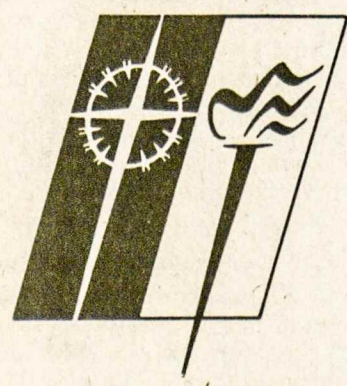

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (1742) 1983 LIEPA-JULY 7 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Didvyriškas skrydis

Mūsų himnas Lietuvą vadina didvyrių žeme. Taip, joje buvo daug tautos didvyrių, bet visi jie reiškėsi savaime krašte. Vieni jų buvo valdovai, kiti kariai, tretieji partizanai, ketvirtieji visuomenės veikėjai, penktieji rezistentų kovotojai, šeštieji pasiaukoję tautos švietėjai ir t.t. Šimtmetinė mūsų išeivija, nors ir turi savo istoriją, bet tikrų didvyrių, prasiveržusių virš kasdieninio mato, mažai tematyti. Tai daugiausia kasdieninių rūpesčių bitės, kurioms rūpėjo ir teberūpi pirmiausia ekonominė gerovė bei pagalba gimtajam bei tėvų kraštui. Plačių užmojų žmonių išeivijoje kažkodėl reta. Matyt, nėra dirvos, kurioje galėtų augti didvyriškas žmogus, pajėgiantis aukotis didžiai idėjai. Ypač tai pasakytina apie Ameriką, kur visų tautų išeivija yra pirmoje eilėje orientuota ekonomiskai. Čia žmogus dažnai daug vargo pakelia, daug dirba, daug kenčia, bet daugiausia tam, kad sudarytų sau tvirtą ekonominę bazę. Kiti reikalai jam yra antraeiliai, gražios idėjos nežavi. O net ir tada, kai jos imponuoja, nelieta nei laiko, nei energijos joms aukotis. Išeivis gali daug prakaito išlieti statydamas sau namą ar vasarnamį, parodyti daug ryžto, bet jo dažnai pritrūksta dvasinėje bei idėjinėje plotmėje. Čia jis greitai pavargsta, nusivilia ir rezignuoja.

GALBŪT dėlto išeivija retai teisingo didvyrius. Ir kai horizonte sušvinta išskirtino pasiaukojimo žmonės, visų dėmesys nukrypsta į juos. Tokie buvo Steponas Darius ir Stasys Girėnas. Jiedu, kaip ir visi kiti išeiviai, buvo kasdieninio triušio bitelės, tačiau savo širdyje brandino didelio žygio idėją — skrydį per Atlanto vandenyną į Lietuvą. Ir kai atėjo laikas vykdyti subrandintą žygį, jiedu ryžosi atlikti jį, rizikuodami savo gyvybėmis. Atlikti skrydį per Atlantą ano meto sąlygomis mažu šešių vietų lėktuvu reiškė didelę riziką. Darius su Girėnu leidosi žygin ne tuščio bravūriškumo, ne rekordinio laimėjimo siekdami, o savo tėvynės Lietuvos meilės vedami. Jų skrydis buvo auka. Jiedu tai pareiškė ir savo testamente: Šį žygį aukojame Tau, jaunoji Lietuva! Toji Lietuva tik neseniai buvo prisikėlus iš šimtmetinės vergijos. Ji grūmėsi įvairiose srityse, atstatydama karo sugriautą kraštą, grūmėsi su politinėmis problemomis tarptautinėje plotmėje, jį kūrė naują, laisvą tautos gyvenimą, organizavo savitą kultūrinį bei religinį gyvenimą. Kiekviena paspartis iš gausios išeivijos Amerikoje jai buvo labai vertinga. Dariaus ir Girėno skrydis, tiesa, neatnešė jokios mediaginės naudos atstatančiai Lietuvai, bet davė neįkainojamą moralinę paspartį.

MAŽAI tautai toks žygis, kaip Dariaus ir Girėno, yra netgi svarbesnis nei dolerinė parama. Dolerių atsiųsti savo kraštui gali kiekvienas, bet atiduoti jam savo gyvybę auką — gali tik retas išeivis. Dariaus ir Girėno auka savajai tėvynei suspindėjo tokia ryškia šviesa, kad kiekvienas tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje jautė bendrą sielos virpesį. Jų tragiškas žuvismas arti Lietuvos dar labiau įaudino visą tautą. Kauno orauostoje, kur jų laukė tūkstantinės minios, gaudžiai liūdėjo, bet kartu ir didžiavosi, kad atsiranda tokių drąsulių, nebijančių aukotis savo tėvynei. Jų heroizmas uždegė visą tautą, ir tai ne vienai valandai, ne vienai dienai, ne vienai savaitei, o ištisiems dešimtmečiams. Jau praėjo 50 metų nuo jų tragiškos mirties, bet jų herojinė dvasia tebeplazdena visos tautos gyvenime. Jų kūnai palaidoti Kaune, ir žuvimo vietoje Soldine-Pšcelnike stovi paminklas. Tai pagrindinės religijos, primenančios didvyrišką jų žygį. Paminklų galėtų būti ir daugiau, bet ne tai svaru — esminis dalykas yra herojinė jų dvasia, kurios mums dažnai trūksta, ypač išeivijoje. Gera yra žvelgti į tokius švyturius, kaip Darius ir Girėnas, nes iš jų aukos spindi herojinė ugnis, kuri gali uždegti kiekvieną tautietį. O tokios įkvėpiančios ugnies mums labai reikia, nes dabartinės tautos sutemos ir išeivijos kryžkelės slėgia visus žemyn. Dariaus-Girėno dvasia yra ryžto jėga, kelianti augstyn.

KANADOS ĮVYKIAI

Užšaldė naftos kainas

Nauja naftos ir natūralių dujų sutartį pasirašė du energijos išteklių ministeriai: Kanados — J. Chretienas ir Albertas — J. Zaozirny. Ji pakeis ankstesnę 1981 m. rugsėjo mėnesį pasiektą susitarimą, kuriuo buvo įsipareigota Albertas naftos kainomis neperžengti 75% pasaulinės kainos. Tada buvo tikėtasi, kad statinė naftos pasaulinėje rinkoje pabrangs iki \$70. Iš tikrųjų ta kaina dėl perdidelės naftos pasiūlos nukrito iki \$34, kai statinė albertiškos naftos jau buvo pasiekusi \$29.75 — apie 87% pasaulinės kainos. Senoji sutartis buvo numaciusi statinės naftos pabranginimą \$4 š. m. liepos 1 d. Naujoji sutartis dabartinės albertiškos naftos kainas užšaldė iki 1984 m. pabaigos. Jų pakeitimas įvyktų tik tokiu atveju, jeigu dar labiau krisių naftos kaina pasaulinėje rinkoje. Tada už albertišką naftą būtų mokama pasaulinė kaina. Naujoji sutartis atnešė nuolaidų naftos pajėškams beveik visiškai Kanadoje sustabdžiusiom bendrovėm. Pagal senąją sutartį joms buvo mokama pasaulinė kaina už naftą tų šaltinių, kurie buvo surasti po 1980 m. Dabar ši išimtis įvedama visiems šaltiniams, naftos tiekiamą pradėjusiems nuo 1974 m. kovo 31 d. Praktiškai tai reiškia, kad apie 35% albertiškos naftos susilauks pasaulinės kainos, o naftos bendrovės — apie \$250 milijonų papildomų pajamų per metus naujų šaltinių pajėškoms skatinti.

Naujoji sutartis natūralių dujų kainas iki 1985 m. pabaigos (Nukelta į 8-tą psl.)

STEPONAS DARIUS ir STASYS GIRĖNAS, prieš 50 metų išskridę iš JAV-bių ir perskridę Atlantą žuvę ano meto Vokietijoje. Iš Niujorko jiedu išskrido 1933 m. liepos 15 d. ir žuvo liepos 17 d. Soldino miške, dabartiniame Pšcelnike, esančiame Lenkijos ribose. Sukakties proga prie tenyškio paminklo rengiamos iškilmės liepos 17 d.

Pranešimas iš V. Vokietijos

Pokalbis su pareigūnais Vilniuje

Dienraščio korespondentas įstaigoje, vadinamoje "užsienio reikalų ministerija". Kito žurnalisto nuomonė apie baltiečius ir prezidentą Reaganą

Neseniai Vilniuje lankėsi Vakarų Vokietijos dienraščio "Frankfurter Allgemeine Zeitung" korespondentas Leo Wieland. Jis aplankė ir respublikinė "užsienio reikalų ministeriją", apie kurios veiklą ne daug ką praneša vietinė spauda. Korespondentas pasikalbėjo su dviem šios vilniškos ministerijos pareigūnais. Vienas jų buvo Ričardas Vaigušas, spaudos skyriaus vedėjas. Kito pavadė korespondentą nenurodė, tik pažymėjo, kad jis — pirmasis sekretorius.

Vokiečiui laikraštininkui rūpėjo patirti, kaip K. Bendrijos ir valstybės santykiai Lietuvoje atrodo komunistų akimis. Abu pareigūnai sakėsi nesą labai sužavėti Vakarų spaudos pranešimais apie Lietuvą. Kai vis tas pat kartojama, tai, girdi, net neverta važiuoti į Lietuvą, kuri, išskyrus Vilnių ir Kauną, užsieniečiams neprieinama. Esą Vakarų spauda rašo tik apie tikinčiųjų persekiojimą. Abiem užsienio reikalų ministerijos pareigūnams ypač užkliuvo pagrindinė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Pasak jų, Lietuvoje ji iš viso nežinoma: pasirodo daugiausia trys kopijos, bet viena tuojau su diplomatine siunta iškeliauja į Vakarus ir perduodama per Vatikano radiją.

Korespondentas tiksliai nenurodė, ką sakė Vaigušas ar jo kolega pirmasis sekretorius. Vienas jų teigė, kad Vatikano radijo laidose esą 90% politikos ir tik 10% religijos. Jie vokiečiui korespondentui parodė pernai išleistus mišionius ir katekizmą kaip įrodymą, kad K. Bendrija ir valstybė Lietuvoje taikiai koegzistuoja. Dvasininkų atstovams esą kasmet leidžiama keliauti į Romą. Tačiau į klausimą, ar jie galės ir Lenkijoje popiežių aplankyti, buvo atsakyta klausimu: "O kodėl? Jie gali tiesiog į Vatikaną nuvažiuoti".

Apie Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II pakvietimą į Lietuvą "užsienio reikalų ministerijoje" Vilniuje nieko nežinoma, kaip lygiai nieko nežinoma apie kokius nors popiežiaus atvykimą

planus. Kadangi K. Bendrijos galva yra ir valstybės galva, todėl net privačiai popiežiaus negalėtų aplankyti Lietuvos be Maskvos sutikimo. Tačiau kliudo nebuvimas diplomatinio santykių ir neišaiškinti administraciniai klausimai, kurių lenkas popiežiaus nelinkęs greitai ir kompromiso būdu išspręsti.

O kokia Katalikų Bendrijos būklė Lietuvoje? Toliau klausė korespondentas. "Užsienio reikalų ministerijos" pareigūnai Vilniuje pripažino, jog esą problemų su vadinamais "katalikų ekstremistais", tačiau jų nedaug — "gal keturi ar penki". Jie, girdi, svajoja apie buržuazinę Lietuvą ir norėtų atsukti istorijos ratą iki 40-ųjų metų. Tačiau jie gerai prižiūrimi. Tiesa, lietuviai dvasininkai esą ypač konservatyvūs. Vis dėlto "99% dvasiškų valstybės atžvilgiu korektiški", tikino ministerijos pareigūnai.

O kaip su Vilniaus vyskupu Julijonu Steponavičium, kuris nuo 1961 m. ištremtas į provinciją, ketveri metai galbūt kardinolas "in pectore"? Ministerija jį laikanti "užsipyrsiu žmogumi", kuris dėl "antisovietinės veiklos" turėtų palikti sostinę. Juk esą negalima leisti, kad kunigas iš sakyklos kalbėtų: "Mes norime nuversti sovietinę valdžią". "Ar turėtume dėl to paploti?" Tačiau per tą laiką vyskupas Steponavičius "labai paseno" ir jo nebereikia skirti prie nedaugelio "ekstremistų".

Apie kokį nors jaunimo "religinį atgimimą" vilniške užsienio reikalų ministerijoje ne norima žinoti. Tiesa, kai-me esą dar vis daugiau vaikų pakrikštijama negu mieste. Valstybė nenorinti, kad jaunuliai, neturį 18-kos metų, būtų už šeimos mokomi tikybos. Vadinasi, vaikai negali patarnauti Mišioms — klausė korespondentas. "Gali, jeigu jiems jau sukako 15 metų, jau pabaigė mokyklą ir dirba". Tai lietuviškas kompromisas — pridėda korespondentas ir toliau klausia: "Ar sambūvis su lenku Vatikane paprastesnis, negu su italų?" Atsakymas at-

sargus. Šis popiežiaus esąs realistas, labiau linkęs konfliktus lyginti, jų nekurstyti. Ir ta prasme jo antrasis apsilankymas Lenkijoje prasmingas. Jam, kaip lenkui, turi rūpėti, kad kraštas įveiktų krizę. Kokio nors principinio pasikeitimo Vatikano Rytų politikoje nematyti.

O kaip vertinate popiežiaus asmenį? Tai labai išsilavinęs žmogus ir labai geras kalbėtojas. Kaip lenkas savo kraštui jis trokšta tik gero. Taip aiškino sovietiniai pareigūnai V. Vokietijos žurnalistus, kuris savo pokalbį išspausdino "Frankfurter Allgemeine Zeitung" 1983.VI.7 laidoje.

Kito vokiečio nuomonė

Vakarų Vokietijos dienraštis "Stuttgarter Zeitung", artimas opozicinei socialdemokratų partijai, paskelbė redakcinį straipsnį, kritikuojantį Amerikos prezidentą Reaganą dėl jo kalbos baltiečių Laisvės Dienos proga. Laikraščiu ypač nepatiko prezidento pažadas baltiečiams nepripažinti sovietinio jungo kaip "nuolatinės būklės". Tai, girdi, fatališkai primena šaltojo karo šūkis ir kelia abejonių dėl esamo "status quo". Tai esą nepasitarnauja įtemptiems abiejų didžiųjų galybių santykiams švelninti — rašo "Stuttgarter Zeitung".

Laikraštis prikiša prezidentui Reaganui, kad jam trūksta "politinio realizmo". Jo nerūpestingumas, su kuriuo jis sudaužo politinį porcelianą, esąs siaubingas. Amerikos prezidento kalbą baltiečiams laikraštis laiko pasirengimu kitų metų rinkimams, bet jį vistic vadina "nelemta". Linkėti baltiečiams, kad jie nepasilikytų amžinai Maskvos pavergti, kairiųjų Vakarų Vokietijos sluoksniams pasirodo esąs "nelemtas" dalykas! O, regis, būtų galima manyti, kad trijų Baltijos tautų pavergimas yra nelemtas, kaip nelemtas ir jas ton vergijon įstūmęs Ribentropo-Molotovo šamokslas.

"Stuttgarter Zeitung" kritikas išpeikė Reagano kalbą (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

DVI DIENAS TRUKE PARLAMENTO RINKIMAI ITALIJOJE atnešė naują politinę krizę, dėl kurios nebus lengva sudaryti jau 44-tą pokarinę vyriausybę. Rinkimai buvo paskelbti dėl socialistų pasitraukimo iš koalicinės krikščionių demokratų vyriausybės. Krikščionių demokratų sekr. C. De Mita bandė sustiprinti partijos poziciją naujais kandidatais, bet neišvengė skaudaus populiarumo sumenkėjimo. 1979 m. rinkimuose krikščionys demokratai buvo gavę 38,3% balsų, o šįkart tesusilaukė 32,9%, prarasdami 37 atstovus. Komunistai su 29,9% balsų neteko 3 atstovų, bet bendrų jų skaičiumi šoktelėjo į viršų dėl krikščionių demokratų kritimo. Pastarieji parlamente dabar turės 225 atstovus, komunistai — 198. Tarp abiejų pagrindinių partijų tėra palyginti nedidelis 27

atstovų skirtumas. Komunistų vadas E. Berlingueris gyvena viltimi, kad jau artėja laikas koalicinę vyriausybę sudaryti kompartijai. Italijos prez. S. Pertinis šį uždavinį greičiausiai ir vėl turės patikėti krikščionims demokratams, kraštą valdantiems jau 35 metus, stokojančioms reformų bei naujų idėjų. Koalicinė vyriausybėn turbūt vėl grįš iš jos pasitraukę socialistai, kurių vadas B. Craxis tikėjosi tapti pirmuoju socialistų premjeru, numatydams 13% balsų, bet jo partija tegavo 11,8%. Kiti trys tradicinės koalicijos partneriai yra socialdemokratai, respublikonikai ir liberalai. Net 11% italų nedalyvavo rinkimuose. Jie, matyt, yra nusivylę pagrindinėmis partijomis, dažnai besikeičiančiomis vyriausybėmis, metinė 16% infliacija, 10% nedarbas.

Pagalbos fondas

Kardinolas J. Glempas, atvykęs Vatikano padėkoti popiežiui Jonui-Pauliui II už apsilankymą Lenkijoje, patvirtino dalį gandų apie pasiektus susitarimus su gen. W. Jaruzelskiu režimu. Esą dar prieš Jono-Pauliaus II atvykimą buvo gautas esminis sutikimas įsteigti Lenkijoje Katalikų Bendrijos fondą, kuris ūkininkams parūpintų \$2 milijonų vertės užsienio valiutos penkerių metų laikotarpyje. Už tuos pinigus jie gautų žemės ūkio mašiną iš užsienio, sėklinius grūdus ir trąšas. Šios paramos dėka ūkininkai galėtų pilnai aprūpinti Lenkiją maisto gaminiais. Problema betgi sudaro kaikurios detalės. Fondo lėšas norima skirti tik privatiems ūkiams, išjungiant trečdali žemės turinčius kolchozus. Kompartija nori, kad fondas apimtų visą žemės ūkį. Pradiniame pasiūlyme pagalbos skirstymas buvo numatytas Katalikų Bendrijai, bet jame balso reikalauja ir gen. W. Jaruzelski režimas.

Papiežiaus dilema

Tai būtų pirma Vatikano suorganizuota finansinė parama komunistinei valstybei. Lėšas fondui tikimasi sutelkti per katalikų vyskupijas V. Europoje.

Kritiška nuomonė

Rumunijos žinių agentūra "Agerpres" savo pranešime iš Maskvos teigė, kad prez. N. Ceausescu karinius Varšuvos Sąjungos manevrus pavadino beprasmybiu ir netgi norėjo sovietinių kariuomenės dalių pasitraukimo iš Afganistano. Jis jau anksčiau yra pasmerkęs naują JAV atominių ginklų įvedimą V. Europoje, bet kartu reikalauja, kad ir pati Sovietų Sąjunga sumažintų branduolinių savo arsenalą europinėje dalyje.

Kritiška nuomonė

Rumunijos žinių agentūra "Agerpres" savo pranešime iš Maskvos teigė, kad prez. N. Ceausescu karinius Varšuvos Sąjungos manevrus pavadino beprasmybiu ir netgi norėjo sovietinių kariuomenės dalių pasitraukimo iš Afganistano. Jis jau anksčiau yra pasmerkęs naują JAV atominių ginklų įvedimą V. Europoje, bet kartu reikalauja, kad ir pati Sovietų Sąjunga sumažintų branduolinių savo arsenalą europinėje dalyje.

Papiežiaus dilema

Tai būtų pirma Vatikano suorganizuota finansinė parama komunistinei valstybei. Lėšas fondui tikimasi sutelkti per katalikų vyskupijas V. Europoje.

Šiame numeryje:

Didysis skrydis

Lietuviai — Atlanto nugalėtojai, prieš 50 metų žuvę arti Lietuvos

Pokalbis su pareigūnais Vilniuje

Vokiečių spaudos atstovas lankėsi pas sovietinius pareigūnus

Nauja beatifikacijos tvarka

Paskelbti nuostatai suprantos ir palengvinančios procedūros

Sovietų valdovas Andropovas — antras Stalinas?

Rašo neseniai Vakaruose apsigyvenęs tautietis iš Lietuvos

Ar jie — užmiršti didvyriai?

Darius ir Girėnas verti didesnio lietuvių visuomenės dėmesio

Kas tas kunigas Svarinskas?

Ištrauka iš pagrindinio spaudos apie žymų kovotoją

Netikslumai politiniame pranešime

Algimantas Gečys atsiliepia į A. Kalniaus pranešimą apie atpasakojimą

Pagerbta lietuvių Izraelyje

Rašytoja Halina Mošinskienė pagerbtųjų išskilmėje Jeruzalėje

Apie kritiką, kritikus ir žurnalistus

Jų paskirtis ir vaidmuo kitataučių ir lietuvių visuomenėje

Didžiosios dienos Čikagoje

Keletas informacijų apie II Pasaulio Lietuvių Dienas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. KastytisMetinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Remėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Nauja beatifikacijos tvarka

XX š. šventieji Metai pedagoginiais sumetimais buvo paženklinoti dideliu skaičiumi palaimintųjų ir šventųjų. Kai kurie jų yra žymūs visoje Bažnyčioje. Tarp tokių paminėtini šv. Rita iš Kasijos, šv. Jonas de la Salle, kanonizuoti 1900 m.; Kūdikėlio Jėzaus Teresė, Petras Kanizijus ir Arso klebonas, kanonizuoti 1925 m.; Kotolengi ir Bosko, kanonizuoti 1933 m. Tarp 1950 m. palaimintaisiais paskelbtų penkių minėtinas Domininkas Savio, o 1975 m. tarp 7 šventųjų — Marią Goretti.

Nauji palaimintieji ir šventieji

Šiais Atpirkimo Jubilėjais Metais yra numatyta paskelbti per 10 palaimintųjų ir šventųjų. Pirmoje vietoje minėtini du saleziečiai: vyskupas Luigi Versiglia ir kun. Kalistzas Caravario, abu už tikėjimą nukankinti Kinijoje. Šiais metais bus kanonizuotas kroatas kapucinas Leopoldas Mandič (paskelbtas šventuoju) ir karmelitas Juozapas (vienuolynė gavo Rapolo vardą) Kalinowskis (gimęs 1835 m. ir mokesis Vilniuje), 1863 m. sukilėlis, išstremtas į Sibirą ir iš ten išsilaisvinęs, įstojęs į karmelity ordiną ir miręs Vadovice karmelity vienuolynė 1907 m. (Jo biografija yra LE V tome, 321-322 psl.). Rapolą Kalinowskį popiežius Jonas-Paulius II paskelbė palaimintuoju Krokovoje šių metų birželio 22 d. Tiek Mandič, tiek Kalinowskis ypač pasižymėjo kaip nuodėminkliai, išsėdėdami klausykloje nuo ryto iki vakaro (kun. Mandič tokiu nuodėminkliu išbuvo 40 metų Paduvoje). Atgailos arba Susitaikymo sakramentas yra pagrindas, dėl kurio popiežius paskelbė šiuos jubilėjinis metus. Tokia pat bus pagrindinė tema būsimojų vyskupų sinodo, kuris susirinks Romoje 1983 m. spalio mėnesį.

Suprastinti nuostatai

Šiais metais pradeda veikti nauja tvarka palaimintųjų ir šventųjų skelbime. Toji tvarka nustatyta "Naujų įstatymų šventųjų skelbime", popiežiaus Jono-Pauliaus II paskelbtu 1983.1.25. Pagal jį daug darbo ir teisių suteikiama vyskupams, kurių teritorijoje yra miręs kandidatas į šventuosius. Vyskupams palikta visa atsakomybė už surinkimą duomenų, reikalingų beatifikacijai: kandidato šventumo garšas, jo gyvenimo ir raštų ištyrimas, jo kankinystė ir stebuklai.

Ši naujovė yra rezultatas II-je Vatikano santaryboje iškelto vyskupų kolegialumo. Be to, pabrėžiamas reikalas panaudoti kritiškai mokslinį metodą, labiau atliepanti šiu laikų kultūrai. Seniau toks metodas buvo taikomas tik vadinamoms istorinėms, senoms byloms, o naujoms tenkintasi vien liudininkų parodymais. Dabar yra reikalaujama mokslinio griežtumo, svarstant

Dievo tarno dorybių heroizumą, surenkant ir apsvaistant visus turimus dokumentus.

Trečia naujovė yra tikėjimo gynėjo (žmonių vadinamo "velnio advokatu") pareigų apribojimas. Iki šiol jis turėjo atlikti trejopas pareigas: 1. prižiūrėti ir patikrinti, ar visuose beatifikacijos bylos tarpiniuose yra išlaikyti Bažnyčios teisių kodekso nuostatai; 2. eiti "prokuroro" pareigas — įjėškoti Dievo tarno dorybių heroizmui priekaištų; 3. būti teisėju teologu, pareiškiančiu savo nuomonę dėl bylos tęsimo ar nutraukimo. Dabar tikėjimo gynėjui liko tik šis pastaroji pareiga.

Kodėl pakeitimai?

Šventųjų Skelbimo Kongregacijos vicesekretorius Fabijonas Veraja spaudos atstovams pareiškė, kad visos tos naujovės įvestos "ne beatifikacijos byloms paspartinti, bet joms atlikti geriau. Anksčiau visos bylos turėjo pereiti per tikėjimo gynėjo rankas. Tai labai užvilkindavo bylas. Dabar, net ir sudėtingos bylos turi būti baigtos 10 metų laikotarpyje". Beatifikacijos byla baigiasi jos svarstymu pilnintiniame kardinolų posėdyje. Jų teigiama nuomonė pateikiama popiežiui, kuris daro sprendimą ir leidžia paskelbti dekreto apie Dievo tarno dorybių heroizumą. Po šio sprendimo Dievo tarnas, vadinamas "Venerabilis" (Garbingasis). Beatifikacijai skelbti reikalingas vienas stebuklas, kanonizacijai — dar vienas, bet jei įrodoma Dievo tarno kankinystė, popiežius nuo stebuklo reikalingumo atleidžia.

Dabartinės bylos

"Dabar, — aiškina tas pats Veraja, — yra jau 55 bylos, paruoštos galutiniam sprendimui, tačiau joms užbaigti reikės apie 10 metų, nes kiekvienos bylos dokumentacija sudaro kelių šimtų spausdintų puslapių tomą. Teisėjai, kurie daugiausia yra universitetų profesoriai, negali per trumpą laiką visą tą medžiagą greitai perskaityti ir išstudijuoti".

Liaudies supratimu, dabar aktualiausios beatifikacijos bylos yra popiežiaus Jono XXIII ir stigmatizuotojo Tėvo Pijaus. Spaudoje rašoma apie jų greitą beatifikaciją. Tačiau tam reikės dar daugelio metų. Ir šioms byloms Bažnyčia nedaro jokios išimties, jų nepaspartina, nesuprastina. Ypač Jono XXIII byla, kaip tik dėlto, kad jis buvo popiežius, yra sudėtinga ir labai plati. Ankstesni nuostatai draudė svarstyti betkurio kandidato dorybių heroizumą, kol nebus praėję 50 metų nuo jo mirties. Dabar tokio apribojimo nėra, tačiau nėra nė bylos paspartinimui kokių nors sutrumpinimų. Viskas turi eiti pagal Bažnyčios nustatytas normas. J.V.

Dabartinis sovietų valdovas Andropovas - antras Stalinas?

Rašo neseniai iš okupuotos Lietuvos išvykęs tautietis, pergyvenęs ligšiolinius Kremliaus vadų siautėjimus

A. RUKAS

Vakarų pasaulio žurnalistai, spaudos agentūros, diplomatiniai sluosniai ir Sovietų Sąjungos žinovai, matydami blogėjančią L. Brežnevo sveikatą, spėjiojo, kas bus jo įpėdiniu, kas toliau vairuos supergalingos valstybės politiką. Galimų kandidatų tarpe dažnai buvo minima Jurijaus Andropovo pavardė, ypač po to, kai jis paliko augštą ir vieną svarbiausių postų totalistinėje valstybėje — KGB pirmininko ir buvo išrinktas kompartijos centro komiteto sekretoriumi. 1982 m. lapkričio mėn., mirus L. Brežnevui, spėjiojimai pasitvirtino — Kremliaus vadovu tapo J. Andropovas.

Slepia paeitis

Visą laiką, kurį Andropovo išbuvo KGB pirmininku, jo asmenybė gaubė paslaptis. Skelbti komunistų partijos, valstybinių veikėjų, KGB, MVD darbuotojų ir kitų atsakingų asmenų biografinius duomenis nerekomenduojama. Ypač slepiamas privatus gyvenimas: šeimos sudėtis, asmeniniai pomėgiai, charakterio ypatybės. Kai aplinkybės verčia paskelbti panašaus pobūdžio žinias, jos stipriai "išfiltruojamos". Pateikiamų gimimo metai, vieta ir kilimas tarnybinės karjeros laiptais, nenurondant konkrečių pareigų. Todėl nenuostabu, kad Sovietų Sąjungos žmonės daugiau žino apie JAV ir kt. šalių politinius veikėjus, negu apie Kremliaus politinio biuro narius.

J. Andropovui užėmus generalinio sekretoriaus vietą, teko ši paslaptį užuotai užuotai praskleisti, nors tai po truputį buvo daroma jam esant CK sekretoriumi. Reikėjo kiek galint daugiau papudruoti, nulakuoti žmogų, vadovavusį žiauriausiam ir klastingiausiame diktatūros aparatui — sprutui, kurio čiuptuvai yra apraizgę visą "tautų kalėjimą", vadinamą Sovietų Sąjunga, ir toli nusidriekia po visus žemynus. Neoficiali informacija teigė, kad Andropovas yra gana tolerantiškas, inteligentiškas, turi humoro gyslelę, domisi Vakarų literatūra, mo-

derniaja muzika, kalba angliskai ir t.t.

Naujo tipo vadas?

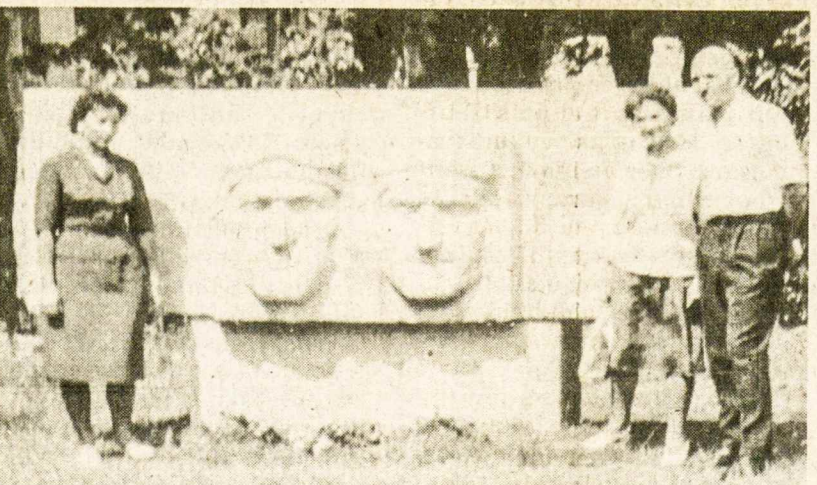
Ar galima tokį tuščiažodžiamą rimtai vertinti, ar galima daryti apie Andropovą išvadas kaip apie naujo tipo valstybės vadovą, pasiryžusį imtis esminių reformų šalies viduje ir vesti vaisingą dialogą su Vakarais? Ar gali pasaulio tautos laukti, kad sumažės tarp Sovietų Sąjungos ir JAV konfrontacija, bus atsisakyta rusiškojo imperializmo, kišimosi į suverenių valstybių vidaus reikalus? Ar galima tikėtis, kad leis valstybėms — satelitams vykdyti nepriklausomą politiką, padarys laukiamas nuolaidas, sprendžiant nusiginklavimo problemą?

Pirmasis Andropovo valdymo pusmetis iš šiuos klausimus duoda tik neigiamą atsakymą. Tai patvirtina jo atsisakymas susitikti su JAV prezidentu Reaganu, kuris kvietė apsvaistyti abi šalis ir pasaulio tautas liečiančius klausimus, ypač nusiginklavimo klausimą. Taip pat sustiprėjo režimo šalies viduje: susidorojama su disidentais, sustiprintos baudmės, išplėstos prievartos aparato — KGB darbuotojų teisės, pakelti jų atlyginimai.

Iškilimo aplinkybės

Pažvelkime į aplinkybės, nulėmusias Andropovo iškilimą, jo pozicijas Kremliuje, galimus valdymo metodus. Tačiau apie tai neįmanoma kalbėti, bent trumpai nepažvelkus į buvusį Sovietų Sąjungos vadų stilių ir priemones, vidaus ekonominę padėtį, užsienio politiką.

Stalinas, sukūręs sau naują ir viską pateisinančią teoriją Guo labiau stiprės socializmas, juo labiau dides klasinis pasipriešinimas), masiškai naikino senuosius partijos kadrus, kariškius, inteligentiją, net galimą savo priešininką. Šimtai tūkstančių žmonių buvo ištremti į Sibirą, uždaryti į mirties lagerius, sušaudyti. Visiems būdavo pateikiamas vienodas kaltinimas "liaudies priešas, tėvynės išdavikas".

Skulptoriaus VYTAUTO-ADOMO MAČIUKOS diplominis kūrinys — Dariaus ir Girėno antkapis Vilniaus meno instituto sodelyje 1964 m. liepos 25 d. Kairėje — kpt. STEPONO DARIAUS dukra NIJOLĖ, dešinėje — J. KUTKIENE ir skulptorius V. A. MAČIUKA

PADĖKA

1983 m. birželio 2 d. mano mylimai seseriai ir jos sūnaus motinai

a. a. MARIJAI PAPLAUSKIENEI

iškeliavus ten, kur nėra daugiau skausmų, vargų ir ašarų, reiškiamė gilią padėką Londono Šiluvos Marijos parapijos klebonui kunigui Ignui Mikalauskui, OFM, už maldas laidotuvių namų koplyčioje ir Delhi parapijos klebonui kunigui L. Kemėšiui už iškilmingas gedulines Mišias šventovėje ir maldas kapinėse.

Nuoširdus ačiū mūsų kolonijos iškilėjai solistei poniai Irenai Černienei už įspūdingą giedojimą ir muzikėi poniai R. Vilienei už grojimą vargonais bei akompanavimą solistei Mišių metu.

Nors neseniai persikėlėm gyventi į Londono koloniją, bet patyrėme tikrą lietuvišką nuoširdumą iš tos mažos, bet labai vieningos kolonijos, net iš visai nepažįstamų tautiečių mūsų skausmo valandose.

Ačiū visiems už lankymą a.a. velionės ligoninėje, laidotuvių koplyčioje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Nuoširdus ačiū karšto nešėjams ir visiems, aukojusiems gausias Mišias ir gėles. Taip pat ačiū katalikių moterų draugijai už Mišias ir pensininkų klubui už gėles.

Ypatinga padėka velionės ilgamečiams draugams p.p. Petriui ir Mortai Jokšams, Alfonsui Šilbajoriui ir Adelei Petrauskienei už velionės lankymą namuose ir ligoninėje jos sunkioje ligoje.

Jūsų, mieli tautiečiai, parodytas nuoširdumas liks mums neišdildomai širdyje.

Nuliūdę:

sesuo Ona Jasinskienė su vyru ir sūnus Juozas netekęs Motinos

Grobikiška ir klastinga politika buvo vykdoma kaimyninių šalių atžvilgiu: karas su Suomija, vakarinių Lenkijos žemių užgrobitas, Baltijos valstybių okupavimas ir inkorporavimas į Sovietų Sąjungos sudėtį. Stalinas sukūrė ir puoselėjo savo asmenybės kultą, kokio nežinojo žmonių istorija. Vergiškas pataikavimas ir garbinimas jam suteikė antžmogio protą ir sugebėjimus, kuriais galiausiai jis pats patikėjo. Tačiau savo bendrininkų tarpe jis nematė verto įpėdinio ir jo nepaskyrė. Politinio biuro narius gąsdindavo, kad po jo mirties kapitalistai juos prarys.

Stalinui mirus, Kremliuje įsiliepsnojo dramatiška kova tarp N. Chruščiovo ir L. Berio. Fiziškai sunaikinęs Beriją, laimėjo Chruščiovas su savo šalininkais. Kartu su tolimiesniu savo padėties stiprinimu jam teko spręsti svarbias problemas šalies viduje ir tarptautinėje arenoje. Katastrofiška padėtis žemės ūkyje ir pramonėje, įtampa ir izoliacija tarptautiniuose santykiuose vertė įjėškoti naujų valdymo kelių ir sprendimo būdų. Asmeninio autoriteto stiprinimui Chruščiovas vykusiai panaudojo Stalino kulto ir jo padarytų nusikaltimų demaskavimą, likvidavo "gulagus". Sudavė smūgį NKVD (KGB) aparatui: dauguma stalininkų buvo atleisti iš darbo, apribotos jų teisės, panaikinti priedai prie atlyginimų, įvesta partijos kontrolė. Jis suprato, kad iš šios "žinybos" jam greisia nuolatinis pavojus.

Visas Chruščiovo valdymo laikotarpis pasižymėjo kova su galimais varžovais, kurią jis galiausiai pralaimėjo. Pavyzdžiui, jis "demaskavo" antipartinę grupę, kurią sudarė Stalino bendražygiai Molotovas, Kaganovičius, Vorosilovas, Malenkovas ir kt. Pašalino iš gynybos ministerio pareigų maršalą Žukovą, kuris turėjo armijoje didelį autoritetą ir augštai siekiančias ambicijas.

Konkrečių veiksmų ėmėsi užsienio politikos srityje. Normalizavo santykius su Vakarų Vokietija, Jugoslavija. Leido užmegzti ir palaikyti mokslinius bei kultūrinius ryšius su Vakarų pasauliu, atleido varžtus literatūroje, mene ir kitose gyvenimo srityse.

Tačiau atsilimo laikotarpis truko neilgai. Partijos šulai suprato, kad tolimesnis varžtų atpalaidavimas gali duoti nenumatytus ir nepageidaujamus rezultatus. Tai pagreitino Chruščiovo pašalinimą. Be to, Chruščiovas savo valdymo laikotarpyje padarė daug grubių klaidų. Nepagrįsti eksperimentai žemės ūkyje ir pramonėje, nevykę valdymo aparato pertvarkymai, neatsakingi veiksmai ir pareiškimai nuskaubė disonansu visame pasaulyje. Pagyrūniški ir neturintys ekonominio pagrindo pareiškimai, kad "mūsų karta gyvens komunizme", kad "per 20 metų pavyssime ir pralenksime JAV", šiandien atrodo anekdotiškai. Tiesa, vienoje srityje Sovietų Sąjungai pavyko pralenkti JAV — tai apsiginklavimo srityje.

Vengrijos revoliucijos nuslopinimas, Kubos įvykiai, kalba JT, asmenybės kulto atgaivinimas visiškai sužlugdė jo, kaip valstybės vadovo, autoritetą. Nemažareikšmis momentas, palengvinęs Brežnevui nuversti Chruščiovą, buvo tas, kad pastarasis, nuvainikuodamas Staliną, grovė Kremliaus sosto pamatus, grovė teoriją apie partijos ir jos pirmojo sekretoriaus neklaidingumą.

Brežnevo atėjimas

L. Brežnevas, įvykdęs Kremliuje perversmą, turėjo apspręsti savo elgesį ir numatyti naudojimo stilių. Jis negalėjo naudotis Stalino vadovavimo metodais, kurie buvo demaskuoti ir pasmerkti. Nepriimtini buvo ir Chruščiovo principai. Tuomet buvo sukurta vadinamasis "lenininio tipo" vadovo modelis, kuriam esąs būdingas "demokratiškumas", "paprastumas", "kolektyvinis vadovavimas".

Iki to laiko, kol neiškėlė savo šalininkų į svarbiausius postus, Brežnevas elgėsi atsargiai, dalinois valdžia su kitais

politinio biuro nariais, žongliavo žodžiais "partija", "centro komitetas", dangstėsi "demokratiškumo" skraiste. Be to, sugrąžino KGB turėtą privilegiją, sustabdė liberalizacijos procesą, sustiprino cenzūrą, pradėjo susidorojimą su disidentais, nutraukė Stalino kritiką.

Užsienio politikos srityje pagrindine tema tapo demagogiškos kalbos apie taiką, dezinformuojant šalies gyventojus, esą "imperialistai ruošiasi užplūti tarybinę šalį". Šia propaganda buvo siekiama kelti tikslų. Pirmą, buvo norima pateisinti milžiniškas lėšas, skiriamas karo pramonei ir naujų ginklo rūšių kūrimui. Antra, buvo atitraukiamas gyventojų dėmesys nuo sunkios vidaus ekonominės padėties, kasdien blogėjančių gyvenimo sąlygų. Trečia, buvo siekiama suklaidinti Vakarų pasaulio visuomenę, išsukti jos reakciją prieš savo šalių vyriausybės politiką. Ketvirta, apie Brežnevą buvo sukurta mitas kaip apie didžiausią "taikos balandį".

Tenka pripažinti, kad ši galia ir ilgalaikė propaganda, nesiliaujanti ir dabar, paprastų žmonių tarpe turėjo pasisekimą, sukrovė Sovietų Sąjungai politinį kapitalą, padėjo užmaskuoti agresyvių kėslus. Tačiau kitais aspektais Brežnevas tęsė savo pirmtakų politiką: bruko komunistinės idėjas naujai susikuriančioms nepriklausomoms valstybėms, ruošė perversmus ir revoliucijas, kišosi į "trečiojo pasaulio" vidaus reikalus. Panaudojo karinę jėgą malšinti Čekoslovakijai, okupavo Afganistaną, aktyviai prisidėjo prie įvykių Lenkijoje.

Tuo laikotarpiu pramonė, žemės ūkis, darbo našumo kėlimas ir kt. ekonominiai klausimai Brežnevui buvo lygtis su daugeliu nežinomųjų, kurios jam nepavyko išspręsti iki paskutiniųjų savo gyvenimo dienų. Nors šiais klausimais buvo priimta daugybė nutarimų, paruošta planų, didelė dalimi jie paliko tik popieriuje. Apie tai byloja net suklastotos statistinės ataskaitos. Eilė pramonės šakų, kaip chemijos, kalnakasybos, plieno lydomo, popieriaus ir medžio apdirbimo, metai iš metų nevykdė planų arba nepasiekė planuoto gamybos lygio.

Pakutiniaisiais L. Brežnevo valdymo metais Sovietų Sąjungos užsienio politika pasidarė dar agresyvesnė, nesiskaitanti su JT įstatais, baigiminiu Helsinkio aktu bei kitais tarptautiniais susitarimais. Invazija Afganistane, įvykiai Lenkijoje, ginklų tiekimas PLO, Sirijai paastrino padėtį ne tik Artimuosiuose Rytuose, bet ir visame pasaulyje.

Jieškant įpėdinio

L. Brežnevas, būdamas visiškai paliegęs ir neveikus, paskutiniaisiais metais turėjo tik butaforinio vadovo vaidmenį. Apie jo prastą sveikatą byloja pompastiškai atšvęsta 1980 m. jo 74-ųjų metų sukaktis, nes nebuvo tikėtasi, kad jis sulauks 75-rių. Matyt, tuo laiku kaip tik ir buvo apsvaistytas bei numatytas jo įpėdinis. Kandidato parinkimą skubino šios priežastys. Pirmą, norėta išvengti iki šiol buvusių rietenų dėl valdžios, kurios Kremlį labai kompromi-

tuoja pasaulio akyse. Antra, Sovietų Sąjungos ekonominė ir politinė padėtis vertė įjėškoti įpėdinio, kuris turėtų negailingą ranką ir patikimą užnugarį. Pasirinkimas krito ant J. Andropovo, kuris, būdamas ilgalaikiu KGB pirminku, įnešė svarų indėlį į visas Kremliaus akcijas.

Andropovo scenarijus

Pagal Andropovo rekomendacijas ir scenarijų klostėsi įvykiai Lenkijoje, užgnaužiant "Solidarumo" veiklą. 1980 m. rudenį gen. Jaruzelskis slapta buvo atvykęs į Maskvą ir gavo instrukcijas, kaip paimti visą valdžią į savo rankas, kaip sulikviduoti laisvasias profsąjungas.

KGB aparatas, vadovaujamas Andropovo, aktyviai prisidėjo prie įvykių Afganistane, kai buvo nutarta sunaikinti Aminą ir į jo vietą pastatyti Babraką Karmalį. Nebuvo užmiršta ir diplomatinė Andropovo tarnyba Vengrijoje, liūdnai pagarsėjusi slopinant 1956 m. revoliuciją.

Andropovui politinį kapitalą sukrovė sėkminga šnipų veikla Anglijoje V. Vokietijoje ir kitose Vakarų pasaulio šalyse. Teigiama, jo veikla buvo įvertinta socialistinėse šalyse — satelituose. Todėl Andropovui išrinkimas Sovietų Sąjungos kompartijos generaliniu sekretoriumi nieko nenustebino.

Labiausiai visus domino ir domina tikrasis Andropovo veidas, jo veikla, sprendžiant vidaus ir užsienio politikos problemas, nes pirmą kartą totalistinės valstybės istorijoje augščiausia valdžia į savo rankas paėmė prievartos aparatą — KGB vadovus. Tai, kas nepavyko Berijai, pasiekė Andropovui.

Pirmosios viešos kalbos, susitikimuose su Prancūzijos užsienio reikalų ministru Seišonu, žurnalistais, reaguodamas į JAV prezidento Reagano kalbą, Andropovas pademonstravo Sovietų Sąjungos karinę galią, nenuolaidumą, atmetė kompromisų kelią.

Išryškėjo kaikurie jo ir asmeniniai bruožai: visišką pasitikėjimą savimi, šachmatininko apskaičiavimas, sausa ir tikslus protokolinė kalba, mokėjimas tvardyti, siekti užsibrėžto tikslo. Be abejonės, šias savybes jis sugebėjo savvyje išugdyti kopdamas tarnybines karjeros laiptais, dirbdamas KGB vadovu. Andropovas, būdamas negrynakraujis rusas, turi ir paveldėtą charakterio bruožą. Jam būdingas rytičio gudrumas, persipynęs su klastingumu, europiečio išsilavinimas ir manieros, rusiškas nachališkumas.

Stalino pėdomis

Kaip vertinti Andropovą buvusį Kremliaus vadovą atžvilgiu? Savo intelektu jis užima augščiausią vietą, amžiumi — vyriausias, jėga — galinčiausias. Šiuo atžvilgiu jis pralenkia net Staliną, kuris tik žymiai vėliau galėjo panaudoti prievartos aparatą savo valdžiai galutinai įtvirtinti. Jau pirmaisiais valdymo mėnesiais Andropovas padarė sau naudingus pakeitimus augšto pareigavietėse. Galima tikėtis, kad būsimajame partijos suvažiavime bus padaryti dar didesni pakeitimai.

Andropovas skuba palikti pėdsakus Sovietų Sąjungos istorijoje, nes verčia jo paties (Nukelta į 3-čią psl.)

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mobawk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

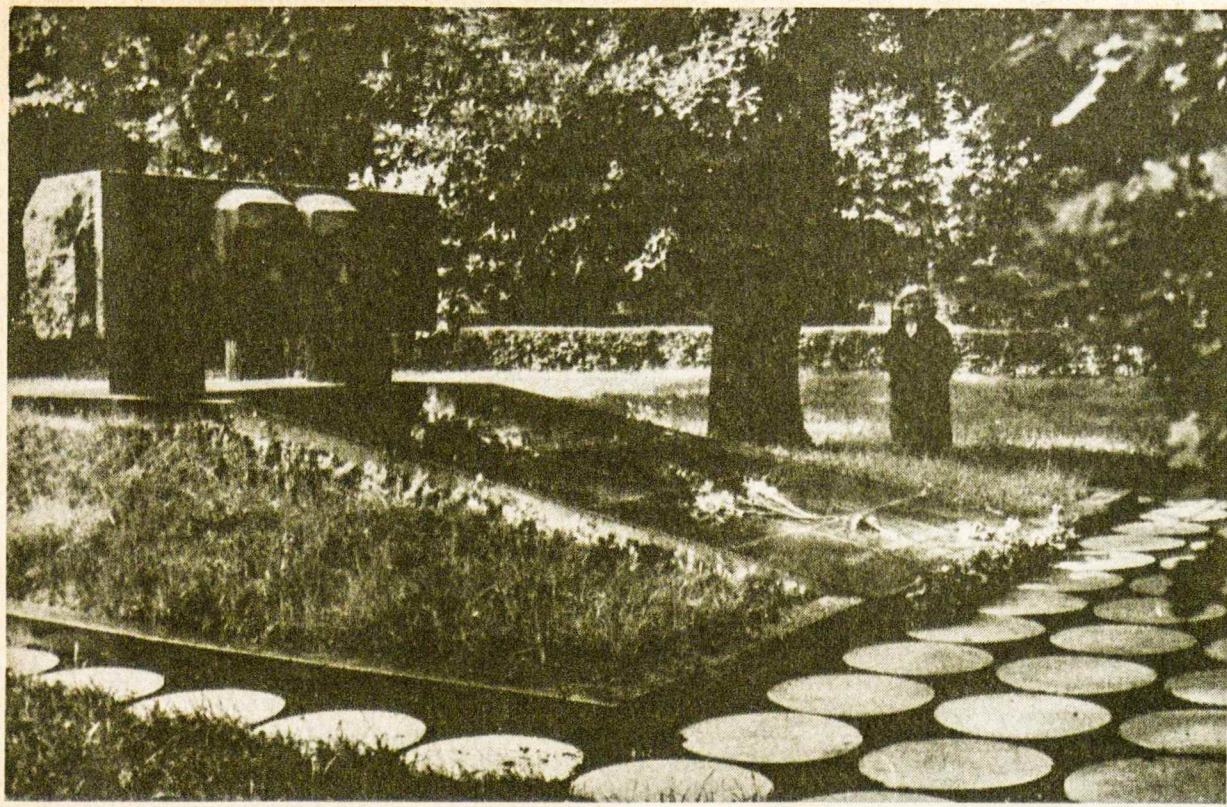
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Prie Dariaus ir Girėno kapo Augštųjų Šančių karių kapinėse. Paminklo skulptorius — VYTAUTAS MACIUKA, architektas — A. V. NASVYČIAI. Šiomet liepos 17 d. sueis 50 metų nuo tų lakūnų mirties

Ar jie - užmiršti didvyriai?

Neįvykdytas sumanymas

1953 m. pavasarį buvau paruošęs "T. Žiburiams" ilgoką straipsnį, siūlydamas kiekvienų metų liepos 1-4 d.d. surengti JAV ir Kanados lietuvių poros dienų susiartinimo šventę. Jos tikslas: prisiminti mūsų patriotus didvyrius Darius ir Girėną, norėjusius broliškos meilės ryšiais sujungti šių kraštų lietuvius su tautiečiais Lietuvoje, išklausyti vienokią ar kitokią kultūrinę programą ir broliškai pabendrauti.

Mano nuomone, Dariaus-Girėno sukaktis tam geriausiai tiko, nes ji buvo vienodai brangi tiek naujiesiems ateiviams, tiek ir seniesiems lietuviško kraujo "kanadiečiams", o juo labiau amerikiečiams. Ta šventė galėtų būti populiari ir tarp kanadiečių ir ypač tarp amerikiečių.

Paruoštą rašinį besirengdamas nešti į paštą, gavau "T. Žiburius". Juos besklaidydamas pastebėjau įdomų pranešimą: K. Barono ir kitų hamiltoniečių iniciatyva KLB Hamiltono apyl. valdyba rugsėjo 5-6 d.d. (Darbo šventės savaitgalį) rengia pirmąją Kanados Lietuvių Dieną.

Programa panaši kaip ir mano susiartinimo šventei siūloma, tik skirtinga dviem atžvilgiais: ji rengiama rudenį ir joje nenumatoma minėti mūsų didvyrius. Rudens laikas dar patogesnis, negu liepos karščiai. Liepos 1-4 d.d. siūliau todėl, kad tiek amerikiečiams, tiek ir kanadiečiams yra ilgas savaitgalis, o liepa yra transatlantinio skrydžio mėnuo. Padaręs išvadą, ramia širdimi numečiau paruoštą rašinį... į krepšį.

Lietuvių Dienos

Džiaugiasi pirmosios Kanados Lietuvių Dienos pasisekimu, užtikrinusiu šios šventės ateitį. Dar džiugiau buvo tai, kad ji išaugo į didelį ir pagrindinį kasmetinį visos Kanados lietuvių renginį, tapusį ne tik mūsų tautinio atsigavimino, drąsos, naujų jėgų pasisėmimo šaltiniu, bet kartu ir mūsų pasididžiavimo švente.

Tačiau vienas viso to aspektas kėlė man ir savotišką liūdesį — Dariaus ir Girėno vardai niekada nebuvo minimi. Pradžioje tikėjausi, kad kas nors suras būdą bei progą ir jiems prisiminti, bet, deja, to nesulaukiau. Kažkaip nebebuvo kada ir kaip: vasaros karščiai patogumų pradėjusiems jieškoti žmonėms atrodė jau labai nepatogūs. Rudenį — Lietuvių Dienos, o svarbiau-

Taip atrodė STEPO DARIAUS galva po balzamuoto kūno iškėlimo iš medicinos fakulteto rūsių Kaune 1963.X.7

Teisminės medicinos žinovas dr. J. V. NAINYS ir dr. N. DARIŪTE (Stepo Dariaus dukte) tikrina 1964. VIII.10 balzamuotą kaukolę, kuri buvo labai apgadinta

sia — du tokius didelius kasmetinius renginius paruošti mums jau būtų perdaug, beveik neįmanoma. Todėl antrą kartą tokios šventės reikalingumo ir nebekėliu.

Anuoment Kaune

Dar ir šiandien prisimenu (lygt tai būtų įvykę tik vakar...) kaip Kaune tūkstantinės minios (kiti net nuo vidurnakčio) laukė iš pietvakarių pasirodant plieninių paukščių — mums taip mielių svečių, kuriais taip troškome didžiulius. Juos su broliška meile tikėjome sutikti ir pasveikinti. Kai ankstyvo rytmečio audra kėlė mums didelį susirūpinimą, nematėme kitos išeities, kaip iš širdies gilumos plaukiančia malda kreiptis į Augščiausiąjį, prašant jiems padėti. Kaip vulkanas savo tamsia lava užliejo mūsų viltis, ir jos deginančios kibirkštys kruvinai sužeidė mūsų širdis...

Kai palyginu anų ir šių dienų nuotaikas, giliai susimastau: kaip tai galėjo atsitikti, kodėl toks didelis pasikeitimas įvyko? Koks entuziazmas ir patriotizmas buvo 1933 m. liepos mėn. ir koks jais nesidomėjimas ir šaltumas padvelkė jau net po kelių dešimčių metų! Beveik niekada apie juos nebeužsimename, nors jie galėtų būti tėvynės meilės ir lietuviško didvyriškumo pavyzdžių mūsų jaunimui.

"Tad šį savo skridimą skiriamie ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva! Tą didįjį bandymą pradėsim, tikedamiesi Dangaus palaimos!" Giliai prasmingų žodžių testamentas! Jų patriotizmą įrodė ne tik šis žygdarbis. Stp. Darius 1920 m. atvyko iš Amerikos ir savanoriu įstojo į besikuriančią Lietuvos kariuomenę. 1923 m. savanoriu dalyvavo Klaipėdos krašto išlaisvinime — buvo trečiosios sukilėlių grupės vado padėjėju.

Malonu, kad nors šiomet Pasaulio Lietuvių Dienų progą jie bus šiek tiek prisiminti, bet, mano nuomone, šioje srityje turėtų būti daroma kur kas daugiau.

Jaunimas ir lakūnai

Galbūt mūsų jaunimas, išaugęs naujojo pasaulio materializmo epochoje, jausminiams dalykams yra šaltas ir abejingas. Bet gal dar arčiau teisybės yra tai, kad šio žygio didvyriškumas jiems yra sunkiai suprantamas. Nevienas jų gali pasakyti: "Argi yra di-

delis dalykas perskristi Atlantą?! Šimtai ir tūkstančiai skridimų per jį vyksta kasdien, tai kur čia tas didvyriškumas?! Bet tada vos keli lakūnai tebuvo perskridę Atlantą, ir tai trumpesnėmis distancijomis su daug tobulesniais lėktuvais, negu mūsų kiti turėjo.

1933 m. liepos mėnesį Lietuvos jaunimas, išgirdęs gandą, kad vokiečiai pašovė mūsų didvyrius, buvo tiek tos žinios sujaudintas, o paskui ir įsikarščiavęs, kad norėjo išieiti į atvirą karą prieš didžiąją Vokietiją. Vyriausybė turėjo slėpti visas tą gandą patvirtinančias žinias, būti labai budri, kad jaunimas nepadarytų užsimotų išsišokimų.

Šių dienų jaunimui Darius ir Girėnas yra beveik visai nežinomi. Manau, kad čia vyresniosios kartos kaltė yra didesnė, negu jaunimo. Vargiai kada apie juos užsimename liuanistinėse mokyklose ir jaunimo organizacijose, o kitų progų lyg ir nesurandame...

Kas darytina?

Taigi ar nebūtų verta nors po 50 metų ką nors suorganizuoti, kas juos mūsų jaunimui nuolat primintų?! Pvz. įrengti tam tikras arkas, vitrinas, portretus Toronto Lietuvių Namuose, Anapilyje, Priskelimo parapijos patalpose bei Wasagoje, "Lituanikos" ir lakūnų dideli portretai, visa eilė nuotraukų, pasaulio atsiliepimų — žygių įvertinimo, spaudos iškarpos, keli numatomi išleisti albumai ir panašūs dalykai suaktyvintų drąsų jų žygių. Taip pat išryškėtų duomenys, apibūdinantį jų lėktuvo primityviškumą ir jo palyginimą su šių dienų moderniais lėktuvais. Būtų matyti ir jų nuskristas nuotolis bei sustojimo, didesnis už visų kitų tame laikotarpyje skridusių lakūnų. Juk tokios arkos yra ne tik įmanomos, bet net ir lėšų bei darbo nedaug tepareikalaufu.

Laikas pertempus — per porą mėnesių kažko didesnio įvykdyti nėra įmanoma, bet... reikšmingos pusšimčio metų sukakties progą turėtume ką nors panašaus pradėti! Teisingai yra sakoma: gera pradžia — pusė darbo!

Jei ne ta baisi audra ar kita priežastis, jie būtų pasiekę savo gimtąjį kraštą — Lietuvą, kurios garbei ir iškelimui pasaulio pirmaeilių aeronautikos pionierių tautų grandinė jie ryžosi rizikuoti savo gyvybe. Jie lietuvių tautai paaukojo viską, ką jie turėjo brangiausio. Taigi ar jie nėra verti nuolatinio prisiminimo ir mūsų jaunimo su jais supažindinimo?!!

Kad dabartinis mūsų jaunimas ryžtųsi paskirti nuoširdžią savo pastangų auką mūsų tautos gyvybinėms problemoms spręsti, virš tokių arkų siūlau tokį užrašą: "Tad šį savo skridimą skiriamie ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva!" D.E.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Habsburgai ir lietuviška giminystė

P. LELIS

Pastaruoju metu iškilo naujas baltiečių draugas — Otto von Habsburg, kuris iškėlė Europos parlamente Baltijos krašų okupacijos klausimą ir pravedė parlamento nutarimą pripažinti baltiečių teisę į nepriklausomybę. Ši Europos parlamento rezoliucija numatyta perduoti Jungtinių Tautų dekolonizacijos komisijai.

Š. m. kovo 22 d. Otto von Habsburgas laiške VLIKo pirmininkui dr. K. Bobeliui pareiškė didelį pasitenkinimą susitikimu su draugais baltiečiais Strasburge ir užtikrino: "Jūs galite pasitikėti, kad mes neiešim šio reikalo eigai sustoti".

Tas naujas baltiečių draugas yra garbingos Šventosios Romos imperijos 700 metų dinastijos palikuonis, paskutinio Austrijos imperatoriaus ir Vengrijos karaliaus sūnus, gimęs 1912 m. Jo tėvas Karolis I ir motina Zita (iš Permos Burbonų) valdė imperiją tik dvejus metus (1916-1918), nes pralaimėjus karą, Austro-Vengrijos imperija sugriuvo ir tapo ją sudarančių tautų padaliniai. Tuoj po karo Karolis dūsyk bandė grįžti į Vengrijos sostą. Jį palaikė Vengrijos aristokratai, bet griežtai pasipriešino Čekoslovakija ir Jugoslavija. Po nevykusių bandymų sąjungininkai ištrėmė Karolį į Madeiros salą, kur jis mirė 1922 m. Vyriausias jo sūnus Otto, nors paveldėjo visas Habsburgų teises, bet nepretendavo į jokią sostą. Jis, gerai išsimokslinęs, tapo politiniu veikėju. (Karolis I — Sarajeve užmušto Prano-Ferdinando broliakis).

Habsburgai buvo garsiausia Europos karalių dinastija, valdžiusi Sv. Romos imperiją nuo 1273 iki 1918 m. (Pavadinimą "Šventojo Romos imperijos" panaikino Napoleonas 1806 m. ir nuo to laiko ji vadinas Austrijos imperija, vėliau Austro-Vengrija).

Habsburgai valdė pilnai ar dalinai Vokietiją (be Prūsijos), Austriją, Bohemiją, Italiją, Ispaniją, Burgundiją, Olandiją. Pirmasis Habsburgų imperijos valdovas buvo Rudolfas I (1273-1291). Prieš tai vokiečių imperiją valdė Hohenštoufenai. Jiems išmirus, po ilgo laikotarpio, popiežiui pritarus, išrinktas imperatorium Švabijos grafas Rudolfas Habsburgas. Jis sumušė čekų karalių Otokarą ir atsiėmė Austriją bei Štiriją, kurią Otokaras interregnumo metu buvo pasigrobęs. Taip pat jis išplėtė imperijos ribas ir šiaurę ir vakarus. Jaunas būdamas, jis kaip riteris dalyvavo kryžiuočių žygiuose į Lietuvą.

Po Rudolfio imperiją valdė dar 22 imperatoriai Habsburgai, 4 Liuksemburgai ir 2 Vitebsbachai (Bavarijos din.). Žymesni Habsburgų imperatoriai buvo šie: Maksimilijonas I (1493-1519), Karolis V (1519-1556), Pilypas II (1556-1598 Ispanijoje), Marija-Teresė (1745-65).

Išmirus vyriškai Habsburgų linijai ir nesulaukus vyriško įpėdinio, Marijai-Teresėi buvo suteiktos įpėdinystės teisės pagal vad. "pragmatinę sankciją". Ji valdė kartu su savo vyru Pranu I, o jam mirus su sūnumi Juozu II iki 1790 m. kaip koregentai. Ferdinandas I ir kiti — mažiau žymūs.

Ilgiausiai valdė, bet tragiškiausią gyvenimą turėjo imperatorius Pranas-Juozas I, gimęs 1830 m., valdęs 1848-1916 m. Jo 31 m. amžiaus sūnus, įpėdinis, su savo meiluže Vėčera nusižudė 1889 m. Jo gražuolė žmona Sofija 1898 m. nužudė italų anarchistas. Sekantis sosto įpėdinis, broliakis, Pranas-Ferdinandas ir jo morganatinė žmona buvo serbų studento nužudyti Sarajeve 1914 m. Dėl to kilo pirmasis pasaulinis karas. 84 m. amžiaus senelis imperatorius Pranas-Juozas drebanti ranka turėjo pasirašyti karo paskelbimą ir savo imperijos pražūtį. Jį privertė pasirašyti tikrieji to karo kaltininkai — užsienio reikalų ministeris Berchtoldas ir imperinio štabo viršininkas gen. Hoetzendorfas.

Kokius giminystės ryšius turėjo Habsburgai su Lietuva?

DLK Algirdo duktė Aleksan-

dra (Jogailos sesuo) buvo ištekęs už Mazovijos kunigaikščio Zemovito; turėjo keturis sūnus ir penkias dukteris. Viena jų — Zymburga ištekojo už Habsburgo princą Ernesto ir turėjo du sūnus, kurių vyresnysis buvo išrinktas Sv. Romos imperatorium — Fridrichas III (1440-93). Jam valdant, imperija ėjo prie likvidacijos, bet kai jis apvedino savo sūnų Maksimilijoną su Burgundijos gražuole įpėdinę Mariją ir paveldėjo Burgundiją bei Olandiją su dideliais turtais, tai imperija greitai atsigavo, ypač kai Maksimilijonas pradėjo valdyti. Jis buvo labai populiarus, vadinas Maksu, nebijojo užlipti ant Ulmo katedros bokšto kryžiaus ir pačioje viršūnėje pastovėti ant vienos kojos... Deja, ištiko nelaimė — jo gražuolė žmona greitai mirė. Mat ji labai mėgo jodinėti ir, kartą kridama nuo arklio, užsimušė. Jų suaugusi duktė Margareta valdė Olandiją kaip regentė, o sūnus Pilypas Gražusis 1496 m. vedė Ispanijos įpėdinę — Izabelės ir Ferdinando dukterį Joaną Padūkėlę. Tomis vedybomis Habsburgai paveldėjo Ispaniją. Jų sūnus Karolis V ir Ferdinandas I — jau minėti imperatoriai.

DLK ir Lenkijos karalius Kazimieras vedė imperatoriaus Albrechto Habsburgo dukrą Elzbieta (1436-1525). Jie turėjo šešis sūnus ir penkias dukras. Trys sūnus — Jonas Albrechtas, Aleksandras ir Zigmantas buvo iš eilės didieji Lietuvos kunigaikščiai ir Lenkijos karaliai, Vladislovas — čekų ir vengrų karalius, Fridrichas tapo arkivyskupu, o Kazimieras — šventoviu. Viena duktė Sofija buvo ištekęs už paskutinio kryžiuočių magistro, vėliau — Prūsijos kunigaikščio Albrechto Hohenzolerno, tapusio Lenkijos vasalu.

Vladislovo sūnus Liudas vedė Habsburgo imperatoriaus Ferdinando seserį Mariją, o Ferdinandas vedė jo seserį Oną. Taigi jiedu pasidarė dvigubi svainiai. Liudas jogailaitis, paveldėjęs iš tėvo Vengrijos sostą, buvo įveltas į karą su turkais ir, būdamas 20 m. amžiaus, tame kare žuvo prie Mohač 1526 m.

Vengrijos karaliu tapo imperatoriaus Ferdinandas (1526-1564), tačiau Vengrijos dalyje, kurią valdė turkai, karaliavo Jonas Zapolia, DLK Zigmanto svainis. Žuvusio Liudo našlė gavo valdyti Olandiją kaip regentę.

Tie visi Habsburgai turėjo savo gyslose dalį lietuviško kraujo. Kaikurie istorikai tvirtina, kad nuo imperatoriaus Fridricho II motinos Zymburgos Habsburgai įgijo ir paveldėjo jogailaičių lietuviškus veido bruožus — išpūstus žandus ir atsikišusį smakrą.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitytų adresu. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Sibirinių trėminių minėjimo pamaldose Toronto Sv. Pauliaus šventovėje VYTAS ČUPLINSKAS uždega simbolinę žvakę prie altoriaus, kunigui skaitant specialią maldą už Lietuvą iš sakyklos. Nuotr. St. Dabkaus

Dabartinis sovietų valdovas...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

amžius. Tačiau negalima pamiršti, kad Sovietų Sąjunga yra vienintelė valstybė pasaulyje, kurios programa paremta hegemonija. Ji siekia sunaikinti demokratine sistemą (jos terminologija — kapitalistinė), įgyvendinti komunizmą, panaudojant net karinę galią. Net oficialiai skelbiama: "Jeigu bus karas, tai jis bus žaibiškas, atominis, paskutinis karas kapitalizmo istorijoje". Atsisakymas šios idėjos, raidiškas laikymasis konstitucijos, JT įstatų, baigminio Helsinkio akto ir kitų tarptautinių susitarimų vykdymas, reikštų Sovietų Sąjungos vidaus ir užsienio politikos galą. Todėl Kremlius šių tikslų niekada neatsisakys, nesileis į kompromisus, sprendžiant tarptautines problemas. Andropovas nevengs aštrinti santykių, komplikuoti situacijos visose pasaulio srityse.

Tai privalo įsisąmoninti visi Vakarų pasaulio politikai, veddami betkokį dialogą su Sovietų Sąjunga. Absoliučiai beviltiška tikėtis, kad su Andropovo atėjimu į valdžią gali būti pozityvių pasikeitimų.

Ko gali tikėtis lietuviai?

Ko gali laukti iš Andropovo valdymo paverpta lietuvių tauta? Atsakymas yra vienas: reikšmis — nieko gero. Ir toliau bus persekiojama betkokia laisvės apraiškos forma, stipdoma rusinimo politika, vykdamos represijos prieš disidentus. Ypač bus persekiojami Katalikų Bendrijos ir tikėjimo laisvės gynėjai. Pirmoji auka jau yra — kun. A. Svarinskas. Kun. J. Zdebskio pasitraukimą iš TTT Katalikų Komiteto galima aiškinti tik tuo,

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ontario

Tel. 533-7954

TEL. CHAPEL 5180 Hurontario St. 279-7466

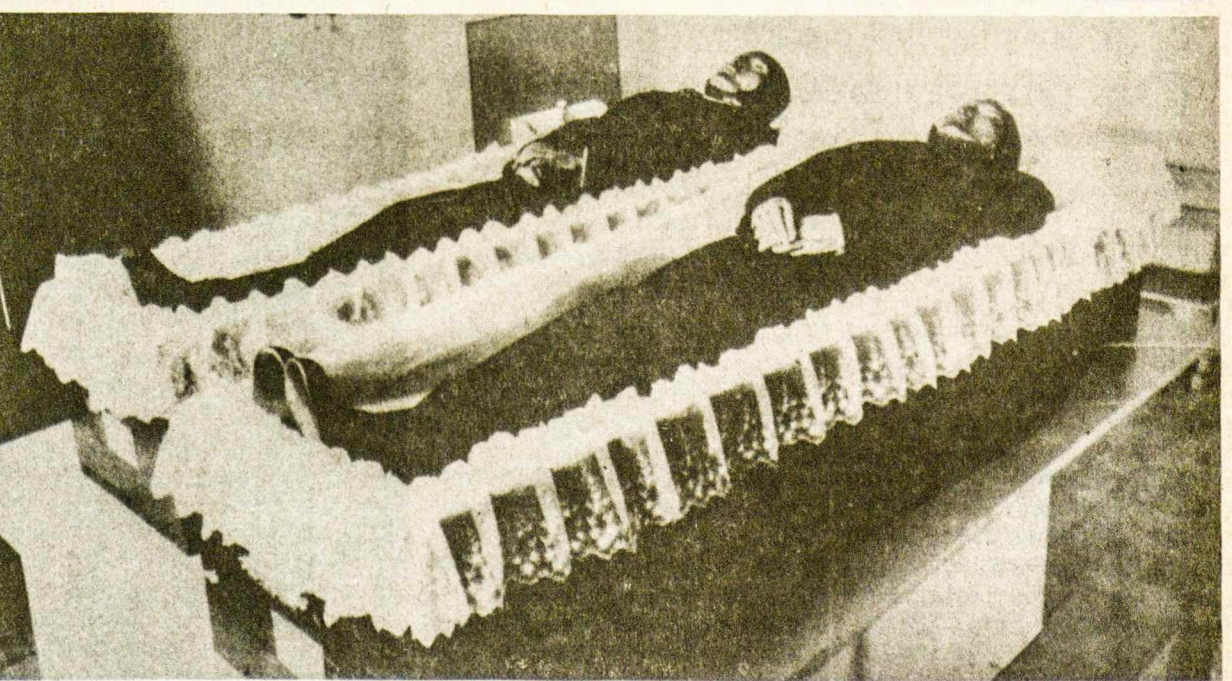
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 2337 Bloor St. W. 749-5113

Turner & Porter

Transatlantinių lakūnų DARIAUS ir GIRĖNO balzamuoti kūnai 1937 m. bronziniuose karstuose buvo palaidoti Kauno kapinių mauzolejuje, suplanuotame archit. V. Lansbergio. Dėl vokiečių okupacijos 1941 m. jiedu buvo perkelti į medicinos fakulteto rūsių Kaune ir užmūryti. Po komisijos apžiūros palaidoti Kauno kapinėse 1964.VIII.12

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRĖ DU KUNIGAI

A. a. kun. Juozas Adomaitis gegužės 3 d. mirė Ploksčiuose, Vilkaviškio vyskupijoje. Vėlionis anksčiau buvo Ploksčių parapijos klebonu, pastaruoju metu — altaria. Buvo gimęs 1901 m., kunigū įšventintas Vilkaviškyje 1929 m. birželio 16 d. Studijavo Kauno universitete ir ten gavo teologijos licenciatą laipsnį. Prieškariniame laikotarpyje dirbo Vilkaviškio vyskupijos kūrijoje, buvo generaliniu Katalikų Akcijos sekretoriumi, vokiečių okupacijos metais — Marijampolės mergaičių gimnazijos kapelionu. Pokaryje buvo išstremtas Sibiran, iš kurio grįžo tik 1956 m. Klebonavo Alytuje ir Ploksčiuose, buvo išrinktas Vilkaviškio kunigų tarybon. Palaidotas gegužės 6 d. Ploksčių kapinėse. — A. a. kun. Jonas Kusas, Rietavo parapijos Telšių vyskupijos altaria, mirė birželio 6 d. Palaidotas vietinėse Rietavo kapinėse. Buvo gimęs 1915 m. lapkričio 10 d., kunigū įšventintas 1944 m. gruodžio 8 d.

VILNIAUS PAPLŪDIMIAI

"Tiesos" korespondentas Arnoldas Čaikovskis, laukdamas vasaros, gegužės 25 d. laidoje prašė apie keturis vilniečiams skirtus paplūdimius: du yra Valakampiuose, po vieną — Žirmūnuose ir prie Žaliųjų ežerų. Vilniečiai labiausiai vilioja Valakampių paplūdimiai, turintys įrengtas pavėšines, su tvarkytas poilsio vietas, sporto aikštes, prekybos kioskus, sūpuokles vaikams, valgyklą, daiktų nuomojimo punktą. Labiausiai apieistas yra Žirmūnų paplūdimys, aprūpinamas gėlėmis, po stotimi, persirengimo kabinomis, bet pakrantės plotai tebėra nesutvarkyti. Reikėtų daugiau gero smėlio. Čia daugiausia poilsiauja vietiniai gyventojai su savo šeimomis. Karštomis dienomis Valakampiuose būna ankšta. Dalį poilsiautojų galėtų priglauti Žirmūnai, jeigu būtų kioskas su vaisvandenių ir ledais, vielos tinklu aptvertos žaidimo aikštės, maudyklės vaikams. Paplūdimys prie Žaliųjų ežerų, esantis tolokai nuo miesto, pasiekiamas tik autobusu ar nuosavais automobiliais. Jis turi užkandinę, baseinėlį vaikams. Nuolai vieta betgi vilioja ne tik gamtos, ramybės mylėtojus, bet ir girtaiti bei triukšmauti mėgstančius vilniečius. Pasak A. Čaikovskio, reikėtų didesnę pareigūnų, būdinių draugininkų kontrolės. Reikia pakeisti naujais ir aprūpinusiais laiptus, sutvarkyti priėjimą prie vandens.

NAMUDININKAI

Taip yra vadinami asmenys, įvairius darbus įmonėms atliekantys namie. Pirmenybė duodama mažamečiams vaikams turintiems motinoms, ligonius slaugantiems asmenims, senatvės pensininkams, invalidams. Namudininkai, pasirašydami darbo sutartį, gauna tokias pat teises kaip ir įmonių darbininkai, turi įvykdyti išdirbio normas. Lietuvos teritorijoje yra 52 na-

muodinio darbo punktai, namudininkams parūpinantys žaliavas, darbo įrankius, padedantys įsigyti specialybę. Daugiausia namudininkų turi "Dovanos" meno verslų bei suvenyrų susivienijimas, jungiantis Vilniaus, Kauno, Druskininkų meno gaminių įmones, Plungės "Minija", Panevėžio "Tulpė", Kauno "Jiesių". Tokių namudininkų grupę daugiausia sudaro audėjai, mezgėjai, pynejai, juvelyrų, medžio drožėjai bei kitų specialybių žmonės. Siūvėjas telkia "Žuvėdros" gamybinio susivienijimo, Švenčionių "Žeimenos", Prienų "Sūduvos", Varėnos "Merkio" bei kitos siuvyklos. Vietinės pramonės sistemoje yra beveik 5.000 namudininkų, kurių 1981 m. atlikti darbai buvo verti 19 milijonų rublių. Namudininkas atleidžiamas iš darbo, jeigu per tris mėnesius be pateisinamų priežasčių neįvykdo užduoties.

ATEIZMO CENTRAS

Spaudoje pranešama, kad Vilniuje po atnaujinimo darbų vėl atidarytas "pažangios minties centru" vadinamas ateizmo muziejus, kuris yra įsteigtas išniekintoje Šv. Kazimiero šventovėje. Atrodo, jos pastatas labiau buvo pritaikytas propagandiniams kompartijos prievarta brukamo ateizmo reikalingams. Esą fonduose dabar jau saugoma 30.000 rodučių, o naujai atidaryta paroda lankytojus supažindina su "pažangios minties, materialistinės pasaulėžiūros raida" Lietuvoje. Propagandiniam muzėjuje garsinama ateizmo skleidėjų veikla. Lankytojų laukia penkiolika teminių ekskursijų, rengiami susitikimai su ateizmu garsintojais. Muzėjuje paruoštos kilnojamosios parodos siunčiamos į įstaigas, darbovietes, mokyklos įstaigas.

GIRTAVIMO REZULTATAI

Vilniaus dienraštis "Vakarinės Naujienos" gegužės 26 d. skaitytojus supažindina su dviejų jaunuolių Aleksandro Morozovo ir Žilvinio Mockaus nubaudimu. Pirmasis gimęs 1962 m., antrasis — 1963 m. Esą jiedu šaltą sausio naktį Vilniaus gatvėje sutiko jau girtą Janiną J., turinčią dvylikametį sūnų, užsibuvusį pas savo draugę. Janina jiems davė 10 rublių vynuui nupirkti. Prasidėjo pagyvenusios moters girtuokliavimas su jaunais nepažįstamais vaikais viename bute, paskui — kitame. Pagaliau jiedu nutūmė į griovį, atėmė 150 rublių ir pabėgo. Už pavogtus pinigus su draugais ir draugėmis beveik iki ryto linksminosi naktiniame bare. A. Morozovas ir Ž. Mockus, abu gyvenantys normaliose šeimose, buvo nuteisti pataisos darbams laudies ūkio statybose. Užuojautos nesusilaikę nukentėjusi Janina. Teismo posėdžio pirm. Anatolijus Baranavovas ją klausė: "Kaip jūs, nebejauna moteris, dvylikamečio sūnaus motina, galėjote užmegzti tokius kontaktus su nepažįstamais jaunais vaikais?" Esą jieškovė jam lengvabūdiškai atsakė: "Paprastaičiausiai niekada neskaiciuoju pinigų, jeigu reikia..." V. Kst.

Karavano — tautybių savaitės metu Toronte veikė ir lietuvių paviljonas "Vilnius", kurį Priskikėlo salėse įrengė KLB Toronto apylinkės valdybos sudarytas komitetas. Iš kairės pirmoje eilėje: skanėstų stalo tvarkytoja L. MAČIONIENĖ, išd. V. VALIULIS, sek. V. VALIULIENĖ; antroje eilėje: baro tvarkytojas R. ŠIAUCIULIS, pirm. V. ŠIAUCIULIENĖ, vicekaralaitė A. SENDŽIKAITĖ, paviljono burmistras J. VALAITIS, vicepirm. Ž. ŠILININKAITĖ, parodų sales tvarkytojas P. PETRAUSKAS, baro tvarkytojas S. STONČIUS. Nuotraukoje trūksta kavinės dekoratorių — E. ASTRAUSKAITES ir I. VITKIENES

Kalifornijos lietuviai ir filmų miestas

Automobiliu iš Arizonos iki Ramiojo vandenyno

BALYS BRAZDŽIONIS

Iš Phoenixo per 8 valandas automobiliu pasiekė Los Angeles miestą. Pirmas žingsnis — į mėsraščio "Lietuvių Dienos" redakciją. Nors buvo šeštadienio popietė, radome jo leidėją A. Skirį, besitarianį su vienu klientu.

Čia gimsta ne tik "Lietuvių Dienos", bet ir biuletenis "Lietuviai Amerikos Vakaruose" bei kaikiuros knygos. Spauštuvės mašinos bei linotipai senesnio amžiaus. Beveik su tokiomis mašinomis Čikagoje vargo ir "Draugas", prie kurių teko ir man paštinam dirbti, kai atkeliavau iš Anglijos. Leidėjas A. Skirius pareiškė, kad viskas suseno, bet tikisi netrukus "Lietuvių Dienos" sulauks, jei sveikata leis, modernų mtašin. O ką darys su senom? Greičiausiai teks likviduoti. Jau bene 30 metų jis su taktininkais iš čia skleidžia lietuvišką žodį.

Sekmadienį, gerokai prieš pamaldų pradžią, išriedam ir lietuvių pamaldas. Rodos, šventovė netoli, bet gatvė labai sunkiai randama. Čia aidi giesmės, prel. J. Kučingio pamokslas apie šv. Kazimierą, jo 500 metų sukaktį, kuri bus minima 1984 m. Parapijos choras, vad. muz. Al. Jurgučio, gieda giesmes, taip pat solistai R. Dabšys ir V. Polikaitis. Pabaigoje visi traukia Lietuvos himną. Čia darbuojasi prel. J. Kučingis, kun. A. Olšauskas ir kun. V. Bartuška. Nuolatos gyvena ir prel. dr. P. Celiešius, pensininkas.

Kaziuko mugė

Didžiuliame mokyklos kieme ir klaseje nuo pat ankstyvo ryto triūs skautai, nes buvo Kaziuko mugė. Prisirinko gal per tūkstantį dalyvių. Prel. J. Kučingis pasakė kelis žodžius ir perkirpo juostą. Čia jaunimas ir senimas turėjo daug ko pamatyti ir įsigyti. Prel. J. Kučingis surado dar vieną neuzimtą klasę. Joje įrašiau pokalbius su keliais veikėjais — Kalifornijos Lietuvių Radijo Klubu pirm. Vidžiūniene, ALTOs sk. pirm. inž. A. Mažeka, Baltiečių Laisvės Lazijos atstovu J. Kojeliu, "LD" leidėju A. Skirium ir kitais. Visi pasikalbėjimai buvo transliuoti per "Lietuvos Aidus" Čikagoje.

Radau seną pažįstamą Praną Gustą, buvusį Kalifornijos Lietuvių Radijo Klubu išdininką. Jis gerai tvarkė išdą ir šiemet paliko jame per \$30.000. Išsikėlęs gyventi į Sun City, nebegali eiti tų pareigų. Sun City yra 75 mylios nuo Los Angeles.

Sun City miestas, kuriame dabar gyvena per 20.000 žmonių, panašus į Arizonos Sun City. Miestas lyg išimies, retai kur matyti senelis, vedantis šuniuką ar vaikščiojantis. Ramu čia gyventi. P. Gustas aprodė namus. Jie žemi, be rūsių ar pakėlimų nuo žemės, grindyns cementinias, išklotas kilimais, kambariai tamsoki. Jų kaina \$50.000 — 60.000. P. Gusto namas tvarkingesnis, turi garų sodą, pakeltas nuo žemės paviršiaus. Šeimai gy-

Televizijos studijoje

Netoli Hollywoodo yra CBS studijos. Kasdien čia atvyksta turistai. Studijos išdėstytos keliuose pastatuose. Jos mažai nuo skiriamos nuo Čikagos studijų. Jei kas nori programose dalyvauti, reikia primokėti už įėjimą keletą dolerių. Mes dalyvavome vakare, kai buvo įrašoma programa. Televizijos pranešėjas ir direktorius per pertrauką kalbėjosi su turistais.

Programa įrašoma labai gyvai ir be didelių sutrikimų. Visi žino savo darbus ir eiga, viskas sukasi kaip cirkas. Naujoviški įtaisai ir studijų įrenginiai tai palengvina. Kadangi ši stotis netoli Hollywoodo, tai panorom ir jį aplankyti.

Filmų mieste

Hollywoodą vaizdavo labai prašmatnų, bet iš arti vaizdas nubluko. Daugybė namų, gatvių tik filmams pastatyti. Vieni namai griaujami, kiti įrengiami. Matyti didžiulis plotas su gatvėmis, kalneliais, pakalnėmis. Matėme ir filmuotojus, ir artistus, bet arti neprileido. Kelionė po Hollywoodą truko 4 valandas. Pamatėme kaip gaminami filmai, ku-

riuos rodo teatruose. Hollywoodą kasdien lanko tūkstančiai žmonių.

Tomis dienomis, kai lankėme Kaliforniją, siuntėjų vienui ir liūtų, padarydamas milijoninius nuostolius. Nukentėjo ir Šv. Kazimiero šventovė — iš vieno šono iškrita akmenys, nuriėjo į gatvę. Gerai, kad nieko nebuvo gatvėje. Klebonas sakė, kad keleto tūkstančių dolerių reikės pataisymui.

Kelionė eina prie galo išgarsintoj Kalifornijoje. Riedame atgal į Long Beach. Ryto metas, daug automobilių. Vienoj vietoj taisė greitkelį. Judėjimas sustojė ir manėm, kad neišvažiuosim iki pietų. Bet pasisėkė laiku ir vėl sugrįžti į Long Beach. Čia palikom nuomotą automobilį ir sėdom į lėktuvą, skrendantį Čikagon.

Calgary, Alberta

TAUTOS FONDUI aukojai: \$40 — A. S. Zaldokas; \$25 — A. P. Nevada; \$20 — L. Bruzga, CLD, K. Dubauskas, P. Gluoksny, A. Šukys, T. I. Vyšniauskas; \$15 — K. Slavinskas; \$10 — Br. Bruzga, J. Bruzga, P. Devenis, Sav. kūrėjas Kvietys, S. Sinkevičius, K. Vaitūnas, Verute; \$5 — V. Dubauskienė, D. Condon, A. Šukys, V. Šukys.

Tautos Fondo atstovybė Kanadoje reiskia nuosirdžią padėką Kalgario apylinkės pirm. P. Gluoksniui ir aukotojams.

Los Angeles mieste Kaziuko mugėje — prel. J. KUČINGIS, skautų veikėjai ir lankytojai gerisi jaunimo rankdarbiais ir kitais gaminiais

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 16 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 6%
santaukas 7½%
kasdienes palūkanas 7%
už santaukas 9½%
term. indėlius 1 m. 9½%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9½%
90 dienų indėlius 9½%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 11%
asmenines paskolas 13½%
nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2.000.
nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

LKV Sąjungos "Ramovė" atstovų suvažiavimas, rengiamas kas treči metai, įvyko Klevelando Lietuvių Namuose gegužės 21-22 d.d. Dalyvavo 33 atstovai su 67 balsais ir keliolika svečių. Trejų metų veiklos apžvalgą padarė centro valdybos pirm. A. Jonaitis. Pagrindinis dėmesys teko "Lietuvos nepriklausomybės kovų istorijos" išleidimui. Skolos jau yra išmokėtos, išskyrus \$1.500 jos autoriui A. Rukšai. Ši suma bus atiduota vėlionės našlei. Išd. turi apie \$4.000, neparduotų knygų yra keli šimtai. Apie žurnalo "Karys" problemas kalbėjo jo atstovas P. Samušis. Žurnalas turi 1.500 pastovių prenumeratorių, leidybą remiančių gausiomis aukomis. Suvažiavimo dalyviai garbės nariais patvirtino: Čikagoje — K. Dabulevičių ir J. Švedą, Los Angeles skyriuje — J. Andrašiūną, M. Barauską, B. Basilių, J. Pikuną, J. Radvėną, St. Raštikį, vėlionį S. Starevičių, J. Tamavičių ir T. Sereiką. Kandidatus centriniams organams pasiūlė Čikagos ir Klevelando skyriai. Dauguma pasisakė už Klevelandą. Naujon centro valdybą išrinkti — A. Jonaitis, P. Karalius, S. Mačys, V. Stankus ir V. Apanius. Kandidatais liko A. Korsakas ir B. Nainys.

Raimundo L. Pažeros Fondas, įsteigtas 1981 m. Los Angeles mieste Elenos ir Juozo Pažerų jų tragiškai žuvusio sūnaus Raimundo mirties dešimtmečio progą, metinėmis premijomis remia lietuvių kilmės jaunimą, studijuojantį lituanistiką. Siemietinė \$1.000 premija buvo atiduota lituanistikos katedrai Ilinojaus universitete Čikagoje, kad ji būtų atidaryta ir kad jos paslaugomis galėtų pasinaudoti lietuvių studentai. "Drauge" rašoma, kad lituanistikos katedra negalės pradėti veikti, jeigu iki š. m. rugsėjo 1 d. nebus surinkta bent \$200.000. Sutelktoji suma tesiekia apie \$100.000. Laukiama daugiau aukų. Čekiai turi būti rašomi Lithuanian World Community Foundation, Inc., vardu, siunčiamai šiuo adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA.

Paskelbti JAV gyventojų 1980 m. surašymo duomenys, liečiantys jų tautybes. Lietuviams, kurie turi abu tėvus lietuvius, užsirašė 339.438. Papildomai betgi užrašyti 742.776 asmenys, kurių vienas tėvų ar protėvių buvo lietuvis. Bendroje įskaitoje JAV yra apie 1.000.000 gyventojų, turinčių pilnas ar dalines šaknis su Lietuva.

Urugvajus

Motinos Dienos minėjimas buvo pradėtas tradicinėmis Mišiomis, užbaigtas visų trijų jaunimo grupių atlikta programa Montevideo lietuvių parapijos salėje. Vaikai padainavo keletą dainelių, padeklamavo eilėraščių. Tautinius šokius atliko penkiamečiai vaikai, vidutinieji ir vyresnieji "Rintukai", laikomi kolonijos pasididžiavimu. Programą paruošė mokytojai — O. Stendelytė, V. Stendelytė, C. Dorelytė, J. Dobilevičienė, G. Grigorio-Sleivys ir V. Dorelis. Šventė užbaigta bendromis vaišėmis.

Australija

Lietuvių Katalikų Centre birželio 9 d. klebonas kun. A. Spurgis, MIC, ir parapijos taryba sušaukė visų Adelaidės lietuvių organizacijų bei sambūrių atstovų pasitarimą, liečiantį šv. Kazimiero 500 mirties sukakties paminėjimą. Šia iškilme rūpinasi Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos valdyba su ALB krašto valdyba. Kun. A. Spurgis painformavo, kad sukaktuviniai Šv. Kazimiero Metai Australijoje bus pradėti 1984 m. kovo 10-11 d.d. specialiomis iškilėmis Adelaidėje. Oficialus jų paskelbimas numatomas kovo 10 d. su paskaita, religiniu Melburno ir Adelaidės chorų koncertu. Kovo 11 d. — iškilmingos pamaldos Šv. Kazimiero šventovėje, vaišės Lietuvių Katalikų Centre, vaidinimas Lietuvių Namuose. Iš Adelaidės šv. Kazimiero sukakties minėjimai bus perkelti ir į kitas lietuvių kolonijas Australijoje.

Melburno "Dainos" sambūris su savo vadove Danute Levickiene ruošiasi koncertinėms kelionėms į kitas lietuvių kolonijas. Išvykos programon yra įjungtos ne tik choras, bet ir solistų dainos, deklamacijos. Koncertai numatyti: Kanberoje — liepos 17 d., Sydnejuje — liepos 19 d., Newcastle mieste — liepos 21 d., Brisbanėje — liepos 23 d.

Pavergtųjų Tautų Komiteto valdyba ekuimenines pamaldas Melburno Šv. Patriko katedroje nutarė surengti liepos 17, sekmadienį, 3 v.p.p. Seniau jos buvo perkeltamos į vėlesnę datą dėl nepalankių gamtos sąlygų — liepos mėnuo Melburne yra šaltas ir drėgnas. Dabar nutarta pavergtųjų tautų savaitę vėl grąžinti į liepos mėnesį, kai ji minima visame laisvajame pasaulyje. Į ekuimenines pamaldas šiemet pirmą kartą organizuota grupė įsijungs rumunai. Eitynės į katedrą dalyvaus penkiolika tautybių. Pamaldose giedos lenkų choras "Sirena" ir vietnamiečių katalikų choras "Babilonas". Didelį kryžių su eškėlių vainiku katedron atneš rumunai.

Britanija

Skotijos lietuviai turi ne tik Šv. Cecilijos chorą, bet ir jaunimo tautinių šokių grupę "Atžalynas", kuriai vadovauja K. Ruginienė. "Atžalynas" yra įsijungę 14 jaunuolių. Norinčių prisidėti yra ir daugiau, bet grupės padidindimas būtų persunkti našta vadovui. Birželio 11 d. "Atžalynas" dalyvavo vietinėje Bellshill šventėje, šokių programą atlikdamas bibliotekos patalpose, birželio 29 d. šoko Wiew Parke.

Skulptorius Antanas Brazdys gegužės 9 d. grįžo London iš viešnagės Kalifornijoje, kur jam teko pergyventi ir žemės drebėjimą, San Francisco mieste matyti plačią vaivorykštę, retą gamtos reiškinį prie Ramiojo vandenyno.

Mančesterio Lietuvių Klube birželio 4 d. posėdžiavo lietuvių filatelistų draugija "Vilnius", pasiviešinti žymų filatelistą dr. Pilcherį. Jis yra specialistas Burmos pašto ženklų, išleistų japonų okupacijos laikotarpyje. "Vilniaus" nariams dr. Pilcheris parodė įdomų tų Burmos ženklų rinkinį, supažindino su Burmos pašto istorija. Dr. Pilcheris, kurio žmona yra lietuvi, turi ir labai didelį Lietuvos pašto ženklų rinkinį.

Vokietija

Vasario 16 gimnazija gyvenimui išleido aštuonis abiturientus. Buvo dešimt kandidatų, bet sunkius egzaminus Weinheimo gimnazijoje išlaikė tik aštuoni — Renata Bertulytė, Dana Gyzaitė, Artūras Gronau, Lidija Kairytė, Karina Langytė, Ingrida Pancerytė, Gediminas Sidaras ir Aleksandras Westermieris. Augščiausia bendrą pažymį — 1,8 tuos egzaminuose gavo I. Pancerytė. Išleistuvės abiturientams buvo surengtos birželio 11 d. gimnazijos valgykloje. Juos sveikino: Vasario 16 gimnazijos direktorius A. Šmitas, kuratorijos valdybos pirm. kun. A. Bernatonis, ev. kun. Fr. Skėrys, viešnia iš Kalifornijos H. Yčaitė-Petkuvienė, abiturientų klases auklėtojas A. Weigelis, VLB valdybos vicepirm. Ž. Grodbergienė. Tėvų vardu kalbėjo V. Pancerienė, abiturientų — I. Pancerytė ir L. Kairytė.

Ysk. Antanas Deksnys birželio 5 d. lankėsi Vasario 16 gimnazijoje ir teikė Sutvirtinimo sakramentą. Šiai iškilmei buvo įrengtas altorius ant gimnazijos laiptų. Mišias vysk. A. Deksnys koncelebravo su Šv. Kazimiero kolegijos vicerektoriu mons. P. Jatuliu ir V. Vokietijos lietuvių katalikų sielovados direktoriumi kun. dr. K. Gulbinu. Pirmiausia vysk. A. Deksnys pakrikštijo septyntokę Gabiją Diavaraite, Vasario 16 gimnazijos atvykusią iš Malio valstybės Afrikoje. Vėliau jis suteikė Sutvirtinimo sakramentą jai ir keturiems kitiems moksleiviams — Virginijai Jociui, Astridai Kairytei, Tanjai Huberytei, Ingai Bitautaitei. Iškilme baigta vaišėmis.

Tautinių šokių šventėje Schwetzingene birželio 12 d. lietuviams atstovavo Vasario 16 gimnazijos šokių grupė, vadovaujama mokytojos J. Vaičiulaitės-Slavikienės. Ji papildė keturių vokiškų grupių atliktą programą bavariskoje palapinėje, talpinančioje 2.500 žmonių. Lietuviškoji programos dalis buvo pradėta jaunesniųjų šokių, baigta vyresniųjų pasirodymu. Grojo du akordeonistai — M. Balaišytė ir M. Buivys. Lietuviškus šokius labai šiltais sutiko žiūrovai, matyt, dėl to, kad jie linksmeni ir judresni už vokiškus šokius. Schwetzingeno burmistras G. Strautthausas, atsidėkodamas už gražų lietuvių indėlį šokių šventės, padėgė ekskursinio autobuso išlaidas, padovanojo lėkštę su ornamentiniais šio miesto motyvais ir dar pridėjo šimtą markių šokių vaišėms.

Simon's Travel

kviečia JAV ir Kanados lietuvius keliauti į LIETUVĄ kartu!!!

10 DIENŲ LIETUVOJE!

siūlome jaunimui rugpjūčio 6 – rugpjūčio 20

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Rugsėjo 1	Spalio 6
Rugsėjo 8	Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo datos.

Visos kelionės lydimos savininkų arba patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

- * Nuperkame automobilius bei kitus daiktus giminėms Lietuvoje
- * Nuperkame kooperatinius butus
- * Sutvarkome dokumentus iškvietimams
- * Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyrai ar žmonai

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu:

2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

Istaigos savininkai Vytais ir Audronė Siminkevičiai
(Kelionių istaigos registracijos numeris — 1835961)

Nemiršta idėjos, už kurias miršta žmonės

Kas tas kunigas Svarinskas?

Rašo "LKB Kronika" 57 numeryje: gimęs Ukmergės apskrityje, kunigu išventintas Sibiro lageryje vyskupo Prano Ramanausko, dabar vėl kalinamas

Kun. Alfonsas SVARINSKAS gimė 1925.I.21 Ukmergės apskrityje, Deltuvos valsč., Kadrenų km. Mokėsi Vidiejių prad. m-kloje, Deltuvos progimnazijoje. Buvo įstojęs su beviltskiais liginiais. Jis žinojo kiekvieną: kam ko reikia, ką skauda ir skubėjo su savo efektyvia pagalba — turėjo neeilinę mokėjimo bendrauti su žmonėmis dovana. Už sugebėjimą dalintis, ką turėjo ar gaudavo, buvo labai gerbiamas.

Lageryje jis mėgo draugauti su eruditais iš visų sričių ir taip įsigijo neeilinį gyvenimo diplomą, tapo lyg mažąja vaikščiojančia enciklopedija. Nuo pat ankstyvo ryto (dažnai po sąžiningai budetos nakties) iki vėlyvo vakaro Alf. SVARINSKAS būdavo visur, kur tik reikalinga pagalbos ranka, padrasinantis žodis ar patarimas. Nesmulkmeniška ir nepriekabi jį mylėjo visi, net ir vagys — išsivirę košės, jį kviesdavosi pas save. Jiems buvo malonu turėti jį savo tarpe. Principiniuose klausimuose Alf. SVARINSKAS pasirodė nepalaužiamas. Laiskė tėvams 1948.XI.17 iš Intos lagerio parašė:

O jei žūsiu, Tėvyne, žinok, jog už laisvę miriau su daina... Ir prie kapo manęs neradok, neradok, neradok Mama mylima.

Brangieji tėveliai, tebūnie Jums tai suraminimui ir prisiminimui!

Po Stalino mirties, kai administracija "prisiminė" kalinių teises, Alf. SVARINSKAS pradėjo reikalauti praktikoje įgyvendinti iki šiol tik popieriuje skelbiamą religijos laisvę; visi kaliniai tada pajuto neeilinę kun. Alf. SVARINSKO drąsą.

1954 m. spalio 3 d. Abežėje, lageryje, pasirošęs ir skaudžiuose bandymuose įrodęs savo dvasinį subrendimą, Alf. SVARINSKAS iš vyskupo RAMANAUSKO gavo kunigystės šventimus.

Grįžta Lietuvon

1956 m. kun. Alf. SVARINSKAS buvo paleistas ir grįžo į Lietuvą. Kaikas iš formalistų nedraugiškai sutiko lagerio kunigą, bet, jo paties žodžiais tariant, netrukė ir tikrų katalikų, kurie su meile priėmė į savo šeimą naują konfratrą.

Kad patenkintų ir vienus, ir kitus, kun. Alf. SVARINSKAS buvo paskirtas Kulautuvon vikaru. Čia jis nuosirdžiai vikarauja, daug dirba padamas bažnyčios aplinką, pla-

čiai apaštalauja. Turtinga asmeninė kun. Alf. SVARINSKO biblioteka vilioja įvairių tautybių poilsiautojus (tuo metu Kulautuvoje buvo visąsąjunginė sanatorija). Pamatę prie bažnyčios besidarbujanti jauną kunigą, maloniai pašnekin-ti mokiniai, neretas su prievarta įsegtu komjaunimo ženkluku, ima kastuvą ar grindimis plauti skudurą ir talkina vikarui. Vakaraus jaunimas susirenka į jo kambarelį pasišne-kėti ir padiskutuoti. Užsimez-gė nuosirdi, ilgiems metams palikusi neišdildoma įspūdi, kilnianti ir stiprinanti draugystė.

Nepatiko valdžiai tokia kun. Alf. SVARINSKO veikla, bet sumiti jį Kulautuvoje, kur jį visi gerai pažino ir buvo prie jo prisirišę, pabijojo, todėl 1958 m. perkėlė jį į didesnę Betygalos parapiją. Bevikarau-damas Betygaloje, vėl pradėjo eiti į žmones, įeškodamas sie-lų. Štai mažas epizodelis, ro-dantis, kaip kunigas stengėsi laimėti žmones Dievui.

Kartą kun. Alf. SVARINSKAS, užėjęs pas vieną parapi-jietį, paklausė, kodėl nebu-vo bažnyčioje. Šis teisinio, kad pramiegoję, neturįs laik-rodžio. Greitai vikaras atnešė laikrodį ir padovanojo, kad daugiau jau nepramiegotų šv. Mišių.

Betygaloje darbuosi vos du mėnesius. Dar ir dabar tikin-tieji prisimena, kaip suimtą kun. Alf. SVARINSKĄ pasodino į roges tarp ginkluotų vyrų. Arkliui netikėtai pašo-kus į šalį, rogės pavirto ir metė vieną iš jų, sėdėjusį šalio kunigo, bet sumistas staiga stvėrė į glėbį bevirs-tantį milicininką ir sulaukė jį. Parapijiečiai buvo nuste-binti kunigo tokia gražia prie-šų meile.

Vėl nubaustas

Kun. Alf. SVARINSKĄ kal-tino antitarybine veikla. Liud-ininkai turėjo būti 3, bet du atsisakė ir liko tik Kauno kom-jaujimo sekretorė MALINAUSKAITĖ. Teismo metu ji liudijo, kad kunigas Kulautu-vo bažnyčioje, į kurią ji bu-vo nuėjusi, per pamokslą kal-bėjo prieš valdžią. Nors iš tie-sų tą dieną pamokslu visai ne-buvo — buvo skaitoma tik evan-gelija. MALINAUSKAITĖ teis-mą įtikino, kad jos tiesa. Teis-mas nubaudė kun. A. SVA-RINSKĄ 6 metams lagerio.

Po sprendimo motina ir sa-vieji gavo pasikalbėti su nu-teistuojų, kuris buvo ypąč linksmas kaip geriausiose vaišėse.

Apaštalavimo vieta pasikei-čia kalėjimo kamera, tarydy-tojo kabinetu, lagerio baraku. Užsipelno pagarbos jis ir čia. Keisdamas koridorinis įspė-jo atėjusi: "O čia, vienuetėje, — popas. Nekelk šurmilio — jis vis meldžiasi". Kartą, už-sitęsęs tardymui, kun. Alf. SVARINSKAS kreipėsi į tardy-toją, kad dabar jam laikas pa-simelsti, o po kelių dienų tuo pačiu laiku jau pats tarydy-tojas pasiūlė: "Na, o dabar jums, rodos, laikas melstis".

Vienu laiku lagerio adminis-tracija nutarė apriboti kun. Alf. SVARINSKO apaštalavi-mo sferą ir uždare jį į mažą lageriuką, skirtą ypatingai pavojingiems asmenims, galin-tiems turėti "neigiamos" įta-kos kitiems kaliniams. Čia kun. Alf. SVARINSKAS susi-tinka su eile uolių kunigų, jų tarpe — Ukrainos unitų arkivyskupu J. SLIPYJ, vėliau pakeltu į kardinolus.

Kartą lagerio viršininkas kreipėsi į kun. Alf. SVARINS-KĄ: "Alfonsai, pasimelsk už mane. Man dabar labai sunku". "Aš visuomet už jus, viršinin-ke, meldžiuosi, — atsakė kun. Alf. SVARINSKAS, — tik, jei-gu iki šiol aš melsdavausi už jus kaip už priešą, tai nuo šiandien melsiuosi kaip už draugą".

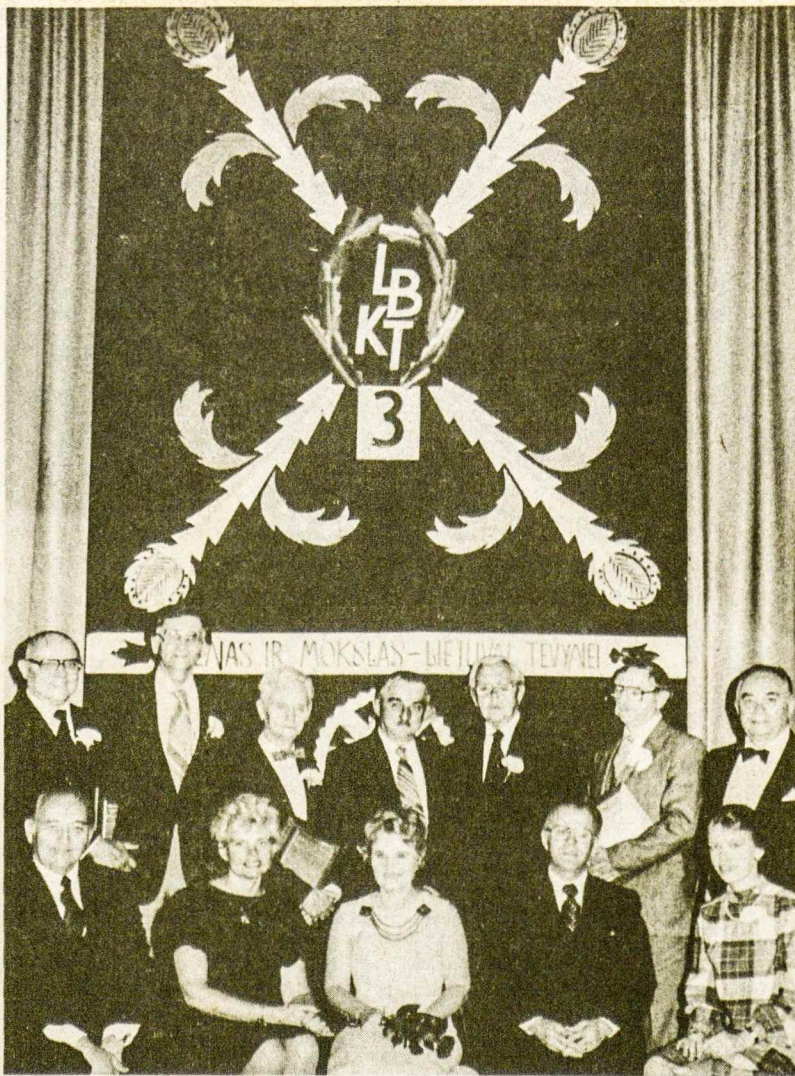
Ir vėl laisvas

1964 m. kun. Alf. SVARINS-KAS išėina į laisvę ir prade-da darbuotis mažoje Džukijos parapijoje — Miroslave, kartu tęsia studijas. Dideliems žmo-nėms nėra nereikšmingų dar-bų. Ten, kur kun. Alf. SVA-RINSKAS, ten žmonės tampa uolesniais katalikais, savo tautinę individualybę giliau išgyvenančiais lietuviais.

1971 m. jis paskiriamas dirbti klebonu Igliaukos pa-rapijoje. Nors šiokiadieniai ir šv. Mišias ateidavo vos ke-lios moterėlės, bažnyčioje deg-davo visos žvakės, o kunigas pamaldas laikydavo taip rū-pestingai, lyg žmonių būtų pil-na bažnyčia. Pamokslai turi-ningi, rūpestingai paruošti, nors jų klausydavo nedaug žmonių. Ir pastangos davė vai-sių: žmonės vis dažniau ir są-moningiau pradėjo lankyti naujai suremontuotą bažny-čią, sujudo ir jaunimas.

1970-71 m. Lietuvoje už vai-kų katekizaciją teisiama kun-igai — Antanas ŠEŠKEVI-ČIUS, Juozas ZDEBSKIS, Pros-peras BUBNYS. Ateistai triumfuoja. Tada pasigirsta drąsus kun. Alf. SVARINSKO žodis. Tikintieji iškilmingai sutinka Igliaukos bažnyčioje grįžusius iš kalėjimo kunigus.

Prie altoriaus vis gausiau renkasi jaunimas. Saugamas miršta. Atvažiavusi visa tar-dytojų brigada kaltina kun. Alf. SVARINSKĄ "LKBK" lei-dimu: "Mūsų turimomis žinio-mis, tu leidi "LKBK"! — užsi-puolė čekistai. "O kur įrody-mai?" — klausia kun. Alf. SVA-RINSKAS. "Tuo tarpu tai mū-sų operatyvinio skyriaus pa-slaptis", — atsako kagebistai. "Tai, kai nebereiks jų slėp-ti, tada ir kalbėsime", — nu-ramina čekistus kun. Alf. SVA-RINSKAS. Tardymas baigia-mas griežtu draudimu betkam bent žodžiu prisarti apie jį. Tačiau kun. Alf. SVARINS-KAS nepalaužiamas ir tiesia-kalbis: "Kiekvienas puolama-sis turi teisę gintis, dar šian-dien visa parapija sužinos, kas ir kokių tikslų atvyko Ig-liaukon", — prižada čekistams kun. Alf. SVARINSKAS. Vaka-rinių pamaldų metu klebonas (Nukelta į 9-tą psl.)

JAV LB kultūros taryba suorganizavo premijų šventę š.m. gegužės 14 d. Kultūros židinyje, Brooklyn, NY. Nuotraukoje — laureatai, mecenatai ir rengėjai. Iš k. I-oje eilėje: STASYS BARAS — Lietuvių Fondo tarybos pirm., INGRIDA BUBLIENĖ — kultūros tarybos pirm., dr. GENOVAITĖ KAZOKIENĖ — laureatė, JONAS URBONAS — JAV LB krašto valdybos vicepirm., SOFIJA GRUZYDYTE — laureatė; II-oje eilėje: dr. JOKŪBAS STUKAS — laureatas, ALGIRDAS LANDSBERGIS — laureatas, JERONIMAS KAČINSKAS — laureatas, ALEKSANDRAS VAKSELIS — LB NY apygardos pirm., HENRIKAS KAČINSKAS — laureatas, VYTAUTAS IGNAS — laureatas ir JUOZAS STEPUŽIS — programos vedėjas. Nuotraukoje trūksta: VYTAUTO VARDŽIO — laureato, ALEKSANDROS ir LIUDO SAGIŲ — laureatų

Nuotr. L. Tamošaičio

Siuntiniai

Svarbios žinios siunčiantiems siuntinius į Lietuvą

"Save-o-way" siuntinių įstaiga siūlo jums pigiausią ir greičiausią siuntinių pristatymą į Lietuvą. Mūsų persiuntimo įstaiga patarnauja siunčiant siuntinius į visas Rytų Europos valstybes, įskaitant Lietuvą.

Pavyzdžiai:

10 kg. siuntinys ne oro paštu: persiuntimas —	\$27.00
pristatymo laikas 9-10 savaitė	
10 kg ekspres siuntinys ne oro paštu: pasiuntimas — ..	\$47.00
pristatymo laikas 4-5 savaitės	
10 kg. siuntinys oro paštu:	\$59.00
pristatymo laikas — iki 3 savaitė	

Prašome išidėmėti:

* didžiausias svoris — 10 kg * tik naujos prekės
* laikomasi eksporto ir maito taisyklių, nustatytų Sov. Sąjun-gos įstatymų * maitas apmokamas Sov. Sąjungoje

Mūsų įstaigos bei atstovybės:

ST. CATHARINES

St. Joseph Bakery,
53 Facer St. Tel. 937-5132

BRANTFORD

Polonaise Deli,
39 Marker St. Tel. 753-7550

OSHAWA

Danyluk Lucky Dollar,
329 Adelaide Ave. E.
Tel. 579-0529

LONDON

Fine European Deli,
680 Dundas St. E. Tel. 432-4904

DELHI

Alex Dozek, R.R. 1,
Delhi, Ont. Tel. 582-1058

OAKVILLE

White Oak Deli,
149 Lakeshore Rd. E.
Tel. 844-9521

TORONTO

Save-O-Way Parcel Service,
337 Roncevalles Ave.
Tel. 532-3042

HAMILTON

Save-O-Way Parcel Service,
747 Barton St. E. Tel. 544-3603

Diskusinės mintys ir nuomonės

Netikslumai politiniame pranešime

Atsiliepiant į A. Kalniaus atpasakotą dr. K. Bobelio pranešimą

ALGIMANTAS GEČYS

1. Helsinkio aktas

Pagal A. Kalniaus atpasa-kojimą "TŽ" 1983 m. 20 nr. dr. K. Bobelis Tautos Fondo suva-žiavime Toronte teigė, kad "Helsinkyje buvo pasirašytas tarptautinis susitarimas Eu-ropos saugumo ir bendradar-biavimo klausimais, kuriame aiškiai pasakyta, kad kiek-viena teritorija, užimta prie-varta, yra laikoma neteisėta."

Taigi, kad taip būtų! Dėl to susitarimo pas mus tada nebūtų kilę jokių ginčų, nuo-monių skirtumų. Matyt, VLI-Ko pirmininkas Helsinkio bai-giamąjį aktą labai skubiai ir paviršutiniškai peržvelgė, nes tokio nuostato ten nėra. Yra, tiesa, toks pareiškimas: "Susitariančios šalys viena kitos teritorijos nepavers ka-rinės okupacijos objektu ar kitų, priešingų tarptautinei teisei tiesioginių ar netie-sioginių jėgos priemonių tai-kinu, ir nebandydys jos įsigy-ti, naudojant tokias priemo-nes ar jomis grasinant. Tokia okupacija ar teritorijos įsi-gijimas nebus pripažinti tei-sėtais".

Kaip matome, šis kilnus prin-cipas, deja, galioja tik susita-riantioms šalims ir tik atei-čiai. O Lietuva, Latvija ir Es-tija konferencijai nedalyvavo ir nebuvo susitariančios šalys. Priešingai, Helsinkio akte sa-koma, kad "susitariančios ša-lys laikys nepažeidžiamomis (inviolable) viena kitos sienas, o taip pat ir visų Europos val-sčių sienas..." Nors tai dar nėra pilnas dabartinių faktinių sienų teisėtumo pripažinimas, bet tai jau labai didelis žings-nis ta kryptimi. Nes kaip gi ga-lima atstatyti teisėtas sienas, išpareigojus respektuoti kad ir neteisėtą esamų nepažeid-žiamumą?

Kaikas daug reikšmės ski-ria dar kitam pareiškimui apie sienas: "Jos (susitarian-čios šalys) laiko, kad jų sie-nos gali būti keičiamos pagal tarptautinę teisę taikingsomis priemonėmis ir susitarimu". Bet tai mažas džiaugsmas. Vis-os valstybės visada tą teisę turėjo. Kas gi galėtų paneigti nepriklausomoms valstybėms teisę geruoju dėl savo sienų susitarti? Mūsų atveju tai tik tiek tereikšia: jei Sovietų Sąjunga nutartų baigti savo okupaciją ir geruoju pasi-trauktų iš Baltijos kraštų, tai Helsinkio susitarimas tam nebūtų kliūtis. Reikia tikrai didelio optimizmo ant tokio pagrindo statyti visą lietu-viškosios politinės veiklos programą.

2. Kas atstovauja Lietuvos valstybei?

VLIKo pirmininkas teigia, kad VLIKas "kalba politiniais klausimais viso pasaulio lietu-viųjų vardu. Jis taip pat at-stovauja ir suvereninei Lietu-vos valstybei, kurios jis turi mandatą (įgaliojimą), kuris yra vis pakartojamas." Čia tai jau didelė naujiena. Iki šiol ma-nėm, kad Lietuvos valstybei atstovauja diplomatinė Lie-tuvos tarnyba. Ką ji dabar veiks ir kam ji dar reikalin-ga?

Steigiamasis VLIKo doku-mentas yra jo 1944 vasario 16 d. deklaracija. Ten pasakyta, jog VLIKas bus lietuvių tautos politinė vadovybė, jai sie-kiant Lietuvą iš okupacijos išlaisvinti ir Lietuvos valsty-bės suvereninių organų veiki-mą atstatyti. Kad VLIKas atsto-vautų Lietuvos valstybei, dekl-aracijoj nėra nė žodžio. Nie-kas tokių įgaliojimų VLIKui nesuteikė Lietuvoje, niekas jų negalėjo pakartoti ir nepakar-tojo užsienyje. Galima tik kal-bėti apie VLIKo mandatą kal-bėti lietuvių tautos vardu, reiškiant jos valią išsilais-vinti ir atstatyti savo nepri-klausomą valstybę. Tai svar-bus įgaliojimas, kuris VLIKą įpareigoja kantriai ir sumai-niai dirbti Lietuvos laisvi-nimo darbą. Tačiau, nenei-giant to mandato reikšmės, kaip Vincas Rastenis nurodė, šią lietuvių tautos valią ir be įgaliojimų gali teisėtai reikšti betkuri lietuvių or-ganizacija ir net atskiras asmuo, pagal teisinę represen-

tacijos be mandato doktrina. O Lietuvos valstybei atstovau-ja jos diplomatinė tarnyba, vadovaujama diplomatijos še-fo. Tai, berods, jau buvo išsi-aiškinta baigiant didįjį VLI-Ko karą prieš diplomatijos še-fą. Reikia tikėtis, jog dr. K. Bobelis nenorės to konflikto vėl iš naujo įžiebtį.

Lietuvių išeivija daugiausia gyvena laisvuose kraštuose, tad ji laisvai išsirenka savo kraštų bendruomenių vadovy-bes ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybą, ku-rios jai atstovauja ir kalba jos vardu. Tad VLIKo pirmi-ninko pastangos išeiviją val-dyti ir reikalauti PLB-nės sub-ordinacijos yra nereikalingos ir nepriimtinos.

3. Politinės partijos

VLIKo pirmininkas tvirti-na, kad VLIKas sudarytas de-mokratiniais pagrindais iš partijų atstovų. Iš partijų atstovų — taip, bet ne demo-kratiniais pagrindais, nes lietuvių tauta, kurios vardu VLIKas kalba, tų atstovų ne-išrinko. Tai nėra priekaištas, nes visi žinome, jog Lietuvių laisvų rinkimų negali būti. Kaip tik dėlto ir VLIKas egzistuoja. Jo struktūra tačiau yra greičiau oligarchinė negu demokratinė.

Sveikintina, kad lietuviai socialdemokratai kreipėsi į Europos socialdemokratų dėl Baltijos rezoliucijos Euro-pos parlamente. VLIKo pirmi-ninkas iš to daro išvadą, kad politinės partijos yra labai svarbus veiksnys mūsų laisvės kovoje ir tuo teisinga VLIKo partinę struktūrą. Be abejo-nės, mūsų politinių partijų ryšiai su sau ideologiškai artimomis kitų kraštų parti-jomis yra naudingi, ir niekas neginčija, kad mūsų laisvini-mo veiksnio struktūroje parti-joms turėtų būti užtikrinta jų politinę reikšmę atitinkanti vieta. Partijų pretenzija dominuoti visą mūsų išeivijos politinę veiklą tačiau yra perplatus užsimojimas ir aiš-kiai anapus partijų jėgų.

Net ir VLIKo struktūroje vargu ar yra tikslinga laikytis išskirtinai politinių partijų atstovavimo principo. Kiek gi partijų palaiko tarptautinius ryšius? Šiuo metu tik social-demokratai ir krikščionys de-mokratai kontaktus turi, nors ir gerokai ribotus. Kadaise Rezistencinė Santarvė palaiki-kius ryšius su liberalų inter-nacionalu, o valstiečiai liau-dininkai dalyvavę žaliajame internacionale, kuris buvo su-darytas iš Vidurio ir Rytų Eu-ropos egziliųjų partijų. Tad kokią aritmetiką benaudotu-me, iš VLIKe esančių trylikos politinių sąjūdžių (mažlietu-vius ir vilniečius išskyrus kaip atstovaujančius regioni-nėm organizacijom) tik du da-bar teturi tarptautinius ryšius. O kur tarptautiniai kontaktai kitų VLIKe atstovaujamų vie-nuolikos grupių?

VLIKo pirmininkui norisi pasiūlyti susipažinti su 1964 m. VLIKo apsigijimo proto-kolu, kuris jau tada pramatė su srovinių grupių atstovavi-mu susijusias problemas ir VLIKą įpareigojo, kad jis "jieškos galimybių giminingoms organizacijoms ir jas skatins jungtis tarpusavyje. Jis steng-sis į bendrą laisvinimo darbą įtraukti naujai iškilusias ir Lietuvos laisvės kovoje pozi-tyviai pasireiškusias organi-zacijas." Gaila, kad prabėgęs 19 metų partiečių užsipyri-mas, savęs perversinimas ir partinės aritmetikos išskai-ciavimai stabdo galimybę VLIKą pritaikyti šių dienų reikalavimams.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir apraunkiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

DAŽYTOJAS-DEKORATORIS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei po-pieriamio darbus. Skambinti vakarais po 6 v. 769-7044 To-ronte, KAROLIS ABROMAITIS

\$100 Į SAVAITE*

iš Ontario padėti jums, kad galėtumėte pasisamdyti reikalingus pagalbininkus

*ONTARIO JAUNIMO KARJEROS PROGRAMA siekia pagalbėti verslams samdyti jaunus žmones, o jauniems žmonėms — pradėti karjerą. Ši programa moka pridėtinus atlyginimus atitinkamiems jauniems tarnautojams \$2.50 (valandą iki \$100 per savaitę 20-26 savaitė) laikotarpiui.

TINKAMI DARBDAVIAI: privačios bendrovės, kurios išsilaikė savo versle bent vienerius metus iki 1983 metų liepos 1 dienos, ir kaikuose vieši darbdaviai, kaip pvz. ligininės.

TINKAMI DARBAL: naujos pozicijos, kurios nebūtų atsiradusios be minėtos programos pagalbos. Jos turi parūpinti darbo bent 25 valandom per savaitę mažiausiai 20-čiai savaitėms iš eilės ir prisidėti prie profesinio to tarnautojo pasirušimo.

TINKAMI DARBININKAI: turintieji per 20 metų amžiaus, bet dar nesuėję 30 metų (iki 1983 m. liepos 1 d.), turį teisę dirbti Ontario provincijoje ir ne gim-ninės darbavai. Jie turi būti:

- be darbo ištisus tris mėnesius prieš įsijun-giant į minėtą programą arba

• baigę bent vienerių metų kursą akademinėje švietimo instituci-joje tarp 1981 metų sausio ir 1982 metų gruodžio, neturį pasto-vaus darbo pagal savo kvalifikaciją.

ONTARIO JAUNIMO KARJEROS PROGRAMA
Ontario provincijoje padeda jums samdytis reikalingus pagalbininkus.

NEMOKAMAI

1-800-387-1290

BILD

ONTARIO
Ministry of
Municipal
Affairs and
Housing

YOUNG ONTARIO CAREER PROGRAM
Ministry of Municipal Affairs & Housing
Subsidies Branch
Queen's Park,
TORONTO (ONTARIO) M7A 2R8

Frank Miller, Treasurer
Claude Bennett, Minister
William Davis, Premier

Stratfordo festivalis jau prasidėjo

Pirmieji scenos veikalai žavėjo gausius žiūrovus

ALFONSAS NAKAS

Ontario Stratfordo festivalis darbą pradėjo birželio 5 d. ir po tužino veiklų kelių šimtų spektaklių užbaigs spalio 22 d.

Šio rašinio autoriui Stratforde teko praleisti dvi dienas (VI.15 bei VI.18) ir abu kartu išgyventi po du spektaklius. Čia apie kiekvieną veiklą pateiksiu po mažą žiupsnelį įspūdžių.

Williamo Shakespeare'o "Macbeth" buvo pirmasis. Jis ir kiti du matyti Shakespeare'o veikalai statomi didžiajame festivalio teatre. "Macbetho" režisiorius — Des McAnuff, o dailininkė — garsioji, išradinėjusi Susan Benson. Turbūt režisoriaus pageidavimu aktorius drabužiai buvo arba tamsiai rudi (vyrai), arba tamsiai pilki (moterų), o visokios atbrailos darė juos panašius į skarmalus. Tik karalius Duncan (Maurice E. Evans) dėvėjo ilgus šviesesnius rainuotus kailinius, kuriuos, jį nužudęs, apsvilkio Macbethas.

Nors Macbetho vaidmenį Nicholas Pennell atliko neblogai, bet, priešingai dramaturgo ir publikos norams, žodžiais jis nerodė tokio ryžto ir temperamento, kaip karo lauke. Roberta Maxwell (Lady Macbeth) mums atrodė kur kas įdomesnė. Režisorių reikia pagirti už Banquo dvasios, o vėliau ir Banquo įpėdinių — daugelio karūnuotų karalių įvedimą ne pro duris, o tiesiai iškelimą per moderniai įrengtos scenos skyles. Didelį įspūdį darė ir žaizduojančios (pragaro) liepsnos per visus scenos plyšius, kai ten Lady Macbeth mazgojo tariamai kruvinas rankas.

Shakespeare'o "As You Like It" tai spektaklis, kuriame režisiorius ir festivalio meno vadovas John Hirsch pavaizdavo kontrastus. Iš brolio pagrobto kunigaikštystės dvare ar pilį viskas tamsu, juoda. Juodi kunigaikščio Fredericko (jį puikiai vaidino Graeme Campbell) drabužiai, juodom nacių ar fašistų policijos uniformom aprenkti tarnai, pats kunigaikštis ir valdiniai pikti, niurgzlūs. O ten, kur vyresnysis brolis (Duke Senior) ištremtas, Ardėnų girioje, be rūpesčio gyvena ir senasis kunigaikštis (William Needles), ir visa jo palyda. Čia žavi muzika, gražios dainelės, šviesios drabužių spalvos. Čia vieni filosofuoja (Nicholas Pennell — Jacques), kiti įsimylėję ant medžių kabinėja poetas (Andrew Gillies — Orlando), tretį žaidžia meilės žaidimą "neatpažįstamai" persirengę (Roberta Maxwell — Rosalinda ir Rosemary Dunsmore — Celia), ketvirtį kiti šiaip džiaugiasi gyvenimu. Žinoma, laimi miškiniai, nes jie "gerieji", ir viskas baigiasi kaip geroj operetėje. Puiki Rosalinda, šio veikalo asis. Puikus režisiorius. Įdomi apranga.

W.S. Gilberto ir Arthuro Sullivan'o "The Gondoliers" matėme Avon teatre. Tai visame pasaulyje žinomo Kanados choreografo ir režisoriaus Briano Macdonaldo pastatymas su Susan Benson bei Douglas McLean apranga, muzika Berthold Carriere aranžiruo-

tėm, Michael J. Whitfieldo apšvietimu, John Banks humoristiniiais tekstais apie dabartinę Kanados politiką.

Kaip pernai statytas ir šią vasarą netrukus vėl kartosimasi kitas Gilberto ir Sullivan'o veikalas "The Mikado", "The Gondoliers" spektaklis teikia daug džiaugsmo senam, jaunam, teatro plonybės pažįtančiam ir tik atsitiktinai į salę patekusiam. Su 15 minučių pertrauka apie dvi ir tris ketvirčius valandos užtrunkas spektaklis prabėga it kelios minutės. Šokių ir dainų pynės, kelių komiškai aprengtų aktorių dialogai apie Kanados politiką, vėl masinės dainų-šokių pynės, vėl duetai, kvartetai, vėl masinės scenos gena viena kitą, vis suteikdamas publikai naujų staigmenų tai originalių atlikimu, tai iš palubių atslenkančių ir ten grįžtančių dekoracijų kaitaliojimu, tai butaforinių daiktų įvairove (pvz. iš paguldėtų kopėčių, tarp jų narelių aktoriams sulips ir jas nuo grindų pakėlus, per kelias akimirkas "pastatomas" laivas, kuris, "keleiviams" dainuojant, publikai pašėlusiai plojant, iš scenos "išplaukia").

"The Gondoliers" yra choreografinio bei muzikinio pastatymo viršūnė!

Ir pagaliau Shakespeare'o "Richard II". Šis veikalas, ištiesiai parašytas eilėmis, turi daug poetinio grožio. Bet, nežinau kodėl, teatruose jis nėra taip dažnai statomas, kaip, sakysime, "Karalius Lyras" ar "Venecijos pirklys".

Veikalo režisiorius Richardas Cottrell. Dailininkai — Michael Annals ir John Pennoyer. Muzikas — Louis Appelbaum, o apšvietėjas — Harry Frehner.

Didžiausia pasisekimo priežastis — Brian Bedfordo vaidyba. Šis didelio talento anglų aktorius (dažnai ir režisiorius), gavęs tragiškojo karaliaus Richardo vaidmenį, jį atlieka tikrai įdomiai, likdamas dėmesio centre ne tik su aukso karūna ant galvos ir žaisdamas kitų žmonių — valdinių likimais, bet ir tada, kai nusodindamas nuo sosto, kai savo pusbroliui atiduoda aukso karūną, kai vedamas į kalėjimą, kai ten kaunasi ir žūsta. Tai Brian Bedfordo spektaklis nuo pradžios iki galo. Ir ne vien tai: puiki apranga, didelės būrys su juo vaidinančių kitų gerų aktorių, nemažai tikrų istorinių faktų. Užtat spektaklyje matėme daug paauglių ir jau subrendusio jaunimo, studentijos.

Iš šių trumpų keturių apžvalgėlių skaitytojai, viliuosi, suprato, jog 31-jų festivalio sezono pradžia labai gera, nes iš keturių bent trys veikaliai tikrai verti teatro mėgėjų dėmesio, o jį "The Gondoliers" publika turėtų veržti veržtis. Gaila, kad pastarasis veikalas iš repertuaro dings liepos 31 d., o Shakespeare'o veikalai bus vaidinami iki spalio pabaigos.

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.

Skambinti 255-9924 Toronto.

Scena iš Stratfordo festivalyje Avon teatre vaidinamo veikalo "The Gondoliers"
Nuotr. R. C. Ragsdale

"Vaidilos" teatro darbuotojai Klevelande, atnaujinę savo veiklą. Jo vadovas – režisiorius PETRAS MAŽELIS (pirmoje eilėje iš kairės trečias)
Nuotr. V. Bacevičiaus

Pagerbta lietuvių Izraelyje

Medelio sodinimo iškilmė Teisulių alėjoje ir lietuviška programa Jeruzalėje

HALINA MOŠINSKIENĖ

Kaip pažinti orauostyje žmogų, atėjusį pastikti, ir kurio nesu niekada mačiusi? Čia dar kartą patvirtinsiu, kad nuojauta neapgauna.

Esame Ben Gurion orauostyje Tel Avive. Žmonių daug. Kalba nesuprantama — hebrajų ir arabų. Valdininkai kalba laisvai angliškai, bet mums jų pagalbos nereikėjo, nes telegramoje pranešėme, kad "vyras dėvės raudoną švarką". Stebiu pastintkančių veidus. Matau moterį, besistengiančią pro minią kažką surasti, o gal tą "raudoną švarką"? Ji laiko rankose raudoną gvardijų puokštę. Miniai prarėtėjus, stengiuosi prisitarti prie barjero. Ji pastebi mane ir iškelia baltą popierių, ant kurio didelėmis raidėmis užrašyta lietuviškai: "Sveiki atvykę"! Pamoju jai ranka ir po kiek laiko puolu į glėbį Saros Goldmanaitės Finkelbrand. Džiaugsmas ir nesuvaldomo susijaudinimo ašaros...

Išgelbėtosios namuose

Praeję mūšinę, sukruname lagaminus ir jos sūnaus automobilį ir skubiai vykstame į Haifa. Po 1,5 valandos jau esame Saros bute. Ant sienų — vien tik Čiurlionio įremintos reprodukcijos. Medžio "dirbiniai" — iš Lietuvos. Čia mus pasitinka jos marti Ida su dukrele paaugle. Atvyksta ir Betsheba Taborsky, toji pati "Marianna", kurią man pasisekė išgelbėti nuo nacių teroro. Ji yra pagrindinė liudytoja Yad Vashem ty lietuvių, kurie gelbėjo pavienius žydus ir su šeimomis. Ji nurodė mano pavarde tarp kitų, jau anksčiau pagerbtų. Žiūriu į jos veidą ir atpažįstu tas pačias dideles mitylas akis, tą žavią šypseną, tik tamsūs plaukai dabar visai balti ir rankoje lazdele, nes jai sunku vaikščioti. Žodžiai sustingsta neištarti, bet jausmai prasiveržia karštam pasibūčiavime. Esu laiminga matydama ją gyva.

Prie gausiai paruošto stalo užsimerga kalba. Kalbame lietuviškai, o kas kiek primiręs įterpia lenkišką ar rusišką žodį. Beba čia pat jau planuoja visai savaitę programą — iki gegužės 24 d. turime daug laiko, nes atvykome gegužės 9 dieną.

Apylinkėse ir kibuce

Pirmiausia susipažinome su Haifos pajūriu ir apylinkėmis. Aplankėme Mount Carmel, kur gyvena pasiturintieji nuosavose vilose, apsuptose gausios augmenijos ir nuostabių gėlynų. Ten yra ir universiteto technikumų didžiuliai kvartalai su moderniais įrengimais ir butais studentams. Pačioje kalno viršūnėje aplankėme Mt. Carmel vienuolyną ir kuklią šventovę Stella Maris. Nuostabus vaizdas žalume skęstančio miesto ir neaprepiamų Viduržemio jūros plotų. Su ponu Taborsky (iš Vilniaus) nuvykome į Cezarę, kur aplankėme romėnų paliktosios tvirtovės griuvėsius. Vaziavome pro bananų plantacijas, pro arabų kaimų ir miestelius, nepažįstaminius nei švara, nei tvarka. Tą skirtumą galima visame Izraelyje pastebėti.

Po kelių dienų išvykome drauge su Sara poilsio į kibucą Beit Zera, kur susitikome su Lietuvos žydais, atvykusiais į šį Jordano slėnį prieš 50 su viršum metų ir pionierių darbu jį pavertusiais "žemišku rojumi".

Atvykome gegužės 13 d. sostinės Jeruzalės minėjimo vaka-

ra. Čia mus pristatė susirinkusiems prie bendrų stalų kaip garbingus svečius lietuviams, atvykusius iš Brazilijos. (Tame kibuce yra 850 asmenų).

Viešėjome 5 dienas. Gyvenome pas Chają Arad, dar prieš karą atvykusią į šį kibucą, kurio du sūnūs žuvo kare su arabais. Valgėme drauge su visais bendroje valgykloje, ir viskas buvo nemokamai. Lankėme kitus kaimyninius ir daug didesnius kibucus, prie Galilėjos ežero istorines vietas Tiberiją, Kafarnaumą ir kitas. Apsišlėskėm skaidriuojų Jordano vandeniu, kuriuo šv. Jonas Jėzų krikštijo. Lyg sapne atgijo labai tolima praeitis, brangi visai žmonijai.

Turėjome čia ir specialią popietę, skirtą vyresnio amžiaus žmonėms iš Lietuvos. Čia jie visi stengėsi kalbėti lietuviškai, pasakojo savo šviesius jaunystės prisiminimus, deklamavo Maironį, prisiminė ir liaudies dainas. Išlydė juos mus su pagarba ir dovanomis.

Iškilmė Jeruzalėje

Gegužės 20 d. išvykome autobusu į Jeruzalę. Čia mus pasitiko dr. J. Starkas su žmona (jiedu prieš 10 metų atvyko iš Vilniaus). Apsistojome jau iš anksto užsakytame ir apmokėtame vokiečių seselių pensijone "Hospice St. Charles", europietiškaime kvartale, kur turėjome puikų ir patogų kambarį, su pilnu išlaikymu mūsų draugų apmokėti. Čia susipažinome su kitais izraelitais iš Lietuvos, kurie mus vežiojo po svarbesnes vietas, bet Jeruzalei aprašyti reikia atskiros straipsnio. Aplankėm Betlėjų, kuriame gyvena tikrai arabai, prisiglaudėme širdimi prie prarkatėlės, nors ten iš tikrųjų jau nieko nelikę.

Gegužės 24 d. 11 v., nuvykome į Yad Vashem memorialinę vietą, kur įvyko specialio medelio sodinimo iškilmė. Mauzolejuje, pastatytame iš sunkaus granito, atminimui 6 milijonų žydų (iš jų 1.500.000 vaikų!), nužudytų vokiečių nacių siautėjimo laikais, susirinko apie 80 asmenų — Lietuvos žydų. Jų tarpe ir aš su savo vyrų Algirdu. Atitvertose žeminiuose juodo granito grindyse — 6 milijonai plytelių, jose inkrustuoti pilkomis raidėmis pavadinimai visų naikino vietovių: Auschwitz, Buchenwald, Treblinka, Baby Jar, Ponary... Dešinėje švyti prietemoje "amžinoji liepsnelė" simboliškoje geležinėje ugninėje (aukure), vaizduojančioje sunaikinimą.

Spaudos ir radijo atstovams dalyvaujant, Yad Vashem iškilmės vadovas iššaukia mano pavardę ir palydi mane laipteliais žemyn prie aukuro. Jis taip pat iššaukia mano vyrą ir Beba Taborsky bei gimines tų, kurie buvo mano išgelbėti. Visiška tylą. Ateina rabinas su pamaldų apranga, atstoja ties pakilia marmuro plokšte, vaizduojančia antkapį, ir gieda "Kadiš" maldas. Visų veidais ritasi ašaros, jos krenta skausmo rasa ant juodų plytelių galingos raudos gaidmės. Paskutinis šauksmas į Visagali Dievą sudrebina granito sienas ir staiga — absoliuti tylą, rodos, mirties angelas praskrido...

Vadovas paduoda man geležinę lazdele. Ją paspaudus, aukure suliepsnoja ugnis. Tuo būdu man suteikta garbė uždegti "amžinąją ugnį". Susijaudinimui apimus, visi einame į "Atminimų kalną", kur Pasaulio teisulių alėjoje pasodino lieknos pušaitės daigėlių ir jį palaistau. Greta

jau įbesta metalinė lentelė su įgraviruotu įrašu: "Halina Mošinskas — LITHUANIA". Tai 16-tas lietuviškas medelis. O galėtų jų būti daug daugiau.

Programa salėje

Iš ten grįžtame į salę, kur visai programai vadovavo lietuvių kalba Chaja Lifšicaitė (išgelbėta Sofijos Binkienės iš Kauno geto!), Yad Vashem Lietuvos skyriaus vedėja.

Po įvairių prakalbų man įteikiamas Pasaulio teisulių diplomą prancūzų ir hebrajų kalba bei medalis su įrašu: "Halina Mošinskis — dėkinga žydų tauta". Buvau labai sujaudinta, padėkojau trumpa kalba, užbaigdama savo senelės Liudvikos Didžiulienės Žmonos žodžiais: "Džiaugiuos, kuomet galiu nors vienam žmogui ašaras nušluostyti. Tai nedaug, tai kaip lašas mariose. Bet jeigu kiekvienas iš mūsų nušluostytų ašaras nors vienam varguliui, tai jau būtų lengviau gyventi". Čia susilaukiau daug sveikinimų, dovanėlių, kiekvienas spaudė man ranką be pykčio, be pagiežos Lietuvai. Dėkojo man, o aš jaučiau, kad tokių kaip aš, ir daug vertingesnių, buvo šimtai. Deja, jie liko bevadžiai laiko ir aplinkybių verdensė.

Su rašytojais

Iš Jeruzalės išvykome į Tel Avivą. Čia "panevežiečiai" suruošė mums priėmimą su specialiu pagerbimu. Teko susipažinti su poetu H. Ošerovičium, parašiusiu hebraiškai poemą "Mano Panevėžys"; su Iechoku Meru, rašančiu lietuviškai romanus, ir su kitais intelektualiais bei inteligentais. Čia yra Lietuvos Žydų Sąjunga Izraelyje, kuri leidžia savo laikraštį.

Patyrėme visur daug nuširdumo, vaišingumo ir dėkingumo, daug pamatėme, daug naujo ir įdomaus sužinojome. Supratau, kad gyventa tikrai neveltui!

Sugrįžę į Haifa, dar suspėjome aplankyti Nazaretą Švč. Mergelės Marijos Apeisiškimo baziliką, kurioje nuoširdžiai dėkojau Jai už globą ir tuos laimingus momentus, išgyventus Izraelyje.

Tada Tel Avive draugų palydimi atsisveikinome su visais Ben Guriono orauostyje skrydžiai į Romą. Iš čia grįžome į kasdienišką gyvenimą Brazilijoje, kur laukė "namai". Tikiuosi iš ten pateikti spaudai išsamesnį straipsnį apie kibucus, Jeruzalę, kelionę į Egiptą ir kt.

Gardino kunigas Brazilijoje

Salezietis kun. Martynas Gaidys sulaukė 40 metų kunigystės sukakties

KUN. A. SABALIAUSKAS

Nevienam bus įdomu pažvelgti į šio Vilniaus krašto lietuvių gyvenimą, į jo 50 metų darbą svetur, ypač jo 40 metų kunigystės sukakties progą.

Kun. M. Gaidys, paragintas kažką apie save parašyti, noriai sutiko tai padaryti. O kas geriau gali žinoti apie jį negu jis pats? Ir ar ne aiški mums pamoka, kad jis, pusę amžiaus išbuvęs tarp svetimųjų, išlaikė gyvą savo gimtąją kalbą. Čia pateikiame jo paties rašytą laišką vienam savosios vienuolijos nariui.

Malonusis bendrabroliai,

Malonu girdėti, jog esi pasiryžęs kažką parašyti iš lietuvių saleziečių gyvenimo, jų veiklos Lietuvoje ir plačiame pasaulyje. Kvieti ir mane prie to prisidėti. Iš pradžių abejoju, tačiau greit pakrypau ton pusėn — tai bus atminimas ateinančioms kartoms, nes mūsų gyvenimas jau visiškai saulėleidyje.

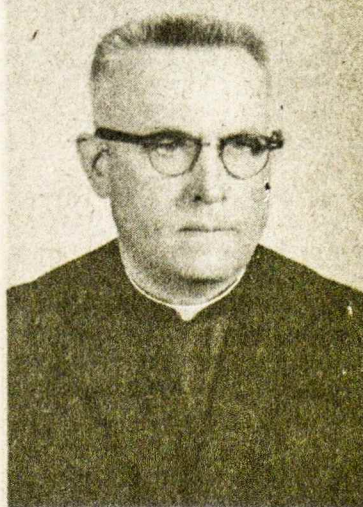
Gimiau 1909 m. Kabelių kaime, Gardino apskrityje. Ten baigiau ir pradžios mokyklą, įstojau į "Ryto" draugijos mokytojų seminariją Vilniuje, kuri 1927 m. dėl susiklosčiusių politinių priežasčių buvo uždaryta. Taip išsisklaidė per 300 jai lankiusių mokinių.

Tuo tarpu manosios gimtinės klebonas gavo iš Italijos "Saleziečių žinias", kur buvo rašoma apie Italijos susikūrusią "Perosa-Argentina". Ten buvo priimami jaunuoliai lietuviai. Prašiau manąjį kleboną parašyti ir pasiteirauti apie esančias galimybes ten įstoti ir apie sąlygas. Netrukus jis gavo atsaką ir kun. A. Skelčio, jog esu ten priimtas. Jis nepriėjo jokių kitų paaiškinimų.

Nieko nelaukęs išsiėmiau reikiamus dokumentus, atsisveikinau su saviškiais ir 1929 m. pats vienas leidausi kelionėn į Italiją. Minėton mokyklon prisistatęs, sužinojau, jog ten esantieji lietuviai yra kandidatai į saleziečius. Kiek nutebęs pasakiau kun. A. Skelčienį, jog aš atvykau mokytis ne į kunigus. Kun. A. Skelty nusiuko ir tarė: "Martynuk, būk ramus, pasilik, vėliau pamatysime..."

Už poros metų, baigęs "Perosa-Argentina" paruošiamąją mokyklą, nusprendžiau stoti į saleziečių naujokyną. Vėliau buvau pasiųstas į Portugaliją, kur tęsiau tolimesnį savo mokslą ir atlikau trejų metų mokytojavimo stažą. 1958 m. buvau gražintas Italijon į augstąją saleziečių seminariją, kur 1942 m. buvau įšventintas kunigu.

Pirmaisiais kunigystės metais grįžau dirbti į Portugaliją, kur saleziečių mokyklose eidamas įvairias pareigas išbuvau septynerius metus. 1949 m. buvau pakviestas atvykti Italijon, kur man buvo pasiūlyta vyksti Brazilijon. Sutikau, tačiau prieš ilgąją kelionę pasiryžau išlaikyti atitinkamus kvotimus universitete ir gauti reikiamus laipsnius iš visuotinės istorijos, psichologijos ir sociologijos. Nuvykęs į Braziliją, minėtus dalykus dėsčiau saleziečių gimnazijose ir mokytojų seminarijoje. Misijų kraštuose man neteko gyventi

Kunigas MARTYNAS GAIDYS, salezietis, misijonierius Brazilijoje, atšventęs 40 metų kunigystės sukaktį

ir dirbti.

Labai apgailestauju, jog nebuvo galimybės aplankyti savosios tėvynės ir atlaikyti primicijų giminėje. Tačiau ir svetur gyvendamas neužmiršau savo gražiosios lietuvių kalbos.

Brazilija yra viena didžiausių pasaulio valstybių. Ji turi pusdevinto milijono kvadratinį kilometrų žemės plotą, kuriame gyvena 120 milijonų žmonių. Ši šalis yra graži ir turtinga. Tik gaila, jog tais turtais gali pasinaudoti mažą saujelę gyventojų. Daug milijonų vietinių gyventojų skurdžiai gyvena — pusbadžiai. Iki šiol vis dar neatsiranda tinkamo tautos vado, kuris pajėgtų sutvarkyti šalį, vadovaujančių luomų vyravimą ir pakelti vargulių būklę.

Kalbant apie šio krašto gyventojus, tenka pasakyti, jog jie yra visų pasaulio kraštų ir tautų mišrainė. Daug čia yra juodukų, vergijos laikais atvežtų iš Afrikos.

Panašiai galima kalbėti ir apie tikybinės gyventojų apraiškas. Čia visos tikybinės srovės randa sau tinkamą aplinką.

Nuostabu, jog Brazilijoje — tokiam milžiniškame žemės plote nėra skirtingų tarmių. Visur vartojama portugalų kalba su labai mažais ir nežymiais tarseis skirtumais.

Braziliečiai yra mandagūs ir duosnūs, tačiau tingūs bei nerangūs. Matyt, tropinis klimatas turi didelės įtakos.

Aš vienuoliai metu išbuvau Portugalijoje. Mokėdamas jų kalbą, neturėjau jokių sunkumų prisitaikyti bei priprasti prie braziliečių papročių.

* * *

Miniau jau praėjusią savo 40 metų kunigystės sukaktį. Malonu man kartu tai švesti su saleziečių šimto metų į Braziliją atvykimo minėjimu.

Tuomet pats kun. Jonas Bosko 1883 m. pasiuntė pirmąjį savo narių būrėlį į Braziliją. Jie apsigyveno Nicteroj mieste. Sparčiai žingsniu jie augo ir plėtė savo darbo sritį. Šiuo metu Brazilijoje turime šešias saleziečių provincijas, 137 įvairaus pobūdžio mokyklas, daug parapijų, per tūkstantį saleziečių, didelius misijų plotus, kur sėkmingai darbuojasi lietuvius kun. Bėksta. Iš saleziečių paskirta 15 vyskupų.

Apie save turiu pasakyti, kad jaučiu metų krūvį, tačiau su vaistų pagalba dar vis pakenčiamai laikausi ir dirbu.

Pagaliau noriu pakartoti, jog 50 metų gyvendamas tarp svetimųjų ir kalboje ir sapnuose prisimenu savąją tėvynę ir gailiuos, jog lietuvių kalba nėra man taip lanksti. Dėkoju Dievui už man suteiktas galimybes pasidarbuoti Jo karalystėje, ypač tiek metų gyvenant ir plušant Brazilijoje. Šiame krašte iš Italijos atvyko ir gražiai, energingai dirba lietuviai saleziečiai Sao Paulo mieste tarp savųjų. Buvau ir aš prie jų prisidėjęs trumpą laiką. Tam tikrų aplinkybių paveiktas, vėl grįžau pas savo pamėgtuosius braziliečius.

Kun. Martynas Gaidys, SDB

Linkime kun. Martynui dar ilgus metus test savo įprastinį darbą Brazilijoje ir savąją maldą artinti tėvyni Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės prisikėlimą.

• Ar lanko tavo namus "Tėviškės Žiburiai"? Metinė prenumerata naujam skaitytojui — tik \$12

A+A

BRONISLAVAI SABALIAUSKAITEI

mirus,

broliaus — JERONIMĄ, ANDRIŲ su šeima, seserį TERESĘ su šeima ir gimines nuoširdžiai užjauciu bei kartu liūdžiu —

Elena Brakaitė

"Tree of Life: Poetic Diary"

(Gyvenimo medis: poeto dienoraštis)

Autorius: George Korey-Krzeczowski

Tai rinkinys eilėraščių, apimančių 45-rius poetinės veiklos metus, pradėtą autoriaus gyvenimu Lenkijoje, jo kelionėmis po Europą bei pasaulį ir pagaliau įsikūrimu Kanadoje. Tai unikalūs vaizdas daugiakultūros patirties, perteiktos lyrine, impresionistine forma.

Knyga išleista Kanados Lygiamųjų Civilizacijos Studijų Draugijos su "Wintario" ir Ontario pilietybės bei kultūros ministerijos parama.

Kaina — minkštasis viršelias \$8.95.

Gaunama: Canadian Society for Comp. Study of Civilization, c/o CSM, Suite 4-126, 252 Bloor St. West, Toronto, Ontario M5S 1V5, Canada.

Toronto jaunosios kartos choras "Volunge", vadovaujamas muzikės DALIOS VISKONTIENES. Jis atliks meninę programą lietuvių jaunimo kongreso pokylyje Toronto Lietuvių Namuose liepos 16 dieną. Nuotr. R. Puterio

Apie kritiką, kritikus ir žurnalistus

AURELIJA BALASAITIENĖ

Objektyvi, kompetentinga ir pozityvi kritika, lygiai išvėlgianti gerąsias ir silpnąsias kūrybos ar veiklos puses, atlieka didelį ir svarbų darbą. Idealių kritikų, kaip jie yra apsprendžiami enciklopedijose, sunku rasti. Profesionalių mūsų tarpe yra maža, nors yra bandančių reikštis profesionaliai, savo kritikos straipsniuose ne tiek besidominčių pačiu kritikos objektu, kiek noru parodyti savo teorinį žinojimą. Dėlto mūsų kritikų straipsniuose apstu pamokų skaitytojams, aiškinant kritikuojamo veikalo žanrą, jį klasifikuojant, vartojant specifinius, ciliiniam skaitytojui sunkiai suprantamus žodžius (eklektizmas, muzikinės klausos diapazonas, architektūrinė struktūra ir t.t.).

"Draugo" kultūrinio priedo kartinėje parastėje Stasys Sližys užsimojo iškelti muzikos kritikos reikšmę savo straipsnyje "Muzikos kritika yra mokslas ir menas" 1983.12.22. Mūsų kultūrinio gyvenimo besidominčiam skaitytojui tokia antraštė yra patraukli, nes tikimasi pagaliau vieno rimto žvilgsnio į kritiką iš esmės.

Deja, jau pačioje pradžioje kalbama apie mūsų spaudoje pasirodancius spektaklių bei koncertų aprašymus, kritikas, "žanrinant" ir patį spaudos darbą, įjieskiant specifinių žurnalistinių žanrų. Žurnalistika yra atskiras žanras, apimtas daugelį sričių. Tai mokslas ir menas darbuotis periodinės spaudos srityje (L.E. XXXV, psl. 430). Į tą darbą įeina žinių rinkimas, apybraižos, recenzijos, apžvalgos, reportažai ir t.t.

Patyrusių, specifinius mokslus" baigusių profesionalų kaip ir neturime, o visdėlto mūsų spauda dar nestokoja gilių minties, idomos polemikos, žvilgsnio į įvairias mitečiančias problemas. Ir visa tai atlieka gabūs, darbštūs asmenys, savo straipsnių objektais pasirinkdami daugiausia taip pat ne tikrus profesionalus ir mūsų kūrybinį gyvenimą praturtindami atliekamą nuo kasdieninio darbo laiką. Kuris gi mūsų pripažintas rašytojas šiandieną pragyvena iš savo raštų? Kuris mūsų dainininkas išlaiko ir išmoksina savo šeimą iš koncertų honorarų? Taigi, dirba lygūs su lygiais. O visdėlto jų įnašo vertės menkinėti negalime ir neturime teisės.

Mūsų kritikai pamėgo vartoti žodį "žanras", tarsi tai būtų kūrybinio proceso ir veikalo galutiniai rėmai, į kuriuos tuos veikalus reikia įbrukti arba juos pasmerkti, kaip "ne-tinkančius į jokią žanrą".

Pasekime kad ir pačią muzikos istoriją. Tokie žanrai, kaip opera, simfonija susiformavo palyginti neseniai. Operos pradžia siekia maždaug XVI š., o simfonija, kaip savitą muzikinį kūrinių, galutinai suformavo XVIII š. Klasiškoji keturių dalių sonata nusistovėjo tik XVIII š. antroje pusėje Haydn, Mozarto ir Beethoveno kūryboje. Neseniai pradėjo formuotis taip vadinamas "muziklas". Dar nežinia, kokie nauji žanrai susiformuos iki šio šimtmečio pabaigos, net ir elektroninės muzikos mėgėjams įješkiant naujų garsų su kompiuterių pagalba.

Meno istorija taip pat perėjo keliasdešimt skirtingų klasifikacijų nuo renesanso iki punktilizmo, impresionizmo, siurrealizmo, abstrakto ir t.t. Taip jau visada buvo, kad

naujų kelių įieškojimas sutinka piktą kritiką ir tik po daugelio metų pagaliau "išipilietina", įgavęs kurį nors teorinį pavadinimą. Taip buvo nusvilptos pirmosios Verdi operos, o Renoiro paveikslų nenorėjo priimti jokia iškilesnė meno galerija.

Ir kritikos menas prasidėjo maždaug XVI š. Šumanui parašius apžvalgą periodiniame "Neue Zeitschrift" žurnale. Kritika, kaip ir visi kiti mokslai bei menai, daro pažangą ir keičiasi, plečiantis akiračiui. Kritikos uždavinys nėra formuoti visuomenės nuomonę, nes tai jau yra tendencin-gumo požymis. Autorius savo straipsnyje tvirtina, kad "muzikos kritika turi pareigą teisingai orientuoti klausytoją ir prilaikyti į sceną besiveržiančius menininkus, kurių drąsa viršija jų išsimokslinimą ir talentą".

Pasakyta stipriai ir atrodo, kad kritikos menui teikiama nemėniskia misija, kuri neturi jokio moralinio pagrindo. Enrico Caruso pradėjo dainuoti operoje, nebaigęs konservatorijos, o garsusis Šaliapinas jokio muzikinio mokslo neturėjo, savo jaunystėje mokėsis batsiuvio ir dailidės amatų.

Talentai nenyksta, bet randa kelią į publika, kalbėdami žmogiškosios kūrybinės jėgos tikrųjų vertybių kalba. Didieji genijai neturėjo diplomų, kaip jų neturėjo ir didelė dalis mūsų talentų. Kritika gali ir privalo vertinti, bet negali skaitytojo nei mokyti, nei bandyti jų tendencingai nuteikti. Mes statome didelius reikalavimus mūsų parapijų salėse gastoliuojantiems menininkams, o dar didesnius reikalavimus — laikraščių skaitytojams...

Toliau autorius, gan išsamiai nurodymas kritikuoti profesionalui reikalingas savybes, grįžta prie išvijos žurnalistų. Tiesa, "vyrauja teigiami-mėgėjiški rašiniai, apibūdinami kolonijų kultūrinę veiklą". O tų kolonijų turime, aciu Dievui, nemažai. Deja, beveik nė viena jų iki šiol neįstengė turėti talentingo profesionalo, kvalifikuoto kritiko. Kokia gi išvada? Visai nerašyti?

Straipsnio autorius į pa-baigą gana kategoriškai pareiškia, kad būsimų Čikagos operų pastatymų beveik niekas neturėtų aprašyti — nei reporteriai, nei korespondentai. Jis siūlo įsidėmėti "rašantiems", kad kritika yra galvavimo menas, todėl pats kritikuojamas yra "analizavimo menas"... Kitaip sakant, "rašantieji" nemoka nei galvoti, nei analizuoti!

Atrodo, kad gal reikėtų nusišviesinti visą rašyti apie bet kuriuos mūsų renginius, jiems leidžiant pamazą mirti užmarštyje. Po tokio autoritetingo straipsnio ar išdrįs kas nors iš "rašančių" parašyti bent žinutę apie koncertą? O gal iš anksto nuspręsta, kad būsimieji spektakliai neparašys ir publikos širdį, tai ir tokiems, kurie norėtų savo kad ir nemokėsišką ispūdį aprašyti, turėtų būti uždrausta.

Šalia lietuviškos spaudos, seku Amerikos spaudą, ją prenumeruojau ir ypatingai seku kultūrinio gyvenimo aprašikas. Mano formalus muzikos pažinimas yra griežtai apribotas jaunystėje imtomis muzikos pamokomis ir mėgėjišku pianino skambinimu savo malonumui. Tačiau tai nestabdo manęs nuo domėjimosi muzika, sekimo kritikos, naujų veiklų ir senųjų klasikų tolimiesnio bei gilesnio pažinimo.

Prieš rašydamas šias eilutes, dar kartą pasitikirinau profesionalų kritikų pasisakymus, vertinant operas, koncertus ir t.t. Turiu kelis didžiųjų žurnalų kompleksus. Niekur ne-užtikau profesionalus minint muzikos teorijos išsireikškimus, žanrų įieškojimą ar ką nors panašaus, kaip tai buvo iškelta S.S. straipsnyje. Atrodo, kad profesionalai kritikai savo kritikas rašo publiškai, kurią gerbia ir pasitiki jos "žanrų" žinojimu.

Štai 1982.IX.6 "Time" muzikos skyriaus plačiai žinomas kritikas Michael Walsh vertina "Parsifalio" operą Bayreutho muzikos festivalyje. Pradžioje jis, ištikimas žurnalistinei tradicijai, perduoda pačių žiūrovų nuotaikas, detalai atvaizduodamas jaunos moters reakciją įtemptų operos momentų metu. Apie naujausią "Parsifalio" pastatymą kritikas suglaustai sako: "Tai giliai pesimistiškas žvilgsnis į išraiškingą Wagnerio odę, kurioje jis bando iškelti atperkamąją krikščionybės galią. Ryškios juodos ir baltos spalvos sukelia mauzolejaus atmosferą. Perna Jean Pierre Penells "Tristano" pastatymas buvo dar radikalesnis". Toliau jis kalba apie "pritrenkiančią dramatinę jėgą", "briliantiškai naujovišką" ir t.t.

Perskaicius jo straipsnį, lengva įsivaizduoti Wagnerio moderniniui, solistų naujų išraiškos būdų įieškojimą, pačios scenos nuotaiką. Į pabaigą, pridėdamas savo asmeninę nuomonę, nevisai sutikdamas su moderninio revoliucija, didysis kritikas sako: "Tokie pastatymai galbūt yra tam reikalingi, kad negyva tradicijos ranka nebaigtų pasmaugti muzikos gyvastingumo".

"Time" spalio 11 d. laidoje tas pats kritikas nagrinėja kylančios "Metropolitan" operos žvaigždės Leona Mitchell dainavimą. "Kiekvienas spektaklis yra saldaus lyriškumo ir šiurkščiai išreikštos emocijos mišinys". Jis nusako jos "dramatišką temperatūrą ir neribotą potencialą atgaivinti stingstantį repertuarą", analizuoja jos balso niuansus įvairiuose vaidmenyse, duodamas pilną tiek solistės balso, tiek jos asmens portretą. Į pabaigą autorius taip pat pareiškia savo nuomonę.

Įtakingasis Klevelando Robert Finn, kuris analizuoja klasikinės muzikos rečitalius ir koncertus, turi gan kandžią plunksną, bet ir jo kritikos yra ryškios, suprantamos kiekvienam, kuris domisi muzika. Jis rašo neprimeddamas niekam nei savo erudicijos, nei žinojimo. Žinojimas dviejia iš kiekvieno jo žodžio, iš kiekvienos pagiriančios, kritiškos ar net sarkastiškos eilutės. Bet niekur neužsimina apie "žanrą".

Mūsų profesionalai kritikai turėtų pasimokyti rašyti kritikas iš pripažintų profesionalų ir nedrausti nemyktytiems mėgėjams rašyti taip, kaip jie išmano. Juk, kaip jau gyvenimas ir meno istorija yra parodė, tikrasis menas išliks, nežiūrint kritikų, o visa tai, kas menka, ir mėgėjams išgyrus išnyks be pėdsakų, niekam žalos nepadarę, net ir savo "veržimusi į sceną".

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412

P.O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

A. TYRUOLIS

Tėviškės dangus

Toks tolimas, toks nepasiekiamas ir nuoskaudos pirštams giliai įsispraudęs į kraupią širdį.

Kur eisiu, ką sutiksiu, kokioj pakrantėj atsispindės tavo veidas kaip žydras lino žiedas?

Amžių saulei

Kuriuo spinduliu iš augstybių tu nusileisi ir pašviesi mums tose sutemose?

Daug jų krito ant medžių, stogų, bet kuris iš jų kris ant mūsų širdies, jai nušviesti?

Miegok saldžiai

Miegok saldžiai, pavargusi diena. Naktis trumpa. O ryt ir vėl pradėti reiks, kaip visada: vieniem atmerkt akis, kitiem užmerkt akis, kai nei vienam žaizda nebeužgis.

Amžinybė

Mažytis paukštelis, tu sveičias taip pat kaip ir aš: Taip širdį man gelia — Kur laiko srovė mus nuneš?

Tik valandą trumpą mums duoti pabūti čionai: kas ėjo, pergreitai suklumpa, užmerkęs akis amžinai.

PRO KREIVĄ ŪSĄ

Kai Petras pavirsta Povilu

PR. VISVYDAS

Sekmadienį parapijos kieme kelis kartus prasilenkiu su pažįstamu aktoriumi Petru Vėdrynu. Mandruolis lyg ir nemato manęs. Praeina hamletiška užvertęs nosį. Žiūri į salės stogą. Ko jis ten įieško? Gal klebono minėtas stogo remontas parūpo?

Vėliau, kai vėl neišvengiamai petys į petį sustojame prie knygo stalo, jis lyg nenoromis burpteli:

— Ką, nežinau mano vardo? — Kaip tai? — nustembu. — Šiandien du sykius pasveikinau, o pats nužirkliavai, nosimi dangų braukdamas.

— O kodėl, sakyk, spaudoje ėmei ir pavadinai mane Povilu? Aš gi esu Petras, įsidėmėk — grynas gryniausias Petras.

Taip ir užlieja nesmagumo jausmas. Argi vėl įvėliau klaidelę į savo rašinį? Juk turėjau po ranka programą su vaidintojų pavardėmis. Visos gražios, lietuviškai paprastos, vardai krikščioniški ir pagoniški...

Rodos, tikrinau. Matyt, kipso kanopa pasimaišė. O gal spauštuvininkai? Juk nekartą iš rankraščio ar eilėraščių jie padaro tikrą jovalą. Nukapoją sakinius, sukeičia eilutes, "pataiso" kalbos vartoseną, išmeta reikalingą brūkšnį, nei iš šio, nei iš to Genį paverčia Gaidžiu, šokėja — šikėja, Praną — Panu, ją — juo... Jei esi autorius, taip ir norisi staugti šuns balsu.

Antra vertus, nepatogu kaltinti spauštuvininkus. Lietuvių baruose dirba jie už menką atlyginimą. Kaikada už gražų aciu. Veteranai redaktoriai persidirbė. Trūksta pagalbininkų, korektorių. Bet argi tai dėstys Vėdrynui?

— Brolau, artiste, — sakau, plaštaką užmetęs ant jo peties. — Pasaulis šiandien baisiai su-

jauktas. Japonų neatskirių nuo korėjiečių. Meksikiečių nuo kolumbiečių. Indoneziečių nuo filipiniečių. Lietuvio nuo latvio. Italo nuo žydo. Amerikiečių nuo kanadiečių. Matai, kokia painiava. Aš kartais savo mylimosios vardo neprisimenu. Žinau, kad buvo šviesiaplaukė. Tai viskas. Todėl ne-pyk, jei tave pavadinau Povilu. Apširikau. Esi Petras, gryniausias Petras. Už kalte imk mano tuščią galvą, padėk ant kaladės. Esu pasiruošęs garbingai atpirti savo žioplumą.

Pamatau, kaip linksma ašara nurieda Petro skruostu. Jis švelniai sako:

— Einame į rusį. Išgersime alaus.

— Išgersime. Už Petro ir Povilo sveikatą...

Atsiųsta paminėti

KRAŽIAI, monografija, redaguota Prano Razmino, A. P. Bagdono, Jono Žadeikio, Petro Aleksos. Dailininkas — Petras Aleksa. Išleista Krašiškių Samburio. Tiražas — 1000 egz. Čikaga 1983 m., 252 psl. didelio formato. Kaina \$12.00.

LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJOS METRAŠTIS 1982-3. Leidėjas — Vasario 16 gimnazija. Paruošė: Živilė Grodbergienė, Bronė Lipsienė, Ona Šiugzdienė, Marija Šmitienė, Andrius Šmitas. Viršelis — Alfonso Krivicko. Lampertheim-Huettenfeld 1983. 54 psl.

DAILININKAS ADOMAS VARNAS 1879-1979. Leidinys, paruoštas velionies paminklo šventinio progos 1983 m. gegužės mėn. 29 d. Leidinio komisija — Domas Adomaitis, dail. Mikas Šileikis, dail. Jonas Tričys.

MITTEILUNGEN AUS BALTISCHEM LEBEN, Nr. 1-2 (121-122), April 1983. Herausgeber: Baltische Gesellschaft in Deutschland. Bezugspreis: jährlich DM 25. Schriftleiter: Dr. Olgreid Aule, Titulstr. 9/VI, 8000 Muenchen 81, W. Germany.

Toronto "Atžalyno" šokėja ir mokytoja V. DOVIDAITYTĖ "Vilniaus" paviljono programos metu. Nuotr. B. Tarvydo

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvių Rašytojų Draugijos paskelbtą Aloyzo Barono vardo 1983 m. konkursą laimėjo Paulius Jurkus. Vertintojų komisija — pirm. V. Volertas, sekr. K. Gri-gaitytė-Graudienė ir narys P. Naujokaitis savo posėdyje birželio 3 d. Delrane, N.J., nutarė premijuoti novelę "Bokštas", pasirašytą Miško balandžio slapvvardžiu. Atplėšus voką, paaiškėjo, kad jos autorius yra P. Jurkus. Tą \$500 premiją parūpino mecenatai Julija ir Emilis Sinkiai, gyvenantys Kalifornijoje, Los Angeles mieste. Premija P. Jurkui bus įteikta Brooklyne rugsėjo mėnesį.

Vasarinėje Karališkosios Meno Akademijos parodoje Britanijos Londone, atidarytoje gegužės 24 d., dalyvauja apie 500 dailininkų su 1.483 rinkiniais kūrinių. Parodon norėjo įsijungti 5.405 dailininkai, pateikę beveik 14.000 darbų. Didelę atranką padarė specialieji rengėjų komisija. Dienraštis "The Times", gegužės 25 d. laidoje aprašydamas parodos atidarymą, mini ir Antano Bradžio nerūdinančio plieno skulptūrą, išstatytą prie įėjimo. Skulptorius A. Brazdys gyvena ir savo dailės studiją turi Londone.

Broniaus Kviklio veikalo "Lietuvos bažnyčios" III tomas "Kauno arkivyskupija" jau atspausdintas ir atiduotas knygriškylai. Skaitytojai jį galės gauti po kelių savaičių. Užsakymus priima "Lietuvių Bibliotekos" leidykla, 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629, USA.

Naują saviveiklinį "Žibinto" teatrą Floridoje įsteigė iš Kalifornijos į Ormond Beach persikėlęs rež. Dalila Mackalienė. Vaidintojų teko įieškoti jau pagyvenusių dramų mėgėjų eilėse, repetacijoms važinėti į St. Petersburgą. Ten ir buvo suvaidinti didesnių reikalavimų nestatanti Anotolijaus Kairio komedija "Giminės".

Vaidmenis atliko neseniai suteiktą "Žibinto" aktoriai — A. Ulbinas, S. Vaškys, A. Musiūnienė, S. Steponkienė, E. Krasauskienė, S. Vaškienė, I. Kusinskienė, A. Kusinskis ir V. Račkaukas. Administracinis "Žibinto" reikalavimus tvarko Pr. Zelba. Pirmąjį naujojo teatro bandymą pasveikino St. Peterburgo Lietuvių Klubo pirm. A. Gudonis, Ormond Beach lietuvių vardu — J. Daugėlą.

Sol. Ričardas Daunoras V. Vokietijoje išleisdo dainų ir arijų plokštele "Kur bakūžė samanota". Laikraštis "Westdeutsche Zeitung" š. m. vasario 25 d. paskelbė informacinį rašinį, kuriame pabrėžiamas žavus lietuviškų dainų spalvingumas ir solisto pajėgumas. Esą vokiečių visuomenė pažįsta jį iš atliktų vaidmenų tokiose operose, kaip G. Verdi "Nabucco", R. Wagnerio "Rheingold", A. Borodino "Kunigaikštis Igoris", o dabar galės pasigėrėti ir jo dainuojamomis lietuviškomis melodijomis. Sol. R. Daunoras dainuoja Stuttgarto teatre (Geimeschaftstheater) nuo 1980 m.

Estrados sol. Nelė Paltinienė ir muz. Arvydas Paltinas pernai rudenį buvo išleisti pas pastarojo tėvus V. Vokietijoje. A. Paltinas nuo 1959 m. vadovavo estradiniam Klaipėdos ansamblui "Kopų balsai", o N. Paltinienė, įsijungusi ansamblin 1961 m., tapo pagrindine soliste. Pirmieji Nelės ir Arvydo Paltinų pasirodymai lietuviams (vyko švenčių proga V. Vokietijoje. Koncertams S. Amerikoje juos pakvietė Čikagos "Margučio" vadovas Petras Petrutis. Koncertinė viešnagė buvo pradėta gegužės 8 d. Čikagos Jaunimo Centre ir užbaigta toj pačioj salėj gegužės 29 d. Abu koncertus surengė ir jiems vadovavo P. Petrutis. Iš tikrųjų buvo numatytas tik primasis koncertas, bet antrojo pareikalavo didelis Čikagos lietuvių susidomėjimas estrados menininkais. Tarp abiejų koncertų Nelė ir Arvydas Paltinai aplankė Kanados lietuvius Toronte ir Hamiltone, JAV lietuvius Detroito. Birželio 1 d. įdieu grįžo V. Vokietijon. Sol. N. Paltinienė, mezzo-sopranas, koncertams turėjo paruošusi idomią programą, kurioje vyravo B. Gorbulskio ir A. Raudonikio dainos, papildytos ir kitataučių kompozitorių estradiniais kūrinių. Akompanimentui buvo panaudoti instrumentiniai ir kartais vokaliniai įrašai magnetofono juostose. A. Paltino valdomi vargonėliai. Koncertų dalyvius žavėjo ne tik muzika, bet ir grakšti sol. N. Paltinienės laikysena scenoje. Atrodo, mūsiškė išvija susilaukė talentingų profesinio lygio estrados menininkų.

Klaipėdos dramos teatras paskutinė šio sezono premjerai pasirinko Šatrijos Raganos apysaką "Sename dvare". Šį kūrinių inscenizavo ir režisavo Kazimieras Kymantaitis. Scenovaizdžius paruošė dailininkai — Bronius Uogintas ir Kęstutis Musteikis, muzikinį apipavidalinimą — A. Klimas. Pagrindinius vaidmenis sukūrė aktoriai — J. Jankauskaitė, V. Leonavičiūtė, I. Simonaitytė, K. Macijauskas, B. Barauskas, V. Kancleris, R. Pelakauskas, V. Paukštė.

Vladas Nausėdas, pedagogas ir kultūros istorikas, mirė Klaipėdoje birželio 6 d., sulaukęs 71 metų amžiaus. Velionis buvo baigęs Tauragės mokytojų seminariją, germanistikos bei lituanistikos studijas Kauno ir Vilniaus universitetuose. Dirbo švietimo ministerijoje, Kauno radiofone, Kauno ir Klaipėdos gimnazijose. Tyrinėjo Rytprūsių ir Klaipėdos krašto švietimo istoriją. Šia tema buvo parašęs studiją, kurios dalis "Lietuviškos mokyklos Prūsijoje XVI-XVIII š." buvo išspausdinta 1959 m. II-jame leidinio "IS lietuvių kultūros istorijos" tome. Vertė vokiečių klasikų eilėraščius. "Vagos" leidykla 1980 m. išleido V. Nausėdo išverstą epą "Nibelungų giesmė". Prieš mirtį leidyklai buvo atidavęs "Gudrūnos" epo vertimą.

Poeto Jono Graičiūno amžiaus aštuoniasdešimtmetis birželio 10 d. paminėtas literatūros vakaru Vilniaus meno darbuotojų rūmuose. Sukaktuvininką pasveikino Lietuvos Rašytojų Sąjungos vicepirm. A. Zurbas, kūrybos apžvalgą padarė literatūros kritikas V. Areska, kalbėjo poetas E. Matuzevičius ir V. Skripka. Aktoriai skaitė J. Graičiūno eilėraščius.

Vilniaus operos ir baleto teatre buvo surengtas sąjunginis baletmeisterių seminaras, kuriame taigpi dalyvavo kritikai, muzikologai, svečiai iš Vengrijos. Jie susipažino su leningradiečio prof. P. Gusevo paruoštu P. Čaikovskio baletu "Miegančioji gražuolė", vilniečio vyr. baletmeisterio V. Brazdilio darbais — A. Rekašaus baletu "Amžinai gyvi" ir V. Ganelino "Baltaragio malūnu". Baletmeisteriai lankėsi baletų grupės repetacijose, M. K. Čiurlionio vidurinėje meno mokykloje, skaitė pranešimus.

Kompoz. Rimvydo Žigaičio kūrybos vakaru Vilniuje paminėta sidabrinė jo kūrybinio darbo sukaktis. Vakaro programon buvo įjungtas muzikologo D. Kutkaus pokalbis su Žigaičiu, kuris nuo 1963 m. yra Vilniaus filharmonijos meno vadovas. Jo vokalinius bei instrumentinius kūrinius nuo 1958 m. iki dabartinių dienų atliko filharmonijos solistai — G. Kaukaitė, R. Maciūtė, D. Sadauskas, Vilniaus styginių kvartetas ir liaudies instrumentų kvartetas. R. Žigaitis pasakojo apie kūrybinį savo kelią, pasidalijo išpūdžiais iš kultūrinio darbo veiklos. Dalį jos atskleidė surengta parodėlė iš asmeninio R. Žigaičio archyvo.

Sąjunginiame "Knygos meno" konkurse Maskvoje buvo premijuoti techniniu požiūriu geriausi 1982 m. leidiniai. Pirmo laipsnio diplomų susilaukė trys Lietuvos leidyklų knygos: "Mokslo" — A. Knystauto ir A. Liutkaus "Sparnuočių pasaulyje" (dail. B. Leonavičiaus), "Minties" — fotografo A. Sutkaus "Neringa" (dail. R. Dichavičius), "Vagos" — V. Krėvės "Raganius", iliustruotas dail. J. Kuzminkio. Pastarajam taigpi paskirtas maskvinės Dailininkų Sąjungos specialus prizas už iliustracijas literatūros klasikų kūriniams. Po tris II ir III laipsnio diplomus gavo kitos lietuviškos knygos.

Sidabrines veiklos sukaktį specialiu koncertu Šiaulių kultūros rūmuose paminėjo saviveiklinis simfoninis šio miesto orkestras, savo pirmąjį koncertą Šiaulių dramos teatre turėjęs 1958 m. Šiaurietų orkestrui dirigavo B. Andrulis, B. Dvarionas, J. Fledežinskas, S. Sondeckis, o dabar jam jau 17 metų vadovauja dirigentas Jonas Lamauskas. Orkestras kasmet surengia 12-14 koncertų, yra gastroliaives Latvijoje, Estijoje, Gudijoje, Ukrainoje. Šventinis koncertas buvo pradėtas J. Naujolio, J. Tallat-Kelpšos kūrinių, dalyvaujant dainininkei B. Rainienei. P. Čaikovskio, F. Schuberto, L. Beethoveno bei kitų tarptautinių klasikų simfoninius kūrinius su orkestru atliko smuikininė M. Streikutė ir pianistas R. Lukošius.

V. Kst.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

gos išlaikys 65% naftos kainos lygyje. Dujos bus pabrangintos š. m. rugpjūčio 1 d., bet tas pabranginimas nepalies vartotojų. Jį padengs Kanados izdas sumažintu pajamų mokesčiu bendrovėms. Naujoji sutartis neatnešė jokių pakeitimų benzino vartotojams. Jo kainos buvo ir lieka gerokai didesnės negu JAV, kur laikomasi pasaulinės rinkos kainų. Priėmimas — perraugstis valdžios mokesčiai albertiešiai naftai. Pirmiausia savo dalį pasiima Alberta, paskui Otava ir pagaliau provincijos, kuriose pardavinėjami naftos gaminiai. Naftos karvutė negailestingai melžiama. Kai statinė naftos pabranginama vienu doleriu, bendrovėms tenka tik 8 centai, o 92 centus susižeria Alberta, Otava ir provincijos.

Pirmąsias savo 6% ir 5% varžtų programias metines ministeris pirm. P. E. Trudeau paminėjo specialia kalba, transliuota valstybinės CBC radijo ir televizijos bendrovės. Esą atlyginimų padidinimas valdžios tarnautojams pirma programos metais tik 6% turėjo įtakos ir kitiems kanadiečiams. Mėnesinė infliacija, 1982 m. birželį siekusi 11,2%, š. m. gegužės mėnesį nukrito iki 5,4%. Darbų pasiūla š. m. vasaryje padidėjo 27.000, kovo mėnesį — 28.000, balandį — 63.000, gegužės mėnesį — vėl 63.000. Tai liudija prasidedantį ekonominį atkurtimą, bet naują problemą Kanadai dabar gali atnešti perdideli unių reikalavimai atlyginimams didinti. Kovai su šiuo pavojumi bus skirta Kanados ir provincijų finansų ministerių konferencija liepos 5 d. Otavoje. Pats P. E. Trudeau prasiitarė, kad ir toliau bus laikomasi 6% ir 5% principų. Bendrovės, peržengusios šias ribas, negaus užsakymų iš valdžios, finansinės paramos naujiems darbams. Jeigu unių pradėtų streikus su 6% ir 5% praškančiais reikalavimais, Kanados vyriausybė tokius streikuotojus yra pasiruošusi grąžinti darban parlamento priimtu įstatymu.

Ministerio pirm. P. E. Trudeau kalbą kritiškai sutiko į ją televizijoje, jau atsiliepus konservatorių vadas parlamente E. Nielsenas ir besirušiantis kalbėti socialistų vadas E. Broadbentas bei kiti komentatoriai. Jie nenori sutikti, kad mėnesinį infliacijos nukritimą iki 5,4% atnešė tie P. E. Trudeau vyriausybės įvesti 6% varžtai algoms. Pirmiausiai jie palietė tik nedidelę kanadiečių dalį. Net ir valdžios tarnautojams buvo padaryta nuolaidų ministerių kabineto sprendimu. Šia proga primenama, kad JAV prez. R. Reaganas, neturėjęs varžtų programos, infliaciją sumažino iki 3%. Matyt, didesnės įtakos turėjo ne tokie varžtai, o palūkanų padidinimas paskoloms, sustabdęs besaikį dolerių metimą. Tą jo politiką aštriai kritikavo P. E. Trudeau, bet R. Reaganas liko teisingas: palūkanos pradėjo kristi kaip kad jis buvo žadėjęs, skelbdamas kovą infliacijai. Dabar jos jau yra beveik normalaus lygio, o infliacija JAV nustumta iki rekordinio 3%. Ekonominiai JAV reikalai visada turi įtakos ir Kanadai, taip pat susilauksiai augstų palūkanų paskoloms bei dabartinio jų nukritimo.

Varžtų programos metines pradžioje buvo planuojama paminėti specialiais pietumis Otavoje, į juos pakviečiant apie 300 asmenų — liberalų veikėjų, verslo vadovų ir žurnalistų. P. E. Trudeau kalba buvo numatyta tai grupei, bet perkelta televizijon. Sakoma, kažkas atkreipė planuotojų dėmesį į faktą, kad Kanada turi apie pusantro milijono bedarbių, kuriuos gali suerzinti tokie iškilmingi pietūs kaip nereikalinga prabanga. Bedarbių armija priminė ir Kanados statistikos biuro duomenys, liečiantys nedarbo draudos išmokas pirmaisiais keturiais šių metų mėnesiais. Šiame laikotarpyje bedarbiams buvo išmokėta \$4,1 bilijono, net 50% daugiau, negu tame pačiame laikotarpyje 1982 m.

Kanados parlamentas savo vasaros atostogas pradėjo birželio 30 d., patvirtindamas dalį naujų įstatymų, bet daug jų liko neišspręstų. Iš tokių minėtinas vidaus reikalų ministerio R. Kaplano projektas įsteigti civilinę saugumo tarnybą, šį darbą išjungiančią iš RCMP policijos. Projektas susilaukė aštrios opozicijos, dėl kurios jo galbūt teks atsisakyti arba padaryti esminių pakeitimų. Neišspręstas liko ir grūdų pervežimo traukiniais pabranginimas valdžios nuostoliams sumažinti. Trisdešimt antrasis Kanados parlamentas savo pirmą sesiją pradėjo 1980 m. balandį, ir jį jau yra įjungęs 541 darbo diena. Vasaros atostogos pasibaigęs rugsėjo 12 d., bet naujos sesijos teks atsisakyti. Mat ji turi būti pradėdama Kanados gubernatoriaus sosto kalba, naujų įstatymų sprendimu. Neišspręstieji išjungiami iš tolimesnio svarstymo ir darbotvarkės.

Pajieškojimai

Prašomas atsiliepti Eugenijus Pukinskas, kilęs iš Pakruojaus, šiuo adresu: Vytas Klyvis, 63 Glen Dale Gardens, Wolverhampton WV6 0TT, England.

London, Ontario

RUOŠIASI TUOKTIS — Ričardas Aušrotas su Stina Merlino.

PENSININKŲ KLUBO narių susirinkimas — liepos 14, ketvirtadienį, 4 v.p.p., parapijos salėje.

A. A. PETRAS KUOSA, 74 m., palaidotas iš mūsų šventovės Šv. Petro kapinėse. Liko žmona ir vaikai Lietuvoje.

ARTIMŲ DRAUGŲ būrelyje atšventė savo vardinę Petras Radzevičius ir Petras Jokšas. Koresp.

Sudbury, Ontario

A. A. PETRAS SEMEŽYS, 72 m. amžiaus, mirė š. m. birželio 20 d. General ligoninėje. Palaidotas Sudbury Park Lawn kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko ir šv. Mišias laikė Christ the King šventovėje kun. J. Staškus, Lietuvos Kankinių parapijos klebonas, iš Mississauga, Ont., asistuojamas diakono Kazimiero Kaknevičiaus, taip pat iš Lietuvos Kankinių parapijos.

Vellionis paliko žmoną Sofiją (Augaitę) Semežienę. Buvo gabus kanklininkas; gavo iš Lietuvos keletą kanklių. Daug Sudbury jaunimo jį išmokė skambinti kanklėmis.

VIRGINIJUS LUMBYs etninių grupių "trap" (šratinio šautuvo) šaudymo pirmenybėse Toronte laimėjo antrą vietą. Varžybose dalyvavo 15 grupių su 157 šaudytojais, jų tarpe 8 lietuviai. Sveikiname Virginijū. J. Krucas

ANGELĖ KRUČAITĖ baigė Toronto universitete prekybinius mokslus bakalaure's laipsniu. Baigusi Laselle gimnaziją, gavo Ontario premiją. Prieš įstodama į Toronto universitetą, vieną vasarą Montrealio universitete studijavo prancūzų kalbą. Per ketverių studijų metus Toronto universitete gavo INCO stipendiją ir pirmaisiais metais Toronto universitete Ellen Carty stipendiją. Numato toliau mokslą tęsti York universitete ir siekti magistrės laipsnio. J. K.

St. Catharines, Ont.

NIAGAROS PUSIASALIO skautų-skaučių židinys liepos 17 d., 1 v.p.p., ruošia iškylą prie Niagara-on-the-Lake miesto ir Niagaros upės (apie 2 mylias į pietus nuo Niagara-on-the-Lake miesto, prie Niagara Parkway kelio, McFarland Picnic area). Iškylon kviečiami visi buvusios "Žalgirio" vietininkijos skautų-skaučių vadovai, vadovės, skautai, skautės, buvę skautų rėmėjai ir prijaunantieji.

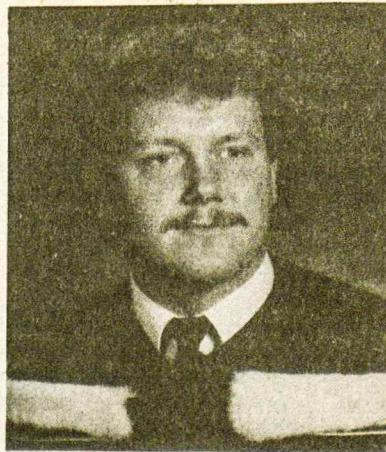
Yra pakviesti dalyvauti iškyloje Hamiltono, Toronto ir Ročesterio skautų vadovai, vadovės, skautai ir skautės. Iškyloje numatomos įvairios sporto varžybos ir komiškas sportas. Patartina atsivežti įvairius sviedinius, skriejančių lėkščių ir kitokių sporto priemonių, savo maistą (jaunimas galės nusipirkti dešrelę ir vaisvandenį). Suaugusieji galės nusipirkti kavos. Patariama atsivežti kėdžių ir patiesalų atsisėsti.

Yra galimybių pasimaudyti Ontario ežere ir Lake Shalamar Camping didelėje maudykloje. Šios iškylos tikslas yra suburti buvusius ir esančius skautų vadovus ir skautus-skautes su šeimomis, pabendrauti gražios gamtos prieglobstyje, atnaujinti pažintis.

Prie Niagara Parkway McFarland iškylos vietos bus išstatytos krypties rodyklės su tautinių spalvų juostomis.

Tad iki pasimatymo iškyloje!

Skautų-skaučių židinio valdyba

RIČARDAS-VALTERIS DREŠERIS, baigęs prekybos mokslų ketverių metų kursą Toronto universitete bakalauro laipsniu. Buvęs ilgametis tautinių šokių grupės "Atžalynas" šokėjas ir mokytojas

Skautų veikla

• Jubiliejinės stovyklos organizacinio komiteto posėdis — liepos 7 d., 7.30 v.v., skautų būkle.

• Jubiliejinė "Aušros" stovykla bus liepos 31 — rugpjūčio 13 d.d. Dar galima registruotis. Kreiptis į vienietų vadovus.

• Užsakyti "Aušros" stovyklos marškinėliai. Jų bus galima stovyklautojams įsigyti stovykloje.

• Sukaktuvinės stovyklos metu numatomas Kanados rajono vadovų bendras susitikimas su pranešimais, diskusijomis ir vaidėm. Siūlomas laikas — rugpjūčio 7 d. Č.S.

VYČIO ŽINIOS

Vyčio krepšininkai sėkmingai dalyvavo Australijos lietuvių sportininkų apsilankymo proga suruoštos krepšinio rungtynėse. Vytiečiai žaidė 4 rungtynes ir tik vienas lygioj kovoj tepralaimėjo. Vyčio krepšininkai įveikė Londono Taurą 90-66 ir Hamiltono II-ąją komandą. Rungtynėse prieš Hamiltono Kovo I-ąją vytiečiai turėjo sunkią pradžią, tačiau žaidimui einant į galą atsigaivė ir net pirmavo 66-62. Žaidimas vienok baigėsi lygiomis 80-80. Pratešimą ir visas rungtynes laimėjo Kovo I krepšininkai 90-85.

Sekmadienio rungtynėse vytiečiai vėl laimėjo rungtynes, įveikdami Australijos lietuvių rinktinę 85-80. Žaidimo pradžioje vytiečiams nesisekė sulaukyti australiečių — Balnionio (29), Urnevičiaus (13) ir Ignatavičiaus (11). Tik antroje žaidimo pusėje darnus R. Duliūno ir J. Karpio žaidimas lygino žaidimą ir rungtynės baigėsi 71-71. Pratešime J. Karpio 10 taškų nulėmė rungtynes, kurios baigėsi 85-80 vytiečių laimejimu. Vyčio komandai daug pagalbėjo K. Simonaitis, dažnai išvesdamas vytiečių gynimą iš sunkesnių padėčių. Vyčio komandoje žaidė: R. Duliūnas 9, E. Nacevičius 3, E. Stravinskis, J. Karpis 27, K. Simonaitis 14, A. Gineitis, Kneitas 8, Slapšys 4, R. Saplys 4, R. Karpis 2, E. Putrimas 2, J. Senkevičius 4, Polman 8.

Vyčio jauniams sekėsi blogiau. Rungtynėse prieš Australijos lietuvių jaunius nepajėgė atsilaukyti ir pralaimėjo rungtynes 59-106 (31-51). Žaidė: J. Azubalis 7, A. Balsys 6, L. Azubalis 10, R. Karpis 28, P. Karpis, R. Stanulis 8, E. Stanulis, Dunderas, Dagilis, Šimonis.

Tinklininkai ir tinklininkės taip pat dalyvavo šiose žaidynėse; parodė daug entuziazmo, bet rungtynių laimėti nepavyko.

Mūsų remėjams — Toronto Lietuvių Namų valdybai ir J. Čirvinskui nuoširdžiai dėkojame. A.S.

ŽALIAUSKŲ LAIMĖJIMAI

Jaunučių lengv. atletikos varžybose Lydija Žaliauskaitė nušoko į tolį 3,24 m. Septynių metų suolininkės pasekmė yra Ontario provincijos rekordas.

Tose pačiose varžybose A. Žaliauskas šuolyje į augstį peršoko 1,57 m ir taip pat pagerino Ontario provincijos 12-kos metų lengvaatlečių rekordą. Senas rekordas buvo 1,56 m. ir išsilaukė daugiau kaip 10 metų. Jis taip pat laimėjo 1 v. šuolyje į tolį, nušokęs 4,95 m. Atrodė, 5 metrų riba bus greitai laiku peržengta.

Abu lengvaatlečiai birželio 25 d. dalyvaus Ontario provincijos pirmenybėse. A.S.

Delhi, Ontario

AUKOS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESUI IR LIETUVIŲ DIENOMS, gautos per KLB Delhi apylinkę: \$400: Delhi jaunimo ansamblio "Palanga" polikvidacinis likutis; \$253: KLB Moterų 8-kos Delhi skrydis; \$100: KLB Delhi apylinkės valdyba, J. Vieratis; \$50: DLK Gedimino šaulių kuopa, J. Lukšys; \$30: P. Augaitis, V. Vytas; \$25: V. Micelka, A. Rudokas; \$20: S. Berzinis, M. Stankaitienė, J. Vitas, K. Lukošius, V. Čiuprinskas, P. Pekarskienė, kun. dr. J. Gutasas, A. Lapėnas, P. Lapienis, J. Jauneika, F. Gurklys, V. Vindašius, kun. L. Kemešis, G. Rugienis, J. Vieraitis, J. Mačiulis; \$15: B. Dirsiene, Tony Evans, B. Gudinskas; \$10:

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA: 8 1/2% už 90 dienų term. indėl. 8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius 8 3/4% už 1 m. term. indėlius 9 % už 2 m. term. indėlius 9 1/2% už 3 m. term. indėlius 10 % už pensijų planą 9 % už namų planą 7 1/2% už specialią taup. s-tą 7 1/2% už taupymo s-tas 6 % už čekių s-tas (dep.)	IMA: už asmenines paskolas nuo 12% už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu 1 metų 10 3/4% 2 metų 11 1/2% 3 metų 12 1/2% (fixed rate) su keičiamu nuosimčiu 1, 2 ar 3 metų 10 1/2% (variable rate)
---	--

AKTYVAI virš 34 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupe dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečdadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 **M6P 1A6**

AL GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto (kainavime (Capital Gains), investicijose, mortgičių parūpinime ir kitose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

*** Nemokamas namo įkainojimas ***

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

Steve Ignatavičius, B.A., B.PHE, B.Ed.

patarnauja investicijų ir šerų srityje.

Jis atstovauja bendrovei Housser a. Co. Ltd. (įsteigta 1917 m.), kuri yra narė The Toronto Stock Exchange, The Investment Dealers Association of Canada. Duodama nuolaida už patarnavimą iki 80% T.S.E. ir T.C.O. tranzakcijose.

Skambinkite lietuviškai telefonu 364-0264, ext. 16 Toronte

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

J. Jocas, D. Žiogas, M. Mickevičienė, Tony Steigvilas, dr. B. Povilaitis; \$5: P. Vindašius.

Su dėkingumu —

Lešų Telkimo Komitetas

Welland, Ontario

GEGUŽINĖ. Liepos 31 d. KLB Wellando apylinkės valdyba rengia p. Bieliūnų sodyboje tradicinę Oninių gegužinę. Bus Onų pa-

gerbimas, gausi vertingų laimikių loterija ir kitokių išdaigų. Kviečiame ne tik welandiečius, bet ir iš tolimesnių vietovių tautiečius dalyvauti bei paremti valdybos veiklą. Gautas pelnas iš gegužinės bus panaudotas Vasario 16 gimnazijai remti ir siuntiniams pasiūsti Lenkijoje gyvenantiems tautiečiams. Gegužinės pradžia — 2 v.p.p.

Apylinkės valdyba

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10 - 3 Antradieniais 10 - 3 Trečdadieniais uždaryta Ketvirtadieniais 10 - 8 Penktadieniais 10 - 8 Šeštadieniais 9 - 1 Sekmadieniais 9.30 - 1	MOKA UŽ: 90 dienų termin. indėlius 8 1/2% 180-185 d. termin. ind. 8 1/2% term. indėlius 1 metų 8 3/4% term. indėlius 2 metų 9 % term. indėlius 3 metų 9 1/2% pensijų s-tą 10 % spec. taup. s-tą 7 1/2% taupomąją s-tą 7 1/2% depozitų-čekių s-tą 6 % DUODA PASKOLAS: asmenines nuo 12 % mortgičius nuo 10 1/2% - 12 1/2%
--	--

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupe dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidos (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. **MUSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽINGAS PATARNAVIMAS**

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir 762-7775

2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 **Tel. 533-5454**

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers

Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite (mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS. VAISTAI, KOSMETIKOS PREKES IR KT. **NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS**

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobiliių mechaniniai
★ taisyimai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas **FRANK PETITT**

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario **Telefonas 535-1258**

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. Savininkai: **Tom Thompson ir J. Tamošiūnas**

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečdadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas 531-3098 Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisyimai. Parduodu vartotus automobilius. 24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) **FILTSOS BROS**

Toronto, Ont., M6R 1V5 **Telefonai 533-8451, 533-8452**

Tautybių savaitės — Karavano Toronte pareigūnai "Vilniaus" paviljone: burmistras J. VALAITIS, Karavano sumanytoja Z. KOSSAR (ukrainietė), "Vilniaus" vicekaralaitė A. SENDŽIKAITĖ, Karavano pradininkas ir jo organizacijos pirm. L. KOSSAR (ukrainietis) Nuotr. B. Tarvydo

Karavanas Toronte 1983 metais

Toronte vasaros metu tautybių savaitė Karavanas rengiama nuo 1964 m. Karavana sudaro atskirų tautybių paviljonai, nors yra paviljonų ir kitokių grupių: Los Angeles, Dawson City ir pan. Toronte Karavane esti apie 50 paviljonų. Kaikurie išnyksta, atsiranda naujų. Šiais metais atsirado šeši nauji paviljonai. Tarp šiais metais veikusių 46 paviljonų buvo ir lietuvių paviljonas "Vilnius".

"Vilnius"

Šis lietuvių paviljonas buvo įrengtas Prisikėlimo parapijos patalpose. Jį įrengė ir aptarnavo daugiausia jaunimas. Gražiai papuošta salės scena, nors pasirodymai vyko pačioje salėje. Meninę programą atliko "Atžalyno" šokėjai, kartais pakviesdami šokti ir senimą.

Rodinių patalpa buvo gražiai sutvarkyta. Įdomi medžio drožinių grupė. Visi rodiniai įdomūs, tik jų mažoka. O rodinį juk turime: paveikslai, dviem kalbom išleista Lietuvių enciklopedija, kelių tomų knygos, pašto ženklų ir pinigų kolekcijos ir kiti.

"Vilniaus" paviljono paruošimu ir patarnavimu rūpinosi KLB Toronte apylinkės valdyba, pakvietusi daug įvairių pagalbininkų ir sudariusi atskirą komitetą. Ant Karavano pasų buvo dedamas KLB Toronte apylinkės valdybos antspaudas. Betgi geriausia, kai antspaudas turi didesnį paviljono pavadinimo įrašą.

Štai "Vilniaus" pareigūnai: pirm. Vida Šiaučiulienė, vicepirm. Žibutė Šilinskaitė, išd. Vidmantas Valiulis, sekr. Vida Valiulienė, "Vilniaus" vicekaralaitė Aldona Sendžikaitė, burmistras Jurgis Valaitis, "Atžalyno" šokėjų vadovė Lilė Pacevičienė, užkandžių gamintoja šeimininkė p. Greičiūnienė, baro tvarkytojai Stasys Stončius ir Raimondas Šiaučiulis. Kavinę aptarnavo įvairios organizacijos. Jos koordinatore buvo Laima Mačionienė, kavinės dekoratorės — Irena Vitkienė ir Elena Astrauskaitė. Parodų salės tvarkytojas — Petras Petrauskas. Prie įėjimo į paviljoną buvo p. Biškevičienės gintarinių dalykų stalas.

Ukrainiečių paviljonai Ukrainiečiai turėjo keturis paviljonus — Lviv, Kijev, Poltava, Odesa. Visi paviljonai tu-

rejo erdvas patalpas rodiniams, pasirodymams ir vaisėms. Jų rodinų dauguma — tautiniai ir istoriniai. Jie rodė savo tautos didvyrius paveikslais ir skulptūromis. Paltavos paviljone didelis užrašas: 7 milijonai ukrainiečių buvo išduoti badu Stalino laikais. Ukrainiečių šokiai daugiau ekspresingi, lietuvių — plastiški. Jų grupės pasirodė su dainomis ir muzikos instrumentais — bandūromis.

Odesa yra Ukrainos uostas prie Juodosios jūros, todėl ir Odesos paviljone vyko Juodosios jūros kazokų šokiai, dainos, kovos kardais ir pan. Odesos paviljono burmistras ir karalaitė pasveikino atvykusius į paviljono programą. Karalaitė lankytojus pasveikino, rankose laikydama apvalų pyragą, padėtą ant ukrainietiško rankšluosčio.

Ukrainiečiai prisimena gerus laikus, kai Ukraina buvo "unijoje" su Lietuva. Žiūrint į gausias ukrainiečių jaunimo šokių grupes, susidaro įspūdis, kad ukrainiečių jaunimas labai tautiškai nusiteikęs.

"Jeruzalė"

Žydai yra turtingiausia etninė grupė Toronte, bet jų paviljonas nebuvo reprezentacinis: prikrauta visokių prekių, nebuvo stipriųjų gėrimų baro, bet galima buvo pirkti alaus dėžėmis po 6 butelius. Čia vyko prekyba pinigais ir pašto ženklais. Programa — kabaretinė. Dalis programos dalyvių buvo ne žydų kilmės, bent taip atrodė. Trys žydai su naktiniais marškiniais, basi ir su jarmulėmis ant galvos šoko kažkokį šoki. Buvo 6 basos žydaitės ir 3 basi žydai. Jos — žaliomis sukniomis, o jie — šviesiomis kelnėmis ir palaidais dryžuotais marškiniais. To paviljono antspaudas: "Jeruzalė — City of Peace".

"Seoul"

Tai pietų korėjiečių paviljonas. Lankytojus sutinka senovės Korėjos karys ir keletas korėjiečių mergaičių, pasipuošusių tautiniais drabužiais. Jos galvos linktelėjimu ir su šypsena pasveikina įeinančius į paviljoną ir tokiu būdu atsiveikina su išeinančiais. Rodinių — du kambariai. Buvo meniški dalykų ir visokių smulkmenų. Rūsyje esančioje salėje vyko užkandžiai, išgė-

rimai ir pasirodymai džiu-džitsas, kur veikiam rankomis ir kojomis.

"Berlynas"

Šis vokiečių paviljonas pasižymėjo gėralais — stiprių gėralų buvo galima gauti trijuose augštuose ir kieme. Alaus bokalas — \$2,75, užkandžiai — \$4-6. Programa — kabaretinė. Rodiniai — bavariskų drabužių pavyzdžiai, inkrustuotos medinės lėkštės, lėlės ir kailie fabrik gaminiai. Didelėje salėje — pilna stalų, kėdžių. Džiazas ir aikštelė šokiams.

"Viena"

Austrų — nedidelis paviljonas, bet jausks. Čia taip pat pirmiausia praeinama pro išgėrimų ir užkandžių patalpas. Rodinių mažai. Pasirodyme — austrų tautiniai šokiai. Šokėjai pasipuošę bavarų, o gal ir austrų drabužiais. Viena šokėja per pertrauką įvairaus dydžio skambalais pagrįto gražią melodiją. To paviljono antspaudas ne Viena, bet Edelweiss ir tos gėlės paveikslas.

"Krokuva"

Šiame lenkų paviljone užkandžių ir išgėrimų skyrius mažas. Mažais stikluokais buvo pardavinėjamas ir krupnikas. Rodinių skyriuje daug įvairių rankdarbių, gintarinių karolių, pora kilimėlių su popiežiaus Jono-Pauliaus II atvaizdu, pašto ženklų rinkiniai.

Prieš pasirodymus scenoje buvo įteikiamos kažkokios dovanos moterims ir mergaitėms. Vyravo lenkiškas paprotys: rankų bučiavimas ponioms ir panelems. Vėliau buvo bajorų šokiai ir dainos. Prabangūs bajorų surdutai bei moterų apranga. Parodyta kas buvo prieš 100 metų. Anais laikais senesni lenkų bajorai kartais vesdavo jaunas žmonas, kurios nebūdavo ištikimos. Ir čia buvo parodytas toks veiksmas, kuris žiūrovams kėlė garsaus juoko.

"L'Original"

Tai prancūzų paviljonas vieno pastato antrame aukšte ir nedidelėje patalpoje. Vyravo valgiai ir gėrimai. Rodinių mažai. Jie sumesti viename mažame kambaryje. Dvylikos asmenų mišraus choro dainos. Patalpa be vėsinimo, todėl viduje šilta, tvanku. (B. d.)

Pokalbis su pareigūnais...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Jos iš tikrųjų neperskaitęs. Prezidentas aiškiai pasakė, kad sovietinė trijų Baltijos valstybių okupacija primena cinišką sovietinės Rusijos ir nacistinės Vokietijos susitarimą, kurį sovietai norėtų užmiršti, bet baltiečiai ir laisvę mylintys žmonės pasaulyje to niekad neužmirš. Yra tokių, teisingai pastebėjo prezidentas, kurie norėtų nuslopinti totalizmo kritiką, nes klaidingai įsivaizduoja, jog tokiu būdu pasitarnaus taikai. Tačiau Amerikai rūpi lygiai taika, kaip ir laisvė.

Šiuo požiūriu ne Amerikos prezidentui trūksta "politinio realizmo", bet Štutgarto laikraščio kritikui geros valios. Lmb.

Kas tas kunigas...

(Atkelta iš 5-to psl.)

tikintiesiems atvirai pasakoją saugumiečių kėslus. Reakcija buvo staigi: kaip kas moko, taip tas šoko ginti kleboną. Po paros valstybinio saugumo darbuotojų Iglaukoje jau nebuvo... tačiau rūpestis, kaip susidoroti su uoliu kunigu liko.

1976 m. kun. Alf. SVARINSKAS skiriamas į didelę Vidulės parapiją, kad pastoracinis darbas atimtų visas jėgas ir laiką; bažnyčia reikalinga skubaus kapitalinio remonto. Praėjus septyneriems metams, kiekvienas vidukliškis, kur jis begyventų, didžiuojas savo pagarsėjusia parapija. Viduklėje, kaip ir kitur, kun. Alf. SVARINSKO iniciatyva vėl iškilmingai ir šiltai sutinkami Lietuvos kankiniai, grįžę į Lietuvą po 23 ar 35 metų kalinimo...

"Knietai Saugumui susidoroti su manim. Bet ką jie gali padaryti? Į kalėjimą uždaryti? — ten irgi reikalingi kunigai. Pakart? — arčiau dangaus būčiau. Labiausiai reikia mums kankinių! Idėjos, už kurias miršta žmonės, nemiršta", — kalbėjo kun. Alf. SVARINSKAS laisvėje.

Kun. Alf. SVARINSKAS — tai drąsaus pasiaukojimo švyturys, iš Lietuvos vidukelės šviečias visai numylėtai Tėvynei.

LŠST Maironio kuopa Sudburyje rengia tautos šventės minėjimą ir visų Sudburyje gyvenusių, gimusių bei augusių lietuvių suvažiavimą.

Kviečiami visi buvę sudburiečiai, dabar gyveną įvairiose Kanados ir Amerikos vietovėse. Kviečiami visi Sudburio lietuviai. Tautos šventės minėjimas ir sudburiečių suvažiavimas įvyks š.m. rugsėjo 10, šeštadienį, 130 Frood Road, Ukrainian Federation Hall.

Smulkesnių informacijų teirautis tel. 897-6431 Maironio kuopos valdyba

TORONTONT

Rašant apie KLB Kultūros Dr-jos "Žiburiai" metinį susirinkimą "TŽ" 26 nr. per neapsižiūrėjimą praleista pavarde valdybos nario Jono Andriulio. Jis yra ne tik perrinktas valdybos narys, bet ir jos reikalingas vedėjas, kuriam tenka daug rūpintis ypač "TŽ" spaudos baliu bei kitais reiginiais. Praeityje jis yra sėkmingai pirmininkavęs minėtai KLB Kultūros Draugijai. Šiuo metu jis yra Lietuvos Kankinių parapijos tarybos pirmininku, Anapilio sodybos korporacijos išdininku ir Lietuvių Sv. Jono kapinių komisijos pirmininku.

Lietuvių Skautų Sąjungos 1983 m. sukaktuvinė "Aušros" stovykla įvyks liepos 31 — rugpjūčio 13 d.d. Ta proga yra išleisti sukaktuviniai vokai ir atvirukai. Kanados paštas duos specialų antspaudą. Kas norėtų gauti pirmos dienos data pažymėtą Kanados pašto ženklą specialiu antspaudu, prašoma siųsti už voką \$2, o už atviruką — \$1 iki liepos 25 d.: Vladas Bacevičius, 17938 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119, USA, o vėliau: V. Bacevičius, Lithuanian Scouts Jamboree, Woodland Trails Scout Camp, RR — 4, Stouffville, Ont. L0H 1L0, Canada.

Toronto Lietuvių Namų valdyba, remianti lietuvišką spaudą, paskyrė "T. Žiburiams" \$300 auką. Leidėjai nuoširdžiai dėkoja už duosnią paramą.

A & L Windows

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse

A. E. LEPAGE

REAL ESTATE SERVICES

PERKATE

AR

PARDUODATE NAMUS? SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East 431-5462
Scarborough, Ont. M1G 1P6 445-9469

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York (416)231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 (416)762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba potarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r.-12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

\$49.50

3 dienos, 2 naktys (gyvenant dviese)

Tai vieta, kur išsvajotos atostogos tampa tikrove...

- Prabangus butas su virtuvele
- Privatus balkonas į Meksikos įlankos pusę
- Nemokamas butelis šampano
- Nemokama spalvota televizija
- Privatus priėjimas į paplūdimį Meksikos įlankoje
- Raketbolo aikštės ir ping-pong
- Šildomo vandens maudykla, "jacuzzi", "shuffleboard"
- Restoranas ir baras

Rezervuojama iš anksto

Skambinti (813) 394-8860

Beach Club of Marco

901 South Collier Boulevard

Marco Island, Florida 33937, USA.

Mokesčiai ir arbatpinigiai neįskaitomi.

Galioja iki 1983 m. rugsėjo 30 d., jei yra vietos

Kviečiame į Marco Island Beach Club Hotel

Skambinkite (813)394-8860

1983 metų EKSKURSIJOS VILNIUS arba VILNIUS ir kiti Europos miestai

Rugpjūčio 11 Rugsėjo 1 Rugsėjo 29

Galima važiuoti 8 dienom arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės birželio 30 ir rugsėjo 1 lydesiu aš pats: norintiems galėsiu nu-pirkti automobilis. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

(416) 233-3323

YPATINGAS PIRKINYS

Arti Bloor-Islington požeminio 2-jų miegamų moderniai pertvarkytas vienaauštis. Patogiai užbaigtas rūšys. Didelis kiemas. Prašoma \$119,000.
231-2839 Antanas Genys

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTONT

Anapilio žinios

— Pamaldos Gerojo Ganytojo koplyčioje vasaros sekmadieniais laikomos 10 v.r.

— Pakrikštyta: Rūtos (Liuiimaitės) ir Vidmanto Augaicių sūnus Aleksandras-Jonas; Aldonos (Blusytės) ir Roberto Hudeko dukrelė Nataša-Kristina.

— Rengiasi tuoktis Rima Pili-pavėjūtė su Patriku J. McGuire.

— Parapijai paaukojo \$200 R. V. Augaiciai.

— A. a. kun. P. Azubalio mirties metinės — liepos 10, sekmadienį, 11 v.r.

— Mišios liepos 10, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Dominiką Razalevičių, 11 v.r. — už a.a. kun. Petrą Azubalį; Wasagoje 10 v.r. — už Jono Sulco gimines mirusius.

— A.a. Laima Kuncaitytė palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse liepos 5 d. iš Lietuvos Kankinių šventovės.

— A.a. Jamie Balasevičius, 20 m. amžiaus, staigiai mirė liepos 2 d. Richmond Hill. Pasarvotas Ross a. Craig Chapel, 1357 Queen St. W. Laidojamas liepos 6 d., 11.30 v.r., iš minėtos koplyčios lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Išganytojo parapijos žinios

— Liepos 10, sekmadienį, pamaldos bus 11.15 v.r. savoje šventovėje. Bus pamainėta M. Liuterio 500 metų mirties sukaktis. Pamaldose dalyvaus ir svečiai iš V. Vokietijos — kun. J. Urdzė ir teologijos stud. V. Grigūzis.

— Daug parapijiečių dalyvavo sinode, kuris įvyko Čikagoje. Vieni buvo nuvykę autobusu, kiti — automobiliais. Tuo pačiu laiku įvyko lietuvių liudonų ir lietuvių reformatų sinodai.

PADEKA

Nuoširdžiai dekoju mane stropiai ir gerai gydyžiusiam dr. J. E. Bateman "Orthopedic ir Arthritis" ligoninėje. Taip pat dekoju ligoninėmei šeimos daktarui A. Valadkai už rūpestingumą, dalyvavimą prie operacijos ir lankymą ligoninėje.

Ačiū visiems, kurie mane lankė ligoninėje, atsiuntė gėlių arba telefonu linkejo greit pasveikti: L.L. Adomavičius, P.M.E. Baehus, I. Bruce, G.H. Chvedukams, I. Denbrook, V.L. Giriniais, Chr. Guenther, Z.B. Jackevičiams, R. Jaseičiūnui, L. Lenauškaitei (Social Worker), J. Pacevičienėi, O.V. Petraičiams, O. Pranciūnienėi, M. Raciūniui, M. Šelmienei, D. Smrke-Šelmytei, Toronto un-to Woods-worth College bendradarbiams, J. Vaitekūnaitėi ir N. Yanni.

Taip pat nuoširdžiai dekoju savo vyrui Donatui, dukroms — Rasai ir Jolandai, žentui Peteriui už kasdieninį lankymą bei paguodą.

Dar kartą nuoširdus ačiū visiems.

Tatjana Renkauskienė

REIKALINGA lietuvių moteris ar mergaitė prižiūrėti dviejų berniuku 3 ir 6 metų. Atlyginimas geras. Rašyti: J. Okmanas, R.R. 13, Thunder Bay, Ont. P7B 5E4 arba skambinti vakarais (807) 983-2045.

WASAGOJE-SPRINGHURSTE vasarvietėje parduodamas namas su dvigubu sklypu 55-je gatvėje nr. 47. Skambinti nuo liepos 1 iki 17 d. Petruui Puodžiūnui tel. 1-705-429-5040.

JIEŠKOMA LIETUVĖ MOTERIS prižiūrėti 15 mėnesių mergaitės keturias dienas savaitėje Bloor-Kipling-West Mall rajone, arti Kipling poezinio traukinio. Geras atlyginimas. Del kitų sąlygų susitarsime. Skambinti Daivai vakarais tel. 239-3679 arba dienos metu tel. 244-5631 Toronto.

JAU 20 METŲ veikia natūralaus gydymo klinika, kurioje su mediciniškom ir pooperacinėmis problemomis daugybė žmonių pasveiko arba rado pagėrėjimą. B. NAUJALIS — Mass. Ther. N.D.R.N.A. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) piglia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Baliūnas.

ESU NAUJŲ LAIKŲ ROBIN HOOD. Jieškau supratingos, mielos 35-55 metų amžiaus moters, norinčios būti mylima mano žmona. Mieloji, jeigu nori rasti malonų, simpatinga vyrą, rašyk man — galbūt būsiu Tavo amžinai. Esu lietuvis, augstu ūgio, nerūkantis, geriausiame amžiaus laikotarpyje, dirbu aviacijos tyrimų srityje kaip inžinierius, esu taip pat laikrodininkas, brangakmenių prekybininkas, turiu nuosavą didelį dvimotortį lėktuvą, 40 pėdų laivą ir pilną širdį meilės. Laukiu tiktai rimto atsakymo su nuotrauka. Adresas: P. O. Box 75, Gardena, CA 90247-0975, USA.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Sekmadienių vakarinės Mišios per vasarą laikomos 8.30 v.

— Prasidėjo pirmoji stovykla Wasagoje, kuriai vadovauja komend. A. Kaknevičius, ses. O. Mikailaitė, St. Stončius, R. Mike-naitė, L. Dauksa, L. Kuliaviene ir klierikas E. Putrimas. Ši stovykla baigsis liepos 16 d. Dar galima užsiregistruoti par. raštinėje į lietuviškai kalbančių vaikų stovyklą, kuri prasidės liepos 17 d. ir baigsis 30 d.

— Stovyklavietėje Mišios laikomos kiekvieną sekmadienį 11 v.r. Stovyklos kapeliono pareigas eina kun. Augustinas Simanavičius, OFM.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija Lenkijos lietuviams pasiuntė 25 siuntinius (iš viso 445).

— Pakrikštyta: Natalija-Ona, dr. Jono ir Elzbieta Šalkauskių dukrelė; Daniel-Antanas, Antano ir Teresės Skučų sūnus; Anita ir Sab-rina, Yodha ir Lilijos-Eugenijos (Rutkauskaitės) Singh dukrelės.

— "Aušros" vyrų krepšinio komanda pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Čikagoje laimėjo 1 vietą — aukso medalį. "Aušros" mergaičių krepšinio komanda laimėjo III vietą — bronzos medalį, "Aušros" jaunių A komanda — III v.

— Liepos 5 d. palaidota a.a. Monika Žaliauskienė, 63 m. amžiaus.

— Parapijai aukojo: E. dr. R. Barakauskai \$300, dr. C. J. Jonys \$100, J. Sabaliauskas \$100, U. Petkūnienė \$50.

— Mišios liepos 10, sekmadienį, 8 v.r. — už Praną Kušlikį, 9 v.r. — už Algimantą Gaidinską, 10 v.r. — už Liudą Racevičių, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v. vakaro už Kybartų šeimos mirusius.

Nuvykusios į Pasaulio Lietuvių Dienas Čikagoje mirė dvi torontietės: a. a. Monika Žaliauskienė, 63 m. amžiaus, ir a.a. Laima Kuncaitytė, 10 m. amžiaus. Pirmoji, matyt, širdies smūgio ištikta staigiai mirė viešbutyje, antroji — paskendo Mičigano ežere.

Kun. P. Azubalio vardo stipendijų fonde, pridėjus naujai paaugoktas sumas, yra \$15,343.17. Iš nuošimčių kasmet yra skiriamos stipendijos mokslus einančiam lietuvių jaunimui. Fondo pirmininkė yra dr. A. Kazlauskienė, ižd. — V. Dauginis.

"T. Žiburius" aplankė tautiečiai iš Australijos: Birutė ir Edvardas Dukai, lydimi M. Ribienės ir Petro Ribio iš Hamiltono.

Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Dr-jos veiklos 75 metų sukakties minėjimas įvyks Toronte 1983 m. spalio 22-23 d.d. Spalio 22 d. Prisikėlimo parapijos salėje numatoma akademija, koncertas ir vakarienė. Visuomenė kviečiama rezervuoti tą vakarą šiam minėjimui. Sekmadienį iškilmingos Mišios bus atnašaujamos 11 v. Lietuvos Kankinių šventovėje. Po pamaldų bus apgė, kurios metu įvyks Pasaulio Lietuvių Katalikų Moterų Organizacijų Sąjungos tarybos posėdis. Visos narės nuoširdžiai kviečiamos dalyvauti šioje šventėje.

PARDUODAMAS pelningas namas arti High parko Toronte. Kaina — \$155,000.00. Mažas įmokejimas. Tel. 762-9564 Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

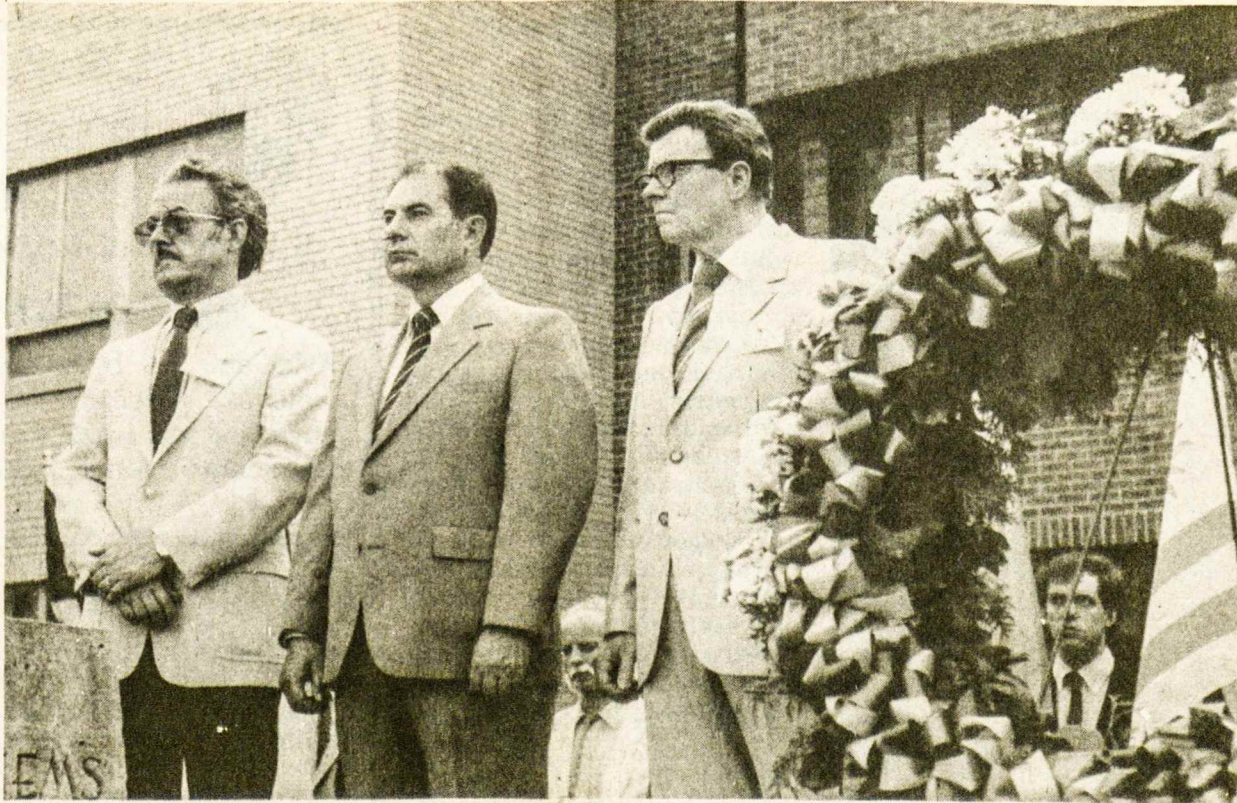
ORKESTRAS "Malūnas", grojantis lietuviška ir modernia muzika šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronte.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas ir ligoninės, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J.S. BURULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenkiamos namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8260 arba 667-8280 Toronte.

Pradedant šeštąjį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą Čikagoje 1983 m. birželio 26 d. Jaunimo Centre buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę kovojantys prie jų paminklo gėlių vainiku ir atitinkamomis apeigomis. Nuotraukoje iš kairės: II Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjų komiteto pirm. dr. A. RAZMA, PLB valdybos pirm. inž. V. KAMANTAS, PLB seimui rengti komisijos pirm. dr. P. KISIELIUS. Nuotr. J. Tamulaičiū

Didžiosios dienos Čikagoje

Antrosios Pasaulio Lietuvių Dienos Čikagoje prasidėjo birželio 21 d. ir baigėsi liepos 3 d. Jos apėmė labai daug renginių ir sutraukė gausias minias lietuvių iš viso laisvojo pasaulio. Apie didžiuosius PLD renginius "TŽ" skaitytojams bus paruošti atskiri reportažai. Čia pateikiame tik pagrindines bendro pobūdžio informacijas.

PLB seimas, posėdžiavęs birželio 26-30 d.d. Jaunimo Centre, turėjo pakankamai laiko aptarti visom problemom. Seimo metu atstatyta taika tarp PLB ir VLIKO valdybų, kurioms atstovavo inž. V. Kamantas ir dr. K. Bobelis. Pasirašytas bendradarbiavimo dokumentas, kuris buvo sutiktas entuziastingai. Vykto gyvos diskusijos dėl būsimos PLB valdybos. Buvo du sąrašai — amerikiečių ir kanadiečių. Pirmųjų sąrašui atstovavo V. Kamantas, antrajam — dr. J. Sungaila, buvęs PLB valdybos pirminku. Amerikiečių sąrašas gavo 68 balsus, kanadiečių — 43. Išrinkti PLB valdybon: M. Drunga, A. Gečys, B. Jasaitienė, V. Kamantas, R. Budukis, M. Lenkauskienė, T. Remeikis.

Seimo darbus sekė "AB" bei "Laisvės radijo" atstovai, kurie tuoj pat atitinkamas informacijas perdavė radijo bangomis į Lietuvą.

Nemažai dalyvių susilaukė V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atidarymas Ilinojaus un-to patalpose. Programos pranešėja B. Kemežaitė supažindino dalyvius su daugelio laisvojo pasaulio kraštų atstovais, kviesdama juos tirti sveikinimo žodį. Ispūdingas buvo sveikinimas, gautas iš okup. Lietuvos jaunimo. Sveikinimą perskaitė G. Damuštė. Pagrindines paskaitas skaitė V. Slotkus iš Kolumbijos ir Rasa Lukoševičiūtė iš Kanados. Jiedu išsamiai gvildeno išeivijos jaunimo lietuviškumą, jo pobūdį, galimybes ir sunkumus. Kun. dr. K. Trimakas pateikė įdomių duomenų apie dabartinį lietuvių

išeivijos jaunimą, remdamasis naujausios anketos duomenimis.

Opera "I Lituani" "Auditorium Theatre" žavėjosi 4000 dalyvių. Spektaklis buvo labai gerai paruoštas. Ypač stipriai pasirodė choras. Sėkmingai dainavo ir torontietis sol. R. Strimaitis.

Sekmadienio pamaldos Quigley seminarijos šventovėje buvo nepaprastai įspūdingos. Dalyvavo per 3000 tautiečių. Puičiai giedojo Marquette Parko lietuvių par. choras, vad. muziko Lino. Mišias atnašavo su 50 kunigų Čikagos arkivyskupas kardinolas J. Bernardinas. Jis pasakė ir pamokslą apie lietuvių tautą ir jos kovą už tikėjimą. Susižavėję tautiečiai užmiršo tradicinę lietuvių rimtį šventovėje ir smarkiai plojo, juoba, kad kardinolas savo pamokslą baigė lietuvišku sakiniu.

Evangelikų pamaldos įvyko "Tėviškės" parapijos šventovėje.

Tą patį sekmadienį Ilinojaus un-to patalpose įvyko **VI Pasaulio Lietuvių Dainų Šventė**. Dalyvavo 8000 klausytojų, 1525 choristai, įskaitant 475 jaunius, 200 šokėjų, liaudies instrumentų orkestrą ir simfoninis orkestras. Šventė buvo įspūdinga, gerai paruošta. Visus maloniai nuiteikė JAV prezidento R. Rea-

gano sveikinimas telefonu. Jį girdėjo per garsiakalbį visi šventės dalyviai. Sveikinimo kalbą pasakė sen. Percy, pabrėždamas lietuvių įnašą į JAV gyvenimą ir jų pastangas pagelbėti bei išlaisvinti Lietuvai.

Įdomiai originalus buvo jaunųjų talentų vakaras, kurio programą atliko pasižymėję talentai, bet mūsų visuomenei dar mažai žinomi. Ypač domino visus pantomimikas P. Rakeckas iš Niujorko, V. Krausaitė iš Kalgario, N. Kupstaitė iš Čikagos — abi pianistės, australiečių trijulė, gitaristas K. Ivinskis, "Antro Kaimo" aktorai ir kiti.

Sportinių žymenų įteikime dalyvavo daug jaunų veidų, pasižymėjusių laimėjimais įvairiose sporto šakose. Toronto "Aušra" didžiavosi savo laimėjimu krepšinyje — pirmąją vietą.

PLD baigėsi pokyliu "Conrad Hilton Hotel" viešbutyje. Dalyvavo labai daug tautiečių — turbūt 2000-3000. Iškilmes baigėsi PLB pirm. V. Kamanto ir PLD rengėjų komiteto pirm. dr. A. Razmos padėkos bei paskatos žodžiu.

Čia pateikta informacija toli gražu neapima visų PLD renginių. Reikia tikėtis kad netrukus "TŽ" bendradarbiai apie juos parašys išsamiau. Bv.

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ POILSIO

STOVYKLA

Tėvų pranciškonų vasarvietėje WASAGOJE

š.m. rugpjūčio 6-14 d.d.

Rašyti: Lietuvių Namai, 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6. Telefonas 532-3311. Skambinti: V. Kulnys tel. 769-1266. Veiks virtuvė. Kviečiame visus, taip pat ir šeimas su vaikais.

V PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO ATSTOVAI TORONTE

Liepos 16, šeštadienį, 8 v.v., **šokiai**

"VAKARAS SU ŽVAIGŽDĖM"

Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje

PROGRAMOJE:

- Iškilmingas supažindinimas su kongreso atstovais.
- Toronto "Volungė", vadovaujama muzikės D. Viskontienės, atliks naują programą, sudarytą iš estradinių dainų, harmonizuotų muziko J. Govėdo.
- V. PLJK vaikų meno konkurso paroda ir premijų įteikimas.
- Lėjimas studentam ir pensininkam — \$6.00, kitiem — \$8.00.
- Gros geras orkestras, veiks įdomi loterija, bus šilto maisto.

Liepos 17, sekmadienį, 10 v. ryto, **iškilmingos Mišios** Prisikėlimo parapijos šventovėje

Liepos 17, sekmadienį, 2 v.p.p. — 7 v.v. **GEGUŽINĖ**, Toronto saloje "Wards Island" PROGRAMOJE: grupiniai lietuviški žaidimai, sportas ir kitos įvairybės. Lėjimas nemokamas. Visi kviečiami dalyvauti. Bus švelnių gerimų. Atsivežti savo užkandžius. Rengia ir visus kviečia —

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos Toronto Savaitgalio Komitetas Informacijų teirautis pas J. Valaitį tel.416-237-0206.

MONTREALQUE

Julija ir Petras Adamoniai iškilmingai atšventė savo 25-rių metų vedybinę sukaktį pas p. Lingaičius Laurentijų kalnuose. Puičias vaišes surengė dukros Julija, Joana, Irena ir Marija. Be vietinių draugų ir giminių, nemažai dalyvavo svečiai iš Toronto, Hamiltono ir Kalifornijos, jų tarpe pabrolys p. Markevičius su šeima iš Kalifornijos ir kiti.

Turbūt nėra nė vieno lietuvių Montrealyje, kuris nepažintų Adamonių šeimos. Petras Adamonis yra žinomas draudos agentas, kuris sąžiningai teikia paslaugas savo profesijoje kiekvienam savo klientui.

Julija Adamonienė priklauso įvairioms Montrealeio lietuvių organizacijoms, ypač daug dirba su ateitininkais. Visos keturios dukros puikiai kalba lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis, yra taip pat veiklios ateitininkės, Jaunimo S-gos veikėjos, "Pavasario" dainininkės, "Gintaro" ansamblio narės. Visos siekia augštojo mokslo universitetuose.

Nedaug yra tokių šeimų, kurios, šalia savo kasdieninio darbo, randa laiko taip plačiai reikštis lietuviškame gyvenime. Pasiaukojantis darbas Dievui ir savo artimui padaro gyvenimą prasmingą jų šeimai ir kartu parodo kaip galima daug pasiekti dirbant bei

nereikalaujant sau garbės ar paauštinimų.

LK Mindaugo kuopos šauliai surengė Jonines, kuriose buvo pagerbti ne tik Jonai, bet ir Petrai su Povilais. Gal todėl jungtiniai pietūs sutraukė ir daugiau žmonių. Pietų metu programą atliko mergaičių choras "Pavasaris", kuriam akompanavo Mme. M. Roch. Pietų metu buvo pravesta loterija, kurios pusė pelno paskirta "Pavasariui", išvykstančiam į dainų šventę Čikagoje.

Vasaros atostogų metu Montrealyje aplanko nemažai lietuvių iš kitų vietovių: A. ir K. Ratavičiai buvo atvykę iš Ontario, M. Puciniene iš Čikagos, S. Dauge-la ir p. Mikalajūnai iš Kalifornijos.

Po operacijų gydosi namie E. Baršauskienė ir sol. A. Keblys.

Seselė Palmyra liepos 7 d. išvyko vasaros laikotarpiui į Putnamą. Jos vietoje kol kas talkins seselė Michaelė iš Toronto. "Rūtos" klubas ir šiais metais veiks visą vasarą. Todėl po kiekvienų sekmadienio Mišių čia bus galima gauti kavos ir pyragų. N.B.

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS"** — atsiųskite dar jų neskaitytųjų adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO BAIGMĖS IŠKILMĖS MONTREALYJE

Liepos 21, ketvirtadienį,

registracija Sheraton Mount Royal Hotel, 1455 Peel St.

Liepos 22, penktadienį,

registracija Sheraton Mount Royal Hotel;

12 valandą **SPAUDOS KONFERENCIJA** — ten pat;

8 v.v. **susipažinimo vakaras - šokiai**

McGill University, Student Union Ballroom, 3480 Mc Tavish St. (kaina — \$5).

Liepos 23, šeštadienį,

10 v.v. **turistinės kelionės** nuo Sheraton Mount Royal Hotel (kaina — \$9);

7 v.v. **kongreso uždarymo pokylis**

Le Palais des Congres de Montreal, 201 Viger Ave. W.

Vakarienė ir šokiai — \$25;

9 v.v. **uždarymo šokiai** ten pat (kaina — \$10).

Liepos 24, sekmadienį,

1 v.p.p., **iškilmingos Mišios**

katedroje Mary Queen of the World (Dorchester Blvd. — Mansfield St.);

3 v.p.p. — **koncertas**

Expo Theatre — Cite du Havre (ėjimas — \$6);

8 v.v. **atsisveikinimo šokiai**

McGill University Student Union Ballroom (kaina — \$1).

Kviečiame dalyvauti visus šiose nepaprastose iškilmėse! V. PLJK MONTREALIŠKĖS DALIES KOMITETAS

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

Darbo valandos	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 — 3.00	—
Ketvirtadieniai	12.00 — 8.00	6.00 — 8.00
Penktadieniai	10.00 — 6.00	12.00 — 6.00
Sekmadieniai	10.00 — 12.30	—

Certifikatai: min.	\$1,000.00	DUODA PASKOLAS:
1 metų	8.75%	
Terminuoti indėliai:		
1 metų	8.50%	nekilnojamo turto,
180 — 364 d.	7.75%	asmenines ir prekybines.
30 — 179 d.	7.25%	Paskolos mirties
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ir daugiau		atveju
Taupomosios sąskaitos:		apdraustos iki \$10,000
specialios	7.25%	
su drauda	7 %	
Čekių sąskaitos	5 %	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI